

Domoljub

v Ljubljani, 8. februarja 1939

Leto 52 • Štev. 6

Novo vlado smo dobili

Dne 3. februarja so nepričakovano odstopili ministri dr. Spaho, Dragiša Cvetkovič, dr. Krek, Fran Snoj in dr. Kulenovič. Pri tej priliki so poslali ministrskemu predsedniku dr. Stojadinoviču sledečo izjavo:

Gospod predsednik! V današnji debati v narodni skupščini, zlasti v govoru Bogoljuba Kujundžiča, ministra za prosveto, se je ugotovilo, da je v vladi različno naziranje glede ureditve vprašanja našega sporazuma s Hrvati. Mislimo, da smo dolžni, ne samo v interesu izpolnitve naših načelnih obljub pred volitvami glede tega vprašanja, temveč tudi iz drugih velikih državnih vzrokov, čim prej dokončno urediti to vprašanje sporazuma s Hrvati. Mislimo, da je vlada v sedanjih sestavi ovira za ureditev tega važnega vprašanja, in iz teh razlogov nam je čast odstopiti z mest, ki jih zavzemamo v vaši vladi. Izvolite gospod predsednik, tudi pri tej priložnosti sprejeti izraze našega odličnega spoštovanja.

Dne 4. januarja je nato predsednik vlade odstopil z vsemi člani vlade. Začela so se pri knezu-namestniku posvetovanja, nakar je dobil mandat za sestavo nove vlade dosedanji minister za socialno politiko Dragiša Cvetkovič.

Nova vlada, ki ji je glavna naloga pripraviti sporazum s Hrvati je sestavljena takole:

Predsednik ministrskega sveta in minister za notranje zadeve Dragiša Cvetkovič, minister na razpoloženju.

Prometni minister dr. Mehmed Spaho, minister n. r.

Minister vojske in mornarice armijski general Milutin Nedič, minister n. r.

Minister za zunanje zadeve dr. Aleksander Cincar-Marković, poslanik v Berlinu.

Pravosodni minister dr. Viktor Ružič, ban v p. Finančni minister Vojin Djuričić, upravnik Državne hipotekarne banke.

Gradbeni minister dr. Miha Krek, minister na razpoloženju.

Prosvetni minister Stevan Cirič, bivši predsednik narodne skupščine.

Minister za trgovino in industrijo Jevrem Tomič, narodni poslanec in bivši podpredsednik narodne skupščine.

Minister za pošto, telegraf in telefon Jovan Altiparmaković, nar. poslanec.

Minister za gozdove in rudnike Ljubomir Pantič, narodni poslanec.

Minister za poljedelstvo inž. Bešvič Nikola, narodni poslanec.

Minister za socialno politiko in nar. zdravje Miloje Rajaković, narodni poslanec in bivši predsednik finančnega odbora.

Minister za telesno vzgojo ljudstva Djura Čejović, narodni poslanec.

Minister brez listnice Franc Snoj, minister na razpoloženju.

Minister brez listnice dr. Džafer Kulenovič, minister n. r.

Minister brez listnice dr. Branko Miljuš, narodni poslanec.

Minister brez listnice Ante Maštrovič, minister n. r.

Nova vlada je bila tako v državi, kakor v inozemstvu dobrohotno sprejeta. Tudi dr. Maček je izjavil, da pomeni Cvetkovičeva nova vlada prvi korak k boljšim razmeram.

Na poti do sporazuma

Belgrad, 5. februarja.

Zadnjič sem pisal, da se šušlja o delu za sporazum med Srbi in Hrvati. Ti glasovi iz dneva v dan naraščajo. Zlasti pa je potrebo tega sporazuma poudarila vladna kriza, ki je v soboto 4. februarja udarila na dan. Hrepenenje vseh poštenih Slovencev, Hrvatov in Srbov je danes, da prenehajo težke razprtije med njimi. Vse si dejansko želi, da pride do take ureditve v naši državi, da bodo vsaj v glavnem vsi zadovoljni, da se bodo čutili kot v domači hiši. Vsakdo ve, da se vsem ljudem nikoli v vsem ne da ustreči. Noben sporazum ni tak, da bi bili vsi čisto zadovoljni. Na vsaki strani je treba odnehanje. Nekaj jih bo vedno, ki se bodo čutili prizadeti, nekaj jih bo ostalo sovražnikov sporazuma ali iz osebnih in gmotnih razlogov ali pa iz želje po nadvladi in ukazovanju. Toda želja po

resničnem miru bo vse take odrinila v ozadje. Čimprej se to zgodi, tem bolje za vso državo. Vladna kriza dokazuje, da se za sporazum resno dela.

Te dni se je vršila v narodni skupščini debata o potrditvi ali verifikaciji poslanskih mandatov. Opozicija je ostro nastopila in povedala poleg praznih vsakdanjih besed, kot se včasih slišijo na kakih razgibanih ljudskih shodih, tudi marsikako resnično in bridko resnico o razmerah v naši državi. Močno se je sprivil dr. Tupanjanin nad ministra Kujundžiča zaradi volitev v vrbaski banovini. Minister se je razburjal in branil svojo izvolitev. Ob tej priliki je rekel, da je v vladi različno gledanje na hrvaško vprašanje in s tem seveda na ureditev države. To je dalo zunanji povod, da je pet ministrov izročilo predsedniku vlade Stojadinoviču demisijo, da

se to vprašanje razčisti. Dva muslimana, dva Slovenci in Srb Cvetkovič so odstopili. Zato je moral predsednik vlade podati ostavko cele vlade.

Razumeli boste, da je to učinkovalo v soboto zjutraj v narodni skupščini kot bi zagljal med poslance bombo. Zbirali so se, da izvolijo predsednika narodne skupščine, pa zvedo, da ni s temi volitvami nič, ker je vlada odstopila, ter da je treba čakati. Vse je govorilo o tej demisiji ali ostavki. Poslanci so pozabili na vse intervencije, na vse prošnje, na vse službe in podpore, ki bi jih radi za svoje volivce ali svoje okraje, vse je govorilo le o tem, kaj se razvije čez dan. Drug drugemu so dopovedovali svoja mnenja, drug drugega so izpraševali, kaj bo. Eni so ugibali tako, drugi drugače. Premišljevali so, kdo bodo novi ministri, kdo bo letel iz sedanja vlada. In seveda — nekaj jih je hodilo potrkih, drugi veselili. Zlasti se je veselila skupščinska opozicija. Prejšnji dan se je borila proti vladi, nekaj ur prej le napovedovala nekaterim ministrom politično obglavljenje, sedaj se je to prerokovanje izpolnilo. Naravno, da je prišlo njihovo veselje do izraza po vseh hodnikih in v dvoranah skupščine.

Iz vsega pa je vendar govorila ena misel in ena želja, naj bi že prišla vlada, ki bi rešila vsaj v glavnih obrisi hrvaško vprašanje. Da živi v srcih slovenskih poslancev ista želja je več kot razumljivo, saj bo s tem v veliki meri rešeno tudi vprašanje širokih samouprav, ki jih že tako dolgo zahtevamo. Vemo, da ne gre vse to hitro, da bo še mnogo nepričakovanih zaprek, toda vsaj začetek naj bi bil narejen. Vlada, ki bo delala resno za sporazum, bo dobila večino v skupščini brez posebnih težav. Zdi se, da tudi tisti, ki so proti, si ne bodo upali nasprotovati naravnost.

Na drugem mestu v listu boste brali, kako je utemeljena ostavka petih ministrov.

Iz tega vidite, da je novi poudarek — sporazum in ne več neprestano govorjenje o enem narodu, ki ga mnogi tako napačno razlagajo. Morda ne bo vse tako, kot bi kdo želel, toda pot k ureditvi države je pripravljena. Narejena je steza in lepo uglajena, da morejo Hrvatje začeti sodelovati in opustiti jalovo politiko kujanja, ki so jo vodili v zadnjih letih. Mnogo so na Hrvaškem tako po krivici udarjali proti Korošcu, sedaj bodo videli, da morajo biti zlasti njemu hvaležni, da svojo zavoženo politiko spravijo v sklad z resničnimi koristmi hrvaškega kmečkega ljudstva. Kako bodo na stvar gledali naši stari ostanki liberalizma pod vodstvom nesrečne jugoslovanske nacionalne stranke? Mislimo, da bodo oni uvideli, da je le politika sporazuma in preureditve naših notranjih razmer res prava državna politika. Morda se

(Nadaljevanje na prihodnji strani spodaj)

Ko zboruje slovenski kmet

Prihodnjo nedeljo, dne 12. februarja, bo kmečki praznik. Ta dan se bodo povsod po Sloveniji vršili občni zbori Krajevnih kmečkih zvez. In le malo je na Slovenskem še župnij, kjer se ne bodo prihodnjo nedeljo zbrali kmečki gospodarji cele župnije, da skupno prerešetajo vsa pereča vprašanja, ki tarejo naš kmečki stan, ter da skupno izrečejo o njih svoje mišljenje in svoje zahteve.

Dne 12. febr., bo zboroval slovenski kmet. Važen je ta dan in ta dogodek. Lahko rečemo, da je nov mejnik v zgodovini našega kmečkega stanu. Dokaz je, da se v dušo slovenskega kmečkega človeka spet vrača smisel za skupnost, za kmečko stanovsko organizacijo.

Ko je pred stoletji žvižgal po hrbtih naših pradedov bič grajskih valplov, ko so slovenski kmetje krvaveli pod krutim gospodstvom tujih graščakov, ki so brezobzirno gazili njihove stare pravice in človeške svoboščine, se je v njih prvič vzbudila misel stanovske organizacije. Ustanovili so za obrambo svojih pravic »Slovensko kmečko zvezo« — »kmečki punkt«. Po vseh slovenskih deželah je šel klic: »Le vkup, le vkup vsa uboga gmajna...« In po vseh slovenskih vaseh so se kmečki možje in fantje zbirali na skrivaj po gozdovih, si prisegali medsebojno zvestobo v boju za kmečke pravice, volili svoje voditelje ter pošiljali v sosednje kraje svoje poslance, da so se dogovarjali o enotnem nastopu.

Stanovska in tovariška zavest članov takratne Kmečke zveze je bila tako močna, da so tisoči in tisoči naših kmečkih dedov dali zanjo svojo kri in svoje življenje.

Zal, ni ostalo vedno tako... Ko so postali tudi slovenski kmetje svobodni, se je tudi med njimi razširilo sebično liberalno mišljenje: »Vsak naj skrbi le za se — Bog pa za vse!«

To geslo je bilo nasprotno prejšnjemu, zato pa je tudi obrodilo čisto drugačne sadove. Prvo geslo je slovenski kmečki stan osvobodilo, drugo pa — spet zasužnilo. Ker je skrbel vsak le za se, so drug za drugim zašli v gospodarske težave, ki so jih privedle v klešče raznih oderuhov, ki so jim pili kri in tirali posestvo za posestvom na boben. To tem lažje, ker se je med slovenskim kmečkim ljudstvom vgnezdila nesloga, in sicer tako globoko, da si večina slovenskih kmečkih ljudi še dandanes predstavlja pod besedo »Sovražnik« samo — kakega bližnjega soseda.

Propadanje našega kmečkega stanu so zaustavili požrtvovalni in idealni izobraženci, od katerih je vsekakor treba na prvem mestu imenovati dr. J. Ev. Kreka. Z njihovo pomočjo so se iztrgali kmetje denarnim oderuhom in s pomočjo slovenskih političnih organizacij se je v našem kmečkem ljudstvu vzbudila slovenska narodna zavest, ki nas je privedla do narodnega osvobođenja.

Sele v zadnjih par letih pa se je v slovenskem kmečkem ljudstvu spet prebudila

spreobrnejo vsaj v zadnjem trenutku. Vse nade na Mačka, vsa prerokovanja o vladi brez naših so šla po vodi. Sedaj bodo menda vsaj nehali prerokovati, ko bodo videli, da Maček koraka po potih, ki so daleč od politike jugoslovenskih nacionalistov. Kaj porečejo šele takrat, ko bodo Mačkovi sodelavci sedeli v vladi s Koroščevimi sotrudniki in pometali ostanke tistih, ki 11. decembra niso hoteli korakati v vrstah slovenskega naroda!

2'

tudi kmečka stanovska zavest, misel o stanovski organizaciji kmečkega ljudstva.

Spet gre po slovenski deželi glas »Le vkup, le vkup vsa uboga gmajna...« Spet se kmečko ljudstvo zgrinja v svojo stanovsko organizacijo. Kmečko zvezo, spet si obljublja slovenski kmet medsebojno zvestobo in složnost v boju za kmečke koristi in pravice! Liberalna miselnost med kmečkim ljudstvom izginja in spet se začnajo tudi kmečki ljudje zavedati, da je le v složnem delu rešitev!

Sele tretje leto deluje naša Kmečka zveza, pa že se kažejo vidni sadovi njenega dela: V nad 300 župnijah in občinah je organizirala kmečki stan, v 20.000 izvodil pribaja med kmečko ljudstvo njeno glasilo »Orače«, ki enako nekdanjim odposlancem skrbi za zvezo in daje navodila za enotno delo posameznih Krajevnih kmečkih zvez. V tem kratkem času je Kmečka zveza dosegla že mnogo uspehov v korist slovenskega kmečkega stanu, še važnejše pa je, da je organizirala kmečko ljudstvo za skupen nastop v kmečkih stanovskih vprašanjih. Saj jih je nešteto, ki nujno zahtevajo rešitve. Omenjamo samo najvažnejše: vprašanje socialnega zavarovanja, vprašanje organizacije blagovnega združenstva, vprašanje vzgoje in zaposlitve kmečke mladine, vprašanje dviga strokovne izobrazbe, vprašanje ukinitve oz. znižanja raznih davščin in trošarin, itd.

O vseh teh in nešteto drugih vprašanjih bodo slovenski kmetje razpravljali dne 12. februarja na občnih zborih krajevnih Kmečkih zvez.

Vse misli in predloge, ki bodo iznešeni na teh zborovanjih bo obravnaval občni zbor delegatov Kmečke zveze, ki se bo vršil v nedeljo, dne 5. marca v Celju. Ta dan bo zboroval slovenski kmečki parlament, ki bo napravil delovni načrt za delo kmečke stanovske organizacije v prihodnjem poslovnem letu.

Trije važni nameni ljubljanskega kongresa Kristusa Kralja

V nedeljo 29. januarja je bila v ljubljanski frančiškanski dvorani izvrstno uspela akademija kot nekaka predpriprava na kongres Kristusa Kralja, ki bo letos v Ljubljani. Na prireditve je prišel poleg drugih tudi prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman, ki mu je kongres tako zelo pri sreju.

Slavnostni govornik je bil gvardian ljubljanskega frančiškanskega samostana p. Križostom Sekovanič, ki je v svojem govoru v treh točkah spretno naštel naloge, ki jih mora izpolniti ljubljanski kongres Kristusa Kralja. Prva naloga je, združiti vse katoličane v mogočno armado zoper brezboštvo in moderno poganstvo. Vsi naj bi se čutili eno veliko družino, katere glava je sveti oče. Kot en mož moramo stati za svojim vojskovodjem in pastirjem. Narodnostna razcepljenost je velika slabost katoličanov. Prva naloga kongresa je delati na to, da postanejo vsi katoličani pravi bratje in prave sestre v Kristusu. Druga naloga kongresa je zunanja manifestacija. Ljubljanski kongres mora postati veličastna proslava Kristusa Kralja. Ako mi molčimo, bo kamenje vplilo. Sv. Fračišek Asiški je imenoval samega sebe »Glasnika velikega Kralja«.

Veramon-ovitek
z 2 tabletama

Ta zavojček zmora odstej vsakdo. Prosim napravite poizkus in prepričali se boste o naglem učinku pri glavobolu, zobobolu in bolečinah zaradi ran.

VERAMON
Schering

Cevke z 10 in 20 tabletami.
Ovitek z 2 tabletama

Reg. po min. soo. pot. in nar. zdr. S. br. 1583, 2. V. B.

Vsa slovenska javnost s pozornostjo sleduje razvoj in delovanje Kmečke zveze. Saj je kmečki stan temelj in najvažnejši del slovenskega naroda. Zato vsi Slovenci, ki želijo svojemu narodu dobro, želijo tudi Kmečki zvezi čim največjega razmaha. Za vse kmečke ljudi pa, ki še niso člani svoje stanovske organizacije, Kmečke zveze velja: »Le vkup, le vkup...« — le vkup vsi kmetje, ki želite boljših časov slovenskemu kmečkemu stanu!

Taki glasniki moramo biti vsi, kar prav izrečno želi sveti oče Pij XI. v svoji okrožnici »Quas primas«. Tretji in bistveni namen kongresa pa je pregledati verski položaj po svetu in izdelati načrt, kako pobijati kraljestvo satanovo in kako pomagati Kristusovi stvari do zmage. Končno je govornik poudaril veliko čast, ki bo v kongresnih dneh zadela Ljubljano in z njo vso Slovenijo, zakaj oči vsega katoliškega sveta bodo v tistih dneh uprte v našo belo slovensko prestolnico. Naša slovenska čast zahteva, da se bomo tiste dni nasproti vnanjemu svetu lepo izkazali.

To je bila prva prireditve te vrste kot priprava na kongres Kristusa Kralja, ki je med ljubljanci vzbudila izredno veliko zanimanje za vzvišeno misel. Da bo pa zanimanje in navdušenje vedno bolj raslo, bodo tej akademiji sledile še druge prireditve.

Kmetje!

Vaša stanovska organizacija je Kmečka zveza!

KAJ JE NOVEGA

Škof dr. Gnidovec — umrl

Vso jugoslovansko katoliško javnost je pretresla novica, da je dne 3. februarja 1939 umrl v Ljubljani skopljanski škof dr. Janez Gnidovec.

Njegova življenjska pot je bila pot svetega moža. Bil je pred vojno profesor na škofijski gimnaziji v St. Vidu in ravnatelj tega prvega slovenskega gimnazijskega zavoda. — Leta 1919 je stopil v misijonsko družbo lazaristov v Ljubljani ter je bil leta 1924 imenovan za škofa v Skoplju. Bil je nenavadno svet mož, ki je vse, kar je imel razdelil revežem, katerih je imel v svoji škofiji mnogo. Mnogo je molil in se postil, tako da je nazadnje njegovo telo omagalo. Ko se je prišel zdraviti v Leonišče, je bilo že prepozno. Bil je pravi apostolski mož na slovenskem jugu, ki so ga spoštovali tudi drugoverci in se klanjali njegovemu plemenitemu značaju.

Pokojni škof Gnidovec se je rodil dne septembra 1873 v Velikem Lipovcu, župnija Ajdovec pri Zužemberku. V mašnika je bil posvečen 23. junija 1896. Posvetil ga je v Ljubljani knezškof dr. Jakob Misija. V Misijonsko družbo je vstopil 6. decembra 1919. Pet let pozneje, 30. novembra 1924, ga je Pet nuncij Pelegrinetti posvetil v cerkvi Srca Jezusovega v Ljubljani za škofa. Navzoča sta bila tudi škofa dr. A. B. Jeglič in lavantinski škof dr. Karlin. 1. decembra je odšel v svojo prestolnico v Prizren, kjer je bil 8. decembra 1924 ustoličen.

Njegovo škofovanje pomeni silen dvig katolicizma in katoliškega verskega življenja v južni Srbiji. Njegova škofija je bila najobsežnejša v Jugoslaviji, narodnostno in socialno najbolj pisana. Vseh katoličanov — Albancev, Srbov, Aromunov, Hrvatov, Slovence, Madžarov in drugih — je imel v škofiji 40.000. Do njegovega prihoda je bilo vse to ogromno ozemlje skoraj brez katoliških duhovnikov. Zato je pokojni škof Gnidovec začel najprej z delom v tej smeri in je v Prizrenu sezidal krasno semenišče. Za njegovega škofovanja je južna Srbija po njegovi zaslugi dobila 11 večjih in manjših katoliških cerkva, obnovljene pa so bile skoraj vse dotedanje hiše božje.

Na pomoč za versko delo je poklical redovnike in redovnice, vabil zlasti svetne slovenske duhovnike in bil sam v svoji škofiji škof, župnik, kaplan, katehet, skratka vse.

Njegovo javno in zasebno življenje je bilo svetniško. Zase ni porabil ničesar, celo svojo obleko in perilo je skoraj do zadnjega razdal ubožcem. Zaradi njegovega asketskega življenja, zaradi njegove verske vneme, strpnosti in zaradi njegove izobrazbe so ga cenili vsi krogi južne Srbije, od najvišjih do najnižjih, od katoličanov do mohamedancev. Užival je že za življenja svetniški sloves.

Pogreb pokojnega velikega škofa je bil v Ljubljani minuli ponedeljek ob velikanski udeležbi ljudstva, duhovščine in zastopnikov raznih svetnih ustanov in društev. Na pogreb je prišlo sedem škofov. Naš vladika dr. Rožman je v cerkvi Srca Jezusovega imel spominski cerkveni govor. Na pokopališču pri Sv. Križu so končno položili škofa dr. Gnidovca k večnemu počitku.

Skopljanskemu vladiki, ki se je ves žrtvoval Cerkvi, bodi Bog obilen plačnik. Svetniški vladika, prosite pri Bogu za nas, da bomo sledili na poti življenja Vašemu prekrasnemu zgledu dela, molitve in odpovedi in ostali — pa naj pride karkoli — neomajno zvesto vdan sveti materi katoliški Cerkvi in svojemu slovenskemu narodu!

OSEBNE VESTI

d Svoj 70. god je slavil te dni prelat gosp. Ignacij Nadrah, vodja semenišča, stolni prošt in generalni vikar ljubljanske škofije. — Naj Gospod, za Cerkev in narod tako zaslužnega duhovnika blagoslavlja še mnogo let!

o Za novega ravnatelja kranjske gimnazije je bil imenovan g. Franc Korbar, doslej profesor istega zavoda. Čestitamo!

o Za častnega člana občine Sv. Marjeta pri Ptujju je bil izvoljen predsednik senata dr. Anton Korošec.

DOMAČE NOVICE

d Zelo pametno. Mestno zastopstvo v Petrinji je sklenilo, da odstopi industrijam, ki bi se ustanovile na ozemlju mesta, brezplačno potrebno zemljišče.

d Kulturna sramota slovenske prestolnice. Lani je bilo v ljubljansko bolnišnico sprejetih 31.419 bolnikov. Smo mislili, da je to višek in da to število najbrž nikoli ne bo prekoračeno. V resnici pa temu ni tako. Že prvi mesec januar je pokazal, da število bolnikov stalno raste, saj je bilo sprejetih ves mesec 2994 bolnikov. V primeri z lanskim januarjem je že prvo število višje od lanskega januarja, ko je bilo sprejetih »samo« 2982 bolnikov. Te številke so zelo zgovorne in bolj kot kaj drugega pričajo o potrebi razširitve bolnišnice, v kateri še vedno ležita v eni postelji po dva bolnika.

d Zveza krščanske pravoslavne mladine. V Belgradu je imela te dni svoj letni občni zbor zveza krščanske pravoslavne mladine, ki

Predno
greš spat
čisti zobe
Sargov
KALODONT
proti zobnemu kamnu

se imenuje »Hriščanska zajednica mladih ljudi«. Namen tega pravoslavnega društva je krepiti zavest pravoslavja med pravoslavno mladino, kar je vsekakor lep namen, če ga zremo z vidika, da je zlasti na jugu verska brezbržnost med mladino doslej napravila mnogo škode. Podobna društva so začeli ustanovljati tudi anglikanski kristjani, odkoder je prav za prav to gibanje bilo preneseno na srbska tla. Z zborovanja so bili poslani brzojavni pozdravi kralju Petru II. in knezu namestniku Pavlu, ki je pokrovitelj zveze mladih krščanskih ljudi.

d Zidovski tihotapci. Blizu Čakovca so prijeli obmejni carinski činitelji madžarske Zide, ki so skušali vtihotapiti v našo državo za 8 milijonov pengov raznih valut. Osem oseb je bilo aretiranih. Denar so oblasti zaplenile, prav tako avtomobil, v katerem so skušali pretihotapiti valute in devize.

d Kaj vse policija »pogruntač. Prometne nesreče, trčenja avtomobilov in podobno se dogaja skoraj sleherni dan. V takih primerih se je dostikrat zgodilo, da so priče govorile, da je nesrečo zakrivil ta ali oni šofer ali vozač, ki je bil nekoliko ometen od vina ali kake druge alkoholne pijače. Preden pa so poklicani organi mogli ugotoviti, kaj je resnice na taki obdolžitvi, se je prizadeti že streznil. Zato pa se je sedaj belgrajska policija dovolila z bolnišnico, da bo zdravnik vselej odvzel za preiskavo potrebno količino krvi vsakemu tistemu šoferju ali vozaču, ki je bil udeležen pri nesreči, takoj po nesrečnem dogodku. Tako se bo menda točno dognalo, če je bil obdolženi vozač dejansko »okajen« ali ne.

d Samo ena kopalnica je bila pred 150 leti v Ljubljani. Zdaj ima kopalnico vsaka četrt družina.

d Pri lenivosti črevesa, kataru v črevih, obolenju skrajnega črevesa odstranjuje naravna »Franz-Josefova« grenka voda zaprtje spodnjih organov dobro in naglo. Mnogoletne izkušnje uče, da redna poraba »Franz-Josefove« vode izbirno urejuje funkcije črev.

Reg. po ml. soc. pol. in nar. zdr. 8 br. 15485, 25. V. 25.

d Be vendarle ostala pri življenju. 7-letna Dika Mehičič iz Zenice v Bosni, katero

sta njen oče in mačeha nečloveško mučila, da bi jo spravila s sveta, bo vendarle ostala pri življenju. Poročali smo svoj čas, da je preživela dekletce osem mesecev v najhujših mukah, stradanju in trpinčenju, da se ji je skoraj zbledelo. Telesno je popolnoma oslabelela, bila je le samo kost in koža. Ko so zločin odkrili, se ji je stanje začelo obračati odločno navzdol. Odpadati ji je začelo pri živem telesu meso, zaradi česar so nad njo sklenili račune tudi zdravniki. Neumornemu prizadevanju nekega zdravnika pa se je posrečilo, da se je deklica okrepila in se nekoliko zredila. Brčkone bo odpravila, čeprav bo morala hoditi po svetu brez osmih prstov na nogi, ki so ji odgnili. Čez nekaj dni pa bo pred sodiščem razprava proti zverinskemu očetu in mačehi, ki sta hotela deklico spraviti s sveta samo zato, da bi se polastila njene dediščine po materi, ki je bila za krajevne razmere kar precej obsežna.

d Društvo »Vodnike« v Sp. Šiški je sprožilo misel za odkup Vodnikove rojstne hiše pod imenom »Pri kamniti mizi«.

d Nad 600 delavcev je odpustila zadnje dni železarna v Zenici.

d Vrhovni posvetovalni odbor so ustanovili v kmetijskem ministrstvu v Belgradu.

d »Ovenc« terpinatino mila je izdelek najstarejše domače tovarne mila Ignac Fock iz Kranja. Dolžnost Slovencev je, da rabijo to odlično milo.

d Za sezidavo večjega števila sokolskih domov v vsej državi bodo najeli na predlog ministrstva za telesno vzgojo posočilo v višini 10 milijonov din. Zopet dokaz, kako hudo »preganjajo« zadnja leta uboge naše »vitezec«.

d Le take naprej... Na Meji v Prekmurju blizu meje sta na štirirazrednici samo dve

učni moči, učencev pa je 815. Starši stalno prosijo, da se temu stanju odpomore, vsi, ki jim je pri srcu naša narodna stvar, pa oblažujejo, da naša obmejna mladina dorasča ob pomanjkanju učiteljev. Tudi v obmejnih Prosenjakovcih in Budinecih manjka po ena učna moč, v Serdici pa celo dve.

d Krasen uspeh je dosegel na odru belgrajske opere slovenski tenorist in član zagrebške opere Josip Gostič.

d Tistim dekletom, ki iščejo v tujini službe, 19 letna Rasima Suljić iz Doboja v Bosni je nekega dne dobila pismo, v katerem jo neki neznanec vabi, naj pride k njemu v Bosanski Brod za služkinjo. Dekle, doma v revni družini, se je zasluzka razveselilo in odšlo k naslovljencu. Bil je neki mesar. Ze po nekaj dneh pa ji je ta mesar nasvetoval, naj gre za služkinjo v Belgrad k njegovemu dobremu prijatelju. Komaj je prišla v Belgrad, so jo že pregovorili, naj gre služiti k nekemu bogatašu v Skoplje. Tudi tam je bila le nekaj dni. Morala je naprej v Tetovo, kjer pa jo je gospodar grdo zlorabil. Šele tedaj je dekle spoznalo, da je nasledilo spretnim trgovcem z belim blagom. Posrečilo se ji je pobegniti in prijaviti vso stvar policiji. Pozneje se je pokazalo, da je romala Rasima iz rok v roke in da je vsak izmed njenih gospodarjev in mešetarjev zaslužil po nekaj tisočakov za nagrado. Dogodba pa je obenem dokaz, kako večje imajo razpredene svoje mreže trgovci z belim blagom.

d Brojavnio službe pri pošti v Mali Nedelji so uvedli 20. januarja t. l.

d Ravnateljstvu dramskega gledališča v Ljubljani! Pisec teh vrstic je bil v petek, 3. januarja v gledališču pri predstavi Finžgarjeve »Verige«. Vsa čast igralcem — bilo je res lepo. Nekaj neznosnega in gotovo proti po-

Božje seme

Naš božji Utenik je, ko je hodil po svoji domovini in vrnil svojo učeniško službo, kaj rad navezoval svoje nauke in resnice na slike in podobe v naravi. Sicer je govoril jasno in vsem razumljivo, vendar je govor v prilikah, povzel iz proste narave postal vsem tako živ in glasen, da jim je odslje vsaka njica, vsako drevo, vsak vinograd postal kakor resničen utenik.

Pokazal je na njivi na sejalko, ki seji semensko žito in že je navezal na ta prizor nauk, kakšno moč ima božja beseda do živih src.

Seme je božja beseda. Pa kakor seme ne more vzkliti, če ni zemlja za to primerna, tako tudi božja beseda ne bo našla v živem srcu odziva, če ni srce zanjo pripravljeno.

Naj bo gotornik še tako dober in goreč, njegova beseda še tako jasna in prepričljiva, nič ne pomaga, če zadene na neto, vzetno srce. Zato moramo resnice iskati v ponižnem srcem. Preden poslušamo božjo besedo, očistimo svojo dušo z iskrenim kajenjem; saj se tudi njiva prej očisti in pripraviti, preden jo posejemo. Vse druge brige in skrbi za ta čas pustimo doma in odprimo srce samo glasu božje besede. Zaupajmo, da Bog nam je naše imetje, medtem ko mi njemu služimo v cerkvi.

licijskim predpisom pa je, da so zasedle dijakinje in dijaki tudi oba stranska hodnika ob galerijskih sedežih in sicer nabit, kakor beplenk v škaflicji. Kaj bi se lahko zgodilo za slučaj nesreče? Spodaj pa je bilo popobno praznih najmanj 15 lož...

d Rudnik so prodali na dražbi. Premagop Stanovsko pri Poljčanah je menjal gospodarja. Pred nekaj dnevi je bil prodan na dražbi v Ljubljani. Upnikov je bilo 65, večnost so bili rudarji, katerim je dolgoval rudnik mezde. Rudnik je kupil z vsemi napravami za 177 prostosledni v okraju Sl. Bistrica in Lobjnice industrijec iMlinov iz Zagreba za 175.000 dinarjev.

d Slanina jim diši. V celjski okolici se zadnji čas tatvine zelo množe. V Drešnji vas je neznan zlikovec pokradel skozi odprto okno s pomočjo dalje palice najlepše kose slanice posetniku Jeretinu, ki je dal meso v prekajevanje sosedu Jurjevcu Matevcu. Za vlomom v poštni urad v Petrovcih so neznan tatovi vili mili pri posetniku Vervegi na Lopati pri Celju. Splazili so se skozi okno in odnesli 50 kg slanice, več kilogramov šunke in klobas, vrednosti 1400 din.

d Pri zaprtju ali pri motajah v prebrati vzemite zjutraj na tešče kozarec naravnega »Franz-Josef« vode.

d Za splošno ljudsko zavarovanje. Zagrebški »Hrvatski Dnevnik« od 1. februarja prinaša uvodnik o zavarovanju. Hvali, da so prvi dosegli nekaj uspehov v zavarovanju delavci in nameščenci. Ni pa se posrečilo še zavarovati kmela in njegovih pridelkov, za kar je tudi velika potreba in kmetje sami to želijo. Največji reveži pa so upokojeneci, ki bi bili močno potrebni takega zavarovanja. Treba bi bilo zavarovati tudi proste poklice in ne zadnji vrsti tudi uradnike in druge državne nameščence. Konča pa: »Socialna politika more uspevati le, če za njo stoji družba s svojimi

Združitev z Jugorasom ni okrnila programa ZZD

Nedavno je časopisje objavilo, da se je Zveza združenih delavcev včlenila v Jugoslovansko delavsko zvezo, katere predsednik je minister za socialno politiko in narodno zdravje Dragiša Cvetkovič. Račepjenost, ki je prevladovala med posameznimi delavskimi organizacijami, ki imajo podobna gledanja na rešitev perečih stanovskih vprašanj in na naloge teh organizacij v boju proti razkrajalnemu marksizmu, je narekovala potrebo, da se med temi sorodnimi organizacijami najde temelj za enoten nastop in delo. Zveza združenih delavcev, pod katere okrilje se zgrinja vse delavstvo, ki katoliško in slovensko misli in čuti, se je zato odzvala povabilu ministra Cvetkoviča k razgovoru o priključitvi organizacije k vsedrjavni delavski zvezi »Jugoras«. Zato sta odpotovala v Belgrad predsednik ZZD France Preželj in urednik »Slovenskega delavca« Andrej Križman. Minister Cvetkovič ju je sprejel obenem s člani glavnega odbora Jugorasa ter z njimi razpravljaj o ureditvi vseh delavskih vprašanj v državi, zlasti pa pri nas doma.

Glavni predmet posvetov je bila določitev odnosov med ZZD in Jugorasom. Ker so ugotovili istovestnost svojih pogledov na politična, delavsko organizacijska in protimarksistična vprašanja, so sklenili, da se ZZD včleni v Jugoras, pri tem pa ohrani svoje delovno organizacijsko samostojnost na področju Slovenije s svojimi lastnimi pravili in progra-

mom ter vodi v Sloveniji edina vse narodno delavsko gibanje. Delavske organizacije, ki bi hotele vstopiti v Jugoras, se morajo prej pogoditi z ZZD glede vstopa v to organizacijo, šele nato lahko vstopijo v Jugoras. ZZD bo obdržala vse socialne ustanove, kolikor jih že ima. V primeru, da pride do prisilne enotne državne delavske organizacije, se bo ta izpeljala decentralizirano po področjih vseh delavskih zbormic. Za dravsko banovino bi prevzela organiziranje take organizacije ZZD.

ZZD dobi v glavnem odboru Jugorasa svoje odbornike, v glavnem tajništvu pa tudi svojega referenta. Tako je ZZD postala kot neokrnjena organizacija člen Jugorasa in s tem odprla novih možnosti za ustvaritev svojega programa v korist narodne skupnosti in vsega slovenskega delavstva. Pri tem je treba upoštevati izjavo ministra Cvetkoviča, da so v Jugorasu včlenjene organizacije poklicane, da vsaka svojim razmeram primerno ustvarja nove delavsko gibanje, ki upošteva samobitno narodno osnovo in nadaljuje z borbo proti boljševizmu in nesocialnemu kapitalizmu. Nikakor se ne more reči, da bi bila organizacija posnemanje nemškega ali italijanskega fašizma, kajti združitev ni okrnila programa ZZD, ki je in ostane, da se bo slovensko delavstvo neomajno borilo za svojo narodno skupnost pod vodstvom našega voditelja dr. Antona Korošca.

Cesta, ki bo vezala Črno morje z Jadranskim morjem

Romunski zunanji minister Gafencu je te dni dal izjavo, v kateri poudarja važnost razgovorov v Belgradu in priručne zveze med nami in med Romunijo. V izjavi pravi dalje, da so razgovori v Belgradu veljali naslednjim točkam: 1. Splošni položaj v Evropi v zvezi z vsemi na dnevnem redu stoječimi perečimi vprašanji. Ugotovljena je popolna enakost pogledov na vsa ta vprašanja. 2. Vprašanje Podonavja in medbalkanskih odnosov. Sklepljeno je, da se stori vse, da se ti odnosi izboljšajo in postavijo na trdno podlago. 3. Raz-

merje med Jugoslavijo in Romunijo posebej. To razmerje je tako trdno, da ne more noben nov položaj na tem kaj spremeniti. 4. Razpravljali smo tudi o gospodarskih zadevah. Sklenili smo zaradi čim večjega tozadevnega zblizanja, da se bo zgradila v najkrajšem času velika avtomobilska cesta, ki bo vezala Črno z Jadranskim morjem. Avtomobilska cesta bo šla iz Trsta čez Postojno, skozi Ljubljano, Zagreb in Belgrad v Bukarešto in dalje do Constance na Črnem morju.

Pažnja Vas varuje razočaranja

Zato že pri nakupu Aspirin tablet pazite na »Bayer«-jev križ, kajti brez tega znaka ni Aspirina.

ASPIRIN
TABLETE

Oglaš. reg. pod št. brojem 32608 od 6. XI. 1938.

socialno zavestjo, brez katere je vsaka socialna politika brezuspešna, treba je torej tudi tukaj delati od spodaj, od tal. Prav se nam zdi, da se vprašanje splošnega ljudskega zavarovanja enkrat tudi v javnosti načne. Kolikor nam je znano, ima sedanja vlada to zamisel, da bi tako zavarovanje izvedla. In tudi obrtniki ter kmetje danes niso več tako nasprotni tej misli, kakor so bili nekdanj. Življenje jih je zmordilo.

d Nove stanovanjske hiše v Ljubljani. Od 1. januarja do dne 31. decembra 1938. l. je bilo postavljenih na področju mesta Ljubljane skupaj 103 stanovanjskih hiš. Po velikosti so te hiše: prtiličnih hiš 26, enonadstropnih 55, dvonadstropnih 3, trinadstropnih 12, štirinadstropnih 5, petnadstropnih 1, šestnadstropnih hiš 1. Skupaj 103 stanovanjskih hiš. Sol, tovarn in bolnišnic nismo gradili. V teh novih stanovanjskih hišah je pridobljenih skupaj 394 novih stanovanj in sicer 39 malih in 55 velikih stanovanj. Po obsegu prostorov se stanovanja uvrščajo v: enosobna 102, dvosobna 205, trisobna 38, štirisobna 7, petsobna stanovanja 9, šestisobna 1, garsonjena (samske sobe) 32. Skupaj vrednost novih stanovanjskih hiš znaša skupaj 33.521.025 din.

IZ DOMACE POLITIKE

p Ni svobode brez strpnosti. Dr. Mačkovo glasilo »Hrvatski dnevnik« je oni dan napisal: »Svoboda je največja vrednota in bi brez nje življenje nič ne pomenilo. Za njo so se bojevale cele generacije, toda boj za njo še dandanes traja in bo vedno trajal, ker svobode nikdar ni dovolj, kakor tudi ne svežega zraka... In kakor se bo človeštvo vedno borilo, da bi mogli dihati sveži zrak, prav tako se bo bojevalo za svobodo... Da pa se ta svoboda in strpnost istočasno dva različna in vendar istovetna pojma: ni enega brez drugega.«

p Romunski zunanji minister Gafencu je prispel zadnji dan januarja v Belgrad.

p »Zmanjkalo je stare hrvatske poštenosti. Zagrebški časopis »Nezavisnost« piše: »Pri nas je zmanjkalo tiste stare hrvatske poštenosti in državljanske hrabrosti, da bi se na takih zborovanjih po imenu napadali tisti, ki to zaslužno, pač pa se vedno strahopetno, brezvestno in podlo napadajo kar celi stanovni, zlasti pa katoliška duhovščina in inteligenca... S takimi napadi se zavestno ubija vsak elan in volja posameznih članov tega stanu, da bi svoje sile posvetil narodnemu dobru in koristi. Taki napadi pomenijo, da se iz narodnih vrst mečejo najbolj bojevit, najposobnejši in najpotrebnejši v da-

našnjih težkih časih, katere preživlja hrvatski narod.«

p Vprav narobe je — res. Glasilo Sokola »Sokolski glasnik« piše, da se sedaj Sokoli preganjajo, mečejo iz služb in podobno. To je seveda vse skupaj velika neresnica. — Zaradi sokolstva se ni pri nas še nikomur skrivil las, Sokoli so slejkoprej privilegirana organizacija in »Glasnik« v tem svojem pozivu na pomoč sam priznava in piše, da se Sokoli nahajajo na visokih javnih položajih ter da se s tem ponašajo! Koliko uradnikov, učiteljev in drugih javnih nameščenecv je Sokolov in zaradi tega nihče ne trpi nobene krivice ali zapostavljanja! To pa kljub temu, da so bili razni člani Sokola tisti, ki so za Kramerjevega strašnega režima naše ljudstvo s silo strahovali, kot protidržavno žigosali in mu prizadevali občutno škodo, ker se ni hotelo ukloniti režimu JNS. To naj »Glasnik« razmišlja, pa se bo nehal pritoževati zaradi neke »nezaslužene bridke usode« in deliti bratom Sokolom mučeniške vence, ki jim ne gredo, saj so privilegirana viteška družba ki ji država deli proračunsko bogato podporo in dobro plačuje njeno vodstvo.

p Noče biti framazon. Na zagrebškem vseučilišču deluje že mnogo let naš slovenski rojak dr. Boris Zarnik. »Hrvatski Dnevnik« je 31. prosinca prinesel tole Zarnikovo izjavo: »V belgradskem »Balkanu« od 28. pro-

Dve uri v valovih

Oni terek so delavci, ki delajo obrambni nasip pri vasi Drenje, ko so končali svoje delo, odšli proti domu. Večina delavcev se je odpeljala z brodom čez Savo v Jesenice, le trije delavci: Milan Hribar ter Josip in Stevo Rozijan so se hoteli še malo pozabavati v vasi Drenje. Inž. Vekarič jih je opozoril, naj se pravočasno vrnejo, ker brod vozi samo do 7 zvečer. Mladenci so sedli na kolesa in se odpeljali v Drenje. Tam so ostali do polnoči. Kako pa sedaj nazaj v Bregano, kjer so bili doma? Na brod niso mogli več računati. Zbudili so nekega znanega delavca in ga prosili, naj jim posodi čoln. Vsi so jim svetovali, naj nikar ne poskušajo ponoči priti s čolnom čez Savo, ki je bila 1.80 cm nad normalo. Fantje se niso dali pregovoriti in so se odpeljali s čolnom, na katerega so naložili tudi svoja kolesa. Med veslanjem so veselo prepevali. Naenkrat pa je pesem utihnila. Čoln je priplul v najbolj deročo strujo Save. Fantje niso več mogli obvladati čolna, ki je z veliko brzino drvel po valovih narasle

Save. Naenkrat se je zaslíhal strašen krik. Čoln se je s prvim delom zaril v fašine, zadnji del se je pa v velikem loku zaletel v pilot. Brodolomci so se hitro oprijeli za pilot, čoln s kolesi vred pa je plaval dalje po Savi. Sedaj se je začel boj na življenje in smrt. Komaj je bilo prostora, da so se vsi trije držali za pilot. V vodi so bili do pasu. Klicali so na pomoč, toda kdo bi jih naj slišal sredi noči, ko so vsi ljudje spali? Do enega obrežja je bilo okrog 100 m, do drugega pa 30 m. Skoraj dve uri so se brodolomci držali za pilot. Bili so že vsi onemogli in vsak čas je bilo pričakovati, da jih bo Sava pogoltnila. Z zadnjimi močmi so še klicali na pomoč, in res jih je zaslíhal gostilničar Anton Šetinc. Hitro je šel po brodarja, ki prevaža brod, zbudil še nekoga drugega in vsi trije so s čolnom previdno krenili proti mestu, odkoder so se slišali klici na pomoč. Kmalu so prispeli do pilota, rešili brodolomce in jih odpeljali k Šetincu, kjer so jih osušili in ogreli.

Ruska žena vprežna žival

Bivši predsednik Mehike in sedanji voditelj narodne revolucionarne stranke Abelardo Rodríguez je v vrsti člankov, ki so izšli pod naslovom »Zapiski o moji poti v Rusijo«, izrekel uničujočo sodbo o sovjetskem paradizu.

Najprvo govori o strahoviti tiskovni cenzuri in zatiranju vseh demokratičnih pravic, nato pa popisuje usodo ruske žene:

»Najtežja rotna dela, ki jih v olikanih državah opravljajo močje, mora pod Sovjeti opravljati žena. Več kot 60% kmečkoga dela opravijo žene. Vsaj 40% vseh ruskih žena je podvrženih čisto navadnemu suženjskemu delu. Izrabljanje ženskega spola je posledica tako imenovane sovjetsko-ruske ženske emancipacije (osamosvojitve), osvoboditev žene od

kuhinjskega dela. V boljševizmu je žena orožna stanovanja, družine, moča in svojih otrok samo zato, da jo uporabijo v drugih, mnogo bolj poniževalnih okoliščinah, pri drugem težjem delu, ki ni primerno ne njenemu spolu, ne njenim močem. Bila je z močnem izenačena, toda ne, da bi uživala enake socialne pravice, ampak da je podvržena enakemu suženjskemu delu. Plača, ki jo dobi za svoje delo, ji ne nadostuje za človeka vredno življenje. Nesrečna ruska žena se mora vdati grdemu življenju, da si olajša budo in da se reši okolja, v katero so jo nečloveške razmere potisnile. Ruska žena je izrabljana, kakor vprežna žival.«

meseca oktobra vsem podrejenim uradnikom, naj se nihče ne vtiha v volitve ter naj uradi puste volitve v miru. Vsi govorniki od vladne strani so govorili tudi o sporazumu s Hrvati, prav tako pa so govorili o tem opozicijski poslanci. V soboto dopoldne je bila dočlena nova seja skupščine, na kateri naj bi bilo izvoljeno novo predsedstvo. Toda takoj po skupščinski seji so ministri: dr. Krek, dr. Spaho, Dragiša Cvetkovič, Franc Snoj in Dražer Kulenovič sporočili ministrskemu predsedniku, da odstopajo. Na podlagi tega je v soboto dopoldne dosedanji predsednik vlade dr. Stojadinovič odstopil z vso svojo vlado. Nalogo za sestavo nove vlade je dobil minister Dragiša Cvetkovič. V ospredju notranje naše politike pa je slej ko prej rešitev naših notranjih razmer, to se pravi sporazumna ureditev države.

NESREČE

n Hribarjevi ubijalec sojeni. Dne 3. februarja so bil v Novem mestu sojeni napadalec, ki so 9. decembra preteklega leta blizu Sv. Križa pri Kriškem napadli slovenske mule in fante, kateri so se vračali z volivnega shofa dr. Kreka. Pri tej priliki je bil od kamna zadet pošteni slovenski mož Anton Hribar, ki je čruga dan umrl. Napadalec so bili obsojeni: 38 letni Franc Banič je dobil 5 let ječe, 32 letni Janez Jarkovič je dobil 3 leta in pol strogega zopora, Jalovec Karl je dobil 8 mesecev strogega zopora. Vudič Alojzij, Novakovič Jože in Novakovič Andrej pa so dobili po dve leti in 4 mesece strogega zopora ter izgubo častnih pravic za 3 leta. Vdovi pokojnega Hribarja morajo povrniti 3400 din za pogrebne stroške.

n Usoda treh rudarjev. Ko so se ono soboto zjutraj ob 6 menjali rudarji v mostarskem rudniku, je rudar Dragovič zpanzil, da manjka trije rudarji, ki so delali od polnoči do 6 zjutraj. Ker je Dragovič vedel, kje so delali, jih je šel iskat. Kmalu je našel truplo rudarja Ahmeta Projata. Takoj je obvestil upravo rudnika, ki je nemudoma poslala reševalce v rudnik. Našli so truplo še ostalih dveh rudarjev Miže Terziča in Miže Kunšteka, 45 let starega, doma iz Slovenije. Pokojni rudarji so delali na določenem kraju od polnoči naprej. Nenadoma je nastal požar, ki so ga gasili. Zdi se, da so jih zadušili strupeni plini.

n Naša največja tovarna ladja se je potopila. Dne 3. februarja je zadela eno naših največjih trgovskih ladij »Avalac«, ki je last druž-

be »Jugoslovanski Ljudje, huda nesreča. Ladja je bila na poti iz Anglije v Rangoon ter je bila natovljena s kokosu. Iz Capetowna je prispela vest, da je ladja nasedla in da je prednji del ladje že pod vodo. Kako je prišlo do nesreče, še ni znano. Vse moštvo je morilo zapustiti ladjo in človeških živov do dosedanjih vestih ni bilo. Ladja je stara 10 let in je imela 10.750 ton. Po dosedanjih vesteh je treba računati, da je ladja s celotnim tovorom izgubljena. Vest o nesreči »Avalac« je v naših pomorskih krogih napravila globok vtis, saj je bila »Avalac« ena izmed naših najlepših in največjih tovarnih ladij.

n Več kosov stekla je hotel pogoltniti. V Sarajevu so zaprli znanega žeparja Mehmeda Mehmedoviča. Ko je sodnik odredil, da ostane Mehmedovič v preiskovalnem zaporu, je na hodniku razbil okno in hitro vtaknil nekoliko kosov stekla v usta ter jih skušal požreti. Paznik in nekateri ljudje, ki so bili slučajno na hodniku, so hitro prišli k Mehmedoviču

Zli sile se bodo umaknile luči

Pod naslovom »Upajoči pojav« ima udelejski »Slovenec« krasen uvodnik, ki utemeljuje, da je rešitev sveta iz današnjih težav samo v Kristusovi veri in da se v tem pogledu že opazijo prvi znaki iztreenjenja. »Slovenec« piše med drugim sledeče:

»Najbolj je omembe vredna vseameriška skupščina v Lima, ki sicer ni rodila takih vidnih političnih uspehov, da bi mogli že danes vplivati na razvoj mednarodnega položaja, pač pa pomeni zelo razveseljav in najlepše nade pa bodočnost vzbujajoč pojav po razpoloženju državnikov in kulturnih delavcev, ki so se tam zbrali iz 21 držav in predelov severne in južne Amerike. Limsko skupščino je vsekoli prešinjal duh krščanske vere in omike ter navedenega gledanja vseh perečih vprašanj naše dobe. Zastopnik USA, Cordell Hull, je v svojem govoru (bil je božični večer) pokazal na božjega Sina, ki je ušil, da trajen temelj družbi ni gola sila, marveč duhovna moč vzvišene misli, ki je porok miru na podlagi pravice. Predsenik Peruja, general Benavides, je v govoru, s katerim je sestanek začel, lelel razpravam milost od Boga, ki je vodil vsa prizadevanja ameriških narodov, da ustanove svobodne države v duhu krščanske svobode, ki se čuti odvisno od večnega postavodavca in njemu odgovorno. Zunanji minister Argentiniče, Cantillo, je iz-

in mu s silo vzeli iz ust kose stekla, vendar je že hudo ranil grlo. Prepejali so ga v bolnišnico, kjer so mu izvlekli še preostale drobce stekla.

n Ogrožena slovensko-krajiška vas. Iznjuje se Zahnik. Voda reke Mure imenujati vasi trga bregove ter je začela odnašati tukaj je dele dvorišč pri hišah, ki leže ob reki. Bdkone bodo morali prebivalci vasi zapustiti, če ne bo prišla hitra pomoč. Ze pred sedmimi leti ko bi se dala nevarnost z malimi denarji odstraniti, so ljudje prosili oblasti za pomoč. Toda takrat so rekli, da za to ni denarja. Ne kateri so stavili predlog, naj bi k stroškom u popravila prispevala svoje tudi savska bazo vina. Vendar bo tak predlog težko pridri, ker spadajo vsi ogroženi kraji v področje dravske banovine. Morda bo kaj boljše, ko bodo začeli z velikimi ureditvenimi deli iz kreditov, ki ja je gradbeno ministristvo odobrilo za Slovensko krajino.

n Še nekaj nezgod. Te dni so spreli v bolnišnico čevljarskega pomočnika Oblaka Jožeta iz Zirov. Padel je s kolesa in se hudo potolkel po nosu. — Brezposelni elektromonter Jiker Jože iz Ljubljane je menda sekal drva, pa se je po nesreči s sekiro zadel v nogo. — Ključavničarju Jožetu Ogrinu, ki je uslužben pri Direkciji državnih železnic, je pri delu odletel kos železa v roko ter mu je poškodoval. — S kolesa je padel in se močno potolkel po glavi pekovski pomočnik Iva Trampuž iz Trilča. — Delavčev sin Goršek Martin iz Ljubljane si je po nesreči zabodel šivanko globoko v nogo.

n Nenadoma se je odrgala skala. Alojz Makež, lastnik kamnoloma v Siraču pri Darvarju je nadzoroval delo svojih delavcev v kamnolomu. Delavci so ravno vrtali v skalo luknje in nabijali dinamitne patrone. Po eksploziji pa je eden od delavcev skušal odvrniti s parobka veliko skalo, ki se je zataknila. Pol-

javil, da hoče španska Amerika danes bolj kot kdaj slediti katoliškemu izročilu in zato obsoja vse politične nauke, ki bodisi pod mednarodnim, bodisi pod narodnim geslom rusije navedeni zakon in bratsko sočujljenje števstva. Zunanji minister Ekvadorja, Donoso, je dejal, da trdno veruje v novo dobo števstva, ko bomo doživeli obnovitev krščanskih načel družbe, ki bo odklanjala tako razkrajačo sebičnost posameznika v nasprotju z blagom občestva, kakor tiranijo naroda ali države, ki se ne podreja božjemu zakonu o enoti, vzajemnosti in enakopravnosti vseh plemen. Tudi drugi odposlanci, med katerimi so bile tudi najodličnejše žene severne in južne Amerike, kakor Mercedes Gallagher, de Miller in O'Hara, so obsojajoč levo in desno prenapetost, poudarjali potrebo novega rešitva, ki bo postavljen na temelje živega krščanstva.

Svet ve, česa mu manjka, kaj je izgubil, ko je stetil lažnim bogovom, in b katerih vzorom zasebnega in javnega življenja se mora vrniti z obnovljenimi silami duha, svet in volje. Spoznanje je predpogoj ravnania in ozdravljenja in sedanje stiske nam ne smejo vzeti poguma, da ne bi začeli graditi novega sveta s polno vero v uspeh, naj še tako glasno okoli nas besnijo zli sile, ki se bodo morale umakniti luči.

Dezertjerji kmetske zemlje

(Iz »Koroškega Slovenca«.)

Izza let minule svetovne vojne je znana beseda »dezertjer«, ki pomeni vojaškega beguna, kateri je odložil vojaško obleko ter se z begom izognil vojaški dolžnosti. Tudi navadno življenje pozna dezertjerje, ki bežijo pred narodom, družino ali delom. Naše sicer visoko organizirano življenje ne pozna kazni za narodne, družinske in delovne begune, kakor jih pozna zakon o vojaški dolžnosti državljanov. A česar ne dosežejo državni paragrafi, o tem sodijo naravni in božji paragrafi.

Se nedavno je bilo na kmetih tako, da je kmečko delo veljalo kot nečastno in manjvredno, delavci na zemlji pa so ostali v zadnjih vrstah človeške družbe. Posledica so bile številne dezertacije. Kmečki sinovi in hčerke brez lastnega grunta so si iskali posla in poklica v mestih in predmestjih, kmetje pa vprek zavidali ljudi, ki so dobili za svoje delo dobro plačo ali celo mogli živeti brez posebnega truda. V zadnjem desetletju šele prihaja kmetovanje do nove veljave, in sicer ne samo v naši državi, marveč v Evropi vobče. Številne gospodarske izkušnje — inflacije, brezposelnost, konkurenca, negotovost — vračajo kmetu in kmečkemu delu njegovo že domala izgubljeno čast. Na gruntu ni nikdar denarja

v obilici in torej tudi ne strahu zanj, kmečkega dela ne bo nikdar zmanjkalo in njegovim delavcem se ni treba bati nikake brezposelnosti ali konkurence od nikoder, kmetovanje je postalo najvarnejše in najsolidnejše gospodarjenje. Pri nas je vodil v nove poglede še novi čas. Tisto neplodno politiziranje izza raznih volitev je odpadlo, kmetova odgovornost za veliko življenje se je danes zožila na kmetijo in vestno kmetovanje. Sodobni naš kmet vrši svoj poklic kot človek in gospodar, če daje svoje delo zemlji, svojo skrb družini, svojo ljubezen narodu in svojo zvestobo Cerkvi in državi.

Pravi kmet danes lahko čuva dostojanstvo svojega stanu. Vojak na življenjski fronti je in na tej fronti brani svojo zemljo, družino, svoj narod, Cerkev in državo. Zemlja vpije po njegovem delu, družina kriči za njegovo skrbjo, narod ga prosi ljubezni, Cerkev in država želita njegovo zvestobo. Življenje se je poenostavilo in kmet, ki ga hoče mojstriti, mora biti samo plemenit značaj in vesten gospodar. Dezertjerji kmečke zemlje in nepokvarjene kmečke miselnosti danes vprek zapadajo sramoti in nečasti. Naj se veliki svet po svoje suče okoli svoje osi, nalogam naše velike dobe bodo kos samo celi, pravi kmetje in nikakor dezertjerji!

kamnomolom pa je stal Mrkež in gledal. Delavec ga je opozoril, naj se umakne, toda lastnik je odvrnil, naj le mirno dela naprej. Nenadoma pa se je skala odtrgala in zgrmela po stenih navzdol, obenem pa s seboj potegnila še druge skale naravnost proti Mikežu. Mož ni imel več časa, da bi se umaknil. Velikanska skala ga je podrla in kar strla. Bil je pri pričini mrtve.

n Naval v bolnišnico noče ponehati. V ljubljansko, razširitve tako potrebno bolnišnico so med drugimi sprejeli 14 letnega kočarjevega sina iz Srednje vasi pri Bohinju Arha Poneta. Tone je smučal, pa je tako nesrečno padel, da si je zlomil levo nogo. 38 letni žagar iz Stare Loke pri Kočevju, Jakob Rupar, je padel in si pri tem zlomil kost v desni rami. Trinajstletno potnikovo hčer Cigoj Marijo je rudo oklal pes. Posestnik v Murnici pri Sentjanžu, Jože Bajt, je šel v gozd podirati drevje. Neka bukev pa se je tako nerodno obrnila, ko je padala, da mu je pritsnila levo nogo. Desetletna posestnikova hčerka Marija Primožič iz Davče vasi pri Sorici je hodila okoli mlatinice. Nesreča pa je hotela, da je prišla z roko stroju preblizu. Mlatilnica jo je zagrabila za levo roko ter ji pomečkala prste. Naval v bolnišnico noče še prav nič ponehati. Kar naprej se vrste množice pomoči potrebnih.

n Spopad s orožniki. Uradno poročajo: Drožniška patrila petih orožnikov, ki so gnali neke osebe, ki so se težko pregrešile proti zakonu o priliki izvrševanja nekega službenega posla, je bila te dni obkoljena od skupine

kmetov iz vasi Benkovec v krapinskem okraju. Kmetje so patrolo napadli s orožjem in začeli nanjo streljati. Orožniki so po predpisih svoje službe v obrambi tudi uporabili puške. Pri tem spopadu sta bila ranjena dva napadalca, od katerih je eden umrl. Trije napadalci so bili aretirani, ostali pa so se razbežali. Uvedena je preiskava.

NOVI GROBOVI

n Tvoj je vstajena dan! V Bršljinu pri Prečni je umrla posestnikova žena Kastelic Jožefa. — V Ambrusu na Dolenjskem je preminul 41 letni posestnik Jože Znidaršič. — V Melkinjah pri Kamniku je zapustila ta svet Alojzija baronica Reckbach. — Na okoliškem pokopališču pri Celju so džali v grob brivskega mojstra Ivana Zeleznička. — V Rovih pri Kamniku je umrl posestnik Alojzij Jerman. — V Dolenji pri Ptujju je preminul posestnik Jože Marinič. — V Trbovljah je mirno v Gospodu zaspala posestnica Franja Trnovič. — V Rovih je zapustil solzno dolino dolgoletni župan Alojzij Jerman. — V Sodražici so sprejeli k večnemu počitku Ivano Stupica, mater g. župnika v Prežganju. — V Mariboru so pokopali železničarja v p. Simona Verhovška. — V Trbovljah je zapustila ta svet Ana Strave roj. Bricelj. — V Obrijah ob Savi je zapustila solzno dolino Francka Remic. — V Krškem je na veke zatisnil oči davčni služitelj Koležnik Ivan. — V Ljubljani so odšli v večnost: strojevodja v p. Ferdinand Jenko, inšpektor drž. žel. v p. Ignac Porne, gostilničarka Katarina Volkar, roj. Bizjan, vdova po žel. usl. Brigita Šolar roj. Bohinc, Gerda Bador roj. Heinen in Nežka Pirih roj. Rozman. — Naj počivajo v miru!

d Dr. Česnik Ivo, advokat v Ljubljani se je preselil s svojo pisarno na Miklošičevo c. 10, palača Zadruga gospodarske banke I. nadstropje brez dvorišče.

Krpanja ne boš imela dokler bo prala GAZELA

Resnica o elektrifikaciji in novi cesti

(Vransko.)

V »Novi dobic« 27. januarja je vranski dopisnik priobčil zelo obširno pismo. Najdaljši odlomek je posvetil elektrifikaciji vranske občine in novi cesti Vransko—Zadrebka dolina. In k tej točki hočem podati nekaj tolmačenj. Da v bodočem obširnejšem proračunu ni kričja po tokovini za vsakoletni obrok 25.000 din kot odplačilo za elektrifikacijo najto posojilo v znesku 225.000 din, je krivo to, ker se je ta dolg zvišal za celih 97.000 din, in sicer naknadno, ko je bilo posojilo že najeto. To povišanje je povzročila nejasnost, v kakšnem obsegu po vaseh, oziroma tudi po trgu bodo Kranjske deželne elektrarne občini zaračunale te datjave, in pa tudi širši obseg električnega omrežja, kot je bilo prej, ko je še obtojala zasebna elektrarna g. Jesenika. Vendar pa je škoda vsakega razburjenja, ker bo v dveh letih s priključno takso in tokovino po 2 din od kw. ure ves ta naknadni dolg poravnani in bo nato letni obrok spet imel kričje v tokovini. Kar se tiče davkoplačevalcev, je res, da mnogi tožijo. Toda ne vsi! Nekateri se rajši gredo zabavat celo kam drugam, davka pa seveda »ne morejo« plačati. Če komu »kšeft« toliko ne nese, da bi lahko plačal predpisane davke, naj svojo napisno tablico sname in s posil preneha.

Nadalje se »novodobnik« dopisnik zgraža nad počasnostjo, s katero se gradi nova cesta Vransko—Zadrebka dolina. Popolnoma nič pa ne navaja, koliko delavcev je že skozi dve leti pri gradnji te ceste zaposlenih. Skoraj vsi tukajšnji brezposelni in še mnogo revnih družinskih očetov je dobilo zaslugež in z njim potrebni kruh. Da pa tako veliko delo ne more biti v nekaj mesecih končano, to pa ve vsak pameten človek. Kar se pa tiče dobave gramoz za omenjeno cesto, je čisto v redu, če dobavlja gramoz zadruga, čeprav je njen član tudi občinski odbornik. Nadalje se dopisnik spottka nad kreditom za novo cesto. Naj bo tudi v tej točki potolažen, kajti okrajni cestni odbor v Celju je soglasno sklenil, da se bo ta tako važna cesta gradila dalje, kakor hitro bo isto od nasprotne strani začel graditi gornjeogrski okraj. Da pa denarja ne bo primanjkovalo, nam je porok naš ban dr. Natlačen, ki očetovsko skrbi tudi za spodnjo in gornjo Savinjsko dolino, in naši novi poslanci, ki bodo gotovo storili vse, da bo naša Slovenija v vsakem oziru napredovala. — Pečovnik Franc, župan.

Prireditve

Ježica. »Micki je treba možak, je naslov veseloigr, ki jo vprizori dramatski odtsek KPD na Ježici v nedeljo, 12. februarja ob 3 popoldne in ob 8 zvečer. Cene običajne. — Fantovski odtsek in Dekliški krožek se marljivo pripravljata za poslovilno akademijo, ki bo 19. marca, pravtako tudi na prosvetne in športne tekme. — Mnogo dela pa dajo priprave za proslavo 80 letnice K. P. D., ki bo julija t. l. in bo združena z večjim taborom. — Za pedagoški tečaj so naprošeni najboljši predavatelji, ki jih je bilo mogoče dobiti. Tečaj bo v februarju.

1 Čerklje pri Kranju. Prosvetno društvo upripori v nedeljo 12. februarja ob pol 4 popoldne petdejanjsko burko »Politikant«. Pridite pogledat, ne bo vam žal!

VINA Vam nudi Centralna vinarna Ljubljana, v svoji posodi najugodnejša

Brez težav

deluje Darmol. K temu prijetnost pri uporabi: nobenega kuhanja čes, ni pripravljanja krogljic in ne granul, ni požiranja krogljic in ne granul. Darmol je okusen kakor čokolada. Ne poskušajte z neprijetnimi kušernimi preparati, temveč uradite svojo prebavo z dobrim odvajalnim sredstvom.

DARMOL
30 LET
DARMOL

RAZGLED PO SVETU

Katalonija očiščena boljševizma

Po padcu Barcelone se je Francova nacionalna armada z vso silo vrgla proti severu. Rdečarska mesta so druga za drugim padala v Francove roke, in sicer brez večjega boja. S padcem komunističnih utrd ob Barceloni, je bila prav za prav rdeča armada v Kataloniji končno poražena.

Ko to pišemo, je Francova vojska osvojila zadnje rdečarsko mesto v Kataloniji, Figueras. Od tega kraja je samo še 20 km do francoske meje, ki so jo med tem Francove čete gotovo že dosegle.

Komunistična vlada je pobegnila v Francijo in vzela s seboj vse zlato in vse dragocenosti.

Ne miličniki, ampak navadni tolovaji

Notranji minister Sarraut je bil od francoske vlade poslan na špansko mejo, da tamkaj osebno prouči položaj, ki je nastal zaradi silnega navala španskih beguncov. Sarraut je vzel s seboj tudi zastopnika svojega lista »Dépeche de Toulouse« Jeana Vidala, ki sedaj v glasilu notranjega ministra — ki je zagrižen levičarski radikal! — opisuje mučne podrobnosti, ki jih je sam opazoval na meji. Vidal piše med drugim:

»Gnus me je prevzel, ko sem videl »republikanske voditelje, generale in polkovnike in civiliste, kako so prihajali na mejo v luksuznih avtomobilih, natrpanih z zlatom in raznimi dragocenostmi. Ti ljudje so zbežali prvi v avtomobilih in s tovornimi vozovi, nabašani s prtljago, med tem ko španski otroci od mraza umirajo na cestah in se njihove mamice jočejo v dežju, ko nimajo zavetišča.

Lepa družba in lepi voditelji delavstva! Odposlanec francoske vlade je izjavil: »To niso miličniki, to so tolovaji.« In tem ljudem je šlo svoj čas toliko zapeljanih inozemskih delavcev — tudi nekaj slovenskih — na pomoč! Ali se bodo sedaj iztrezili?

Velik del Španije od Madrida tja do Valencije in dalje proti jugu je še v rokah rdečkarjev. Pa ne več za dolgo, kakaj stotisoči Francoske vojske se pripravljajo na jug, da Španijo končno v celoti in enkrat za vselej očiščijo še zadnjih ostankov boljševiške nesnage.

Kakšna sramota. Zadnje noč sem videl te »miličnike«, ki so pribežali prvi čez mejo in ki so s solzami v očeh prosili, naj jih pustimo čez mejo, videl sem jih, kako grdo so se obnašali. Medtem ko se francoska dekleta in žene noč in dan izčrpavajo v neutrudljivem delu, ko delijo materam in otrokom hrano, ti miličniki niso hoteli niti s prstom pomigniti, ampak so sedeli ob strani in se francoskim dekletom krehotali, sami pa kadili tobak, ki so jim ga Francozi darovali. To niso vojaki! To so tolovaji brez srca! Se hujske stvari sem videl. Naletel sem na matere, ki so jih miličniki med potjo enostavno oropali, jim odvzeli denar in dragocenosti in med Francozi smo morali napraviti zbirko, da smo plačali za avtobus, ki je te sirote prepeljal k sorodnikom. Medtem pa so miličniki...

KATOLIŠKA CERKEV

S 16 let se vodi Cerkev. Katoliškemu svetu se bliža velik praznik: V nedeljo bo preteklo 16 let, odkar je na prestol sv. Petra kot voditelj katoliške Cerkve stopil sedanjí papež Pij XI. Izvoljen od zbora kardinalov in toplo sprejet od vseh množic vernikov po vsej zemlji že 16 let sredi razburkanih časov vodi in upravlja to večno Kristusovo zapuščino, vesoljno Cerkev. Čimbolj se svet zapleta v naduto šoveško modrost, ki hrumi in si izmišlja vedno nove reči, tem bolj so oči vsega šoveštva uprte v sv. očeta, ki s sv. Dubom uči in opominja in varuje tisto resnico, za katero je Kristus trpel in umrl, da bi svetu ostala skoti vse čase čista in nepokvarjena in mu kazala edino pravo pot v pametno življenje do smrti in srečno posmrtnost. Po vseh katoliških mestih bodo obletnico papeževega kronanja slovesno praznovali, da tako tudi na zunaj vidno dajo izraza svojemu veselju in ponosu, da so udje katoliške Cerkve, po papeštvu v trajni in nepretrgani zvezi s Kristusovo resnico. Proslave pa bodo veljale tudi sedanjemu papežu kot človeku, ki vse svoje moči žrtvuje svoji veliki družini.

»Vi, gospodje, imate dolžnost...« Ugleden francoski list poroča, da je papež angleškima ministroma Chamberlainu in Ha-

lifaxu pri njunem obisku v Vatikanu povedal sledeče: »Zelo star mož vama govori, bolan mož, kateremu ostaja le še nekaj dni zemeljskega romanja. Vse svoje življenje sem se boril in boril se bom do svoje bližnje smrti za vrsto idej, ki so nam vsem skupne in drage: za brambo duha pred surovo silo; za varstvo slabega proti zatiranju; za pravice malih narodov napram velikim; za svobodo proti tiraniji; za resnično pravičnost proti samovolji.« Potem se je sv. oče za nekaj trenutkov ustavil, na kar je svoja obiskovalca pogledal odločno in toplo ter jima dal sledeči opomin: »Jaz bom skoraj moral ta boj opustiti; toda Vi gospodje imate dolžnost, da ga še dalje bojujete. Vi morate ogroženo civilizacijo braniti.« — Kaj pravite, mar niso te besede sodobne in vredne poglavarja katoliške Cerkve.

ITALIJA

»Molimo, da zmagajo red, omika in vera...« Po vseh cerkvah na Goriškem so te dni prebrali pastirsko pismo goriškega nadškofa Margottija, v katerem se je bavil z zmago katoličanstva nad komunizmom v Španiji. Med drugim pravi to pismo tole: »Katoličani vidijo v Francovi zmagi zmago krščanstva nad novim barbarstvom. Vsi dobri Italijani vedo, da so se v Španiji sestali vsi najslabši zastopniki temnih režimov, ki po-

skušajo zadnji naskok proti granitni skali krščanske civilizacije, ki ima središče svojega razširjanja in izžarevanja v večnem Rimu, sedežu vikarja Kristusovega...« — »Katoličani si ne moremo prikrivati, da so biti tisti, ki so doprinesli odličen delež krvi in znoj za Kristusovo zmago v Španiji, za odrešitev od rdečih podjarmljenih pokrajin, za osvoboditev oskrunjenih cerkva, za povratek tlačnega ljudstva k Bogu in za njegovo svobodo, naši vrli legionarji...« — »Molimo da zmaga red, omika, vera nad boljševiško zmedo nad rdečim barbarstvom, nad zanikanjem vsake nadnaravne misli!« — Lani so pričela dela za drugo orjaško elektrarno na srednji Soči, za električno centralo v Plavah 12 km nad Gorico. Od Plavi greš navzgor ob Soči mimo slikovitega Kanala do naselja, ki se imenuje Šbalabon. Tu so začeli kopati v začetku leta 1938 predor, ki bo tekel na desnem bregu Soče do plavske postaje, nad 9 km daleč. Pri Škabalabonu zagradijo Sočo z močnim žezom. Soča bo tekla po predoru do Plavi, kjer bo v centrali visok slap za proizvodnjo električne sile.

ČEŠKOSLOVAŠKA

S Resnica o vojaškem sporazumu z Nemčijo. Vesti o nekakem skrivnem vojaškem sporazumu med ČSR in Nemčijo, po katerem bi smele nemške čete neomejeno in brez preprijnega obvestila prehajati v vseh smereh čez češkoslovaško ozemlje, niso resnične. Med Nemčijo in med Češkoslovaško je bil sklenjen samo dogovor, da sme Nemčija svobodno prevažati svoje vojaške oddelke samo po železnicah, ki jih po dunajski razodbi seka na več mestih meja med Češkoslovaško in med Nemčijo. Nemčija bo smela svoje vojaške sile svobodno in neovirano in brez preprijnega vprašanja premikati, razen tega po novi avtomobilski cesti iz Breslava na Dunaj. Ozemlje, po katerem je speljana cesta, je v širini ceste nemška last, kakor je bilo to dogovorjeno po sporazumu med češkoslovaško in nemško komisijo v Berlinu. Ker je cesta nemška, je razumljivo tudi promet po njej za Nemčijo docela svoboden. To velja za civilni kakor za vojaški promet. Drugačnega sporazuma med obema državama ni bila Češkoslovaška vlada je to pojasnilo morala izdati zaradi vesti, ki so se pretekli teden razširile po vsem evropskem tisku. Po teh vesteh — če bi bile resnične — bi Češkoslovaška sploh izgubila značaj svobodne države z dejstvom, da bi lahko čez njeno ozemlje prehajala nemška vojska, kadar bi hotela in kakor bi hotela.

NEMČIJA

S Nemške meje so v nemških trdnjavah. Hitlerjev namestnik Hess Rudolf je oni dan v Dortmundu položil temeljni kamen za novo največjo delavsko naselbino v Nemčiji. Naselbina bo štela 4500 enonadstropnih hiš in bo dodelana leta 1943. Pri tej priliki je imel Hess govor, v katerem je poudarjal skrb narodnega socializma za delavstvo in za vse stanovce, ki sestavljajo nemško narodno skupnost. Tem stanovom, predvsem pa delavstvu je obstanek zagotovljen samo v veliki, močni in varni Nemčiji. Hitler je zadnje dve leti svoje poglavito skrb položil v zavarovanje nemških meja. Nemška meja na zahodu ni na Renu marveč v nepremagljivem utre-

Fantje, v zbor!

Po »Straži v viharju« posnemamo:

Vseučilišče ni samo sebi namen. Tudi ne sme biti muzej vseh mogočih in nemogočih blodenj, ki si jih izmislili ta ali oni francoški ali kateri koli »učenjake«. Univerza mora nepristransko služiti resnici, duhovni rasti svojega naroda in dvigu ugleda domovine med drugimi narodi.

Zato na slovenskem vseučilišču ne sme nihče pod krinko neke »svobode znanosti« podirati temelje slovenske narodnosti in nihče na kateri koli univerzi v Jugoslaviji rušiti starih zgodovinskih krščanskih načel Slomška, Strossmayerja in sv. Save.

Nihče na vseučilišču ne sme pod krinko »svobode znanosti« širiti marksistično ali komunistično miselnost, ki bi slovenski narod prejel ali slej spravila pod oblast ruskih sovjetov. Prav tako ne sme biti slovenska univerza leglo raznih brezverskih, slovenskemu narodu smrtno nevarnih novodobnih nacionalnih gibanj.

Naša pripomba: »Domoljub« z največjo pazljivostjo zasleduje boje naših vrlj vse-

učilšnikov za uveljavljenje prave svobode na ljubljanskem vseučilišču. Naši prijatelji-visokošolci naj vedo, da stoji v tem boju za njimi ves slovenski narod, ki je pri zadnjih volitvah jasno povedal, kaj hoče. Slovensko vseučilišče bo, ko pride čas, ki — upajmo — ni več daleč, visoka šola pravega slovenskega in katoliškega duha. Slovenskemu narodu ni vseeno, s kakšnimi nauki bo prekašano slovensko izobraženstvo bližnje bodočnosti. Naj si razni liberalno-pofarski, marksistični in komunistični zaleteli na ljubljanski univerzi nikar ne domišljujejo, da bodo v bližnji bodočnosti med slovenskim narodom imeli s svojimi, v tujini izposojenimi gesli kakšno vlogo. Slovensko ljudstvo potrebuje kat. in slovensko mislečih izobražencev in samo takim bo dalo delo in kruh v slovenskem občestvu. Če danes to načelo še ni izpeljano, naj si nasprotniki slovenstva in katolištva na ljubljanski univerzi nikar ne domišljujejo, da ne bo odločna volja ogromne večine slovenskega naroda izvedena — jutri. Zato pa kličemo katoliškim visokošolcem: Le brez straha naprej, zmagaj je vaš!

DROBNE NOVICE

Osvoboditev desletj belgijske Barcelone pozdravlja tudi vatikansko glasilo »Osservatore Romano«.

Nemčija mera debiti kolonije, se rešiti Judov in gospodarsko, je izjavil Hitler v zadnjem velikem govoru v parlamentu.

Kongres komunistične internacionale je sklican za 10. marca v sovjetsko Moskvo.

4000 jetnikov je začelo gladovne stavke v ameriški ječi San Canteo.

Velike mednarodne tekme narodnih plesov bodo v maju v belgijskem Bruslju.

Bres pošte je mesto Laseov, ki šteje 8500 prebivalcev in leži v — Franciji.

Na albanskem kraljevskem dvoru pričakujejo — »vselega dogodka«.

Španske nacionalistične države je po padcu Barceloni priznala — tudi Francija.

Komunisti hočejo nagnati Ameriko v vojno proti Nemčiji, je izjavil senator Resnolds.

Bivši češkoslovaški predsednik dr. Beneš je odpotoval iz angleškega Londona v Ameriko, kjer bo predaval.

Dragocena krona Matere Božje je odnesel predsednik španske komunistične vlade Negrin.

Smrtno nevarno se je te dni ponesrečil jeruzalemski katoliški patriarh Barlassina.

Sitni snežni viharji so divjali zadnje dni po srednjem delu ameriških Združenih držav.

Posebni popustov bo deležna češkoslovaške blage, ki gre čez Nemčijo v druge države.

nem predelu, ki se vleče vzdolž zemljepisne meje. Ta meja je za večne čase začrtana in brez nje ne bo nikdar stopila noga niti enega tujega vojaka. Angleži in Američani lahko predstavljajo svoje meje kamor jih hočejo. Nemčije to ne briga. Narodnega socializma ne morejo razžaliti izzivanja po tisku, po radiu, laži v parlamentih in ne morejo mu škoditi spletke agitatorjev po demokratičnih državah postran in onstran Atlantskega morja. — Ta del Hessovega govora razlagajo kot odgovor Nemčije na nedavno besedo ameriškega predsednika Roosevelta, da je »meja Amerike ob Renuc«.

FRANCIJA

s Izpregledujejo? »Narodna zveza francoskih učiteljev« je objavila zanimivo vest, da tako imenovani laični (državni brezverski) šoli prete dve nevarnosti: zunanja in notranja. Zunanja je ta, da število zasebnih verskih šol in njih učencev neprestano raste, dočim število učencev v laičnih šolah stalno pada. Notranja nevarnost pa obstoja v tem, da se učitelstvo in dijaštvo vedno bolj seznanjata s katoliško miselnostjo in jo sprejemata za svojo. Mnogo državnih šol so morali oblastniki zapreti, ker jim je sploh zmanjkalo učencev. Celo mnogi versko manj zavedni starši raje pošiljajo svoje otroke v zasebne katoliške šole, ki so neprimerno boljše od državnih. Znan je, da je učitelstvo državnih šol po večini komunistično razporejeno. Pozno so menda vendarle začeli spoznavati, da žene boljševizem Francijo v propast.

ANGLIJA

s Velike vojaške priprave. V Angleški spodnji zbornici je sir John Anderson javil da so angleške oblasti do sedaj porazdelile že 40 milijonov protiplinskih mask. To velja samo za čobo zadnjih 12 mesecev. Stroški za to so znašali štiri milijone funtov (eno milijardo din). V raznih tovarnah izdelujejo trenutno še poldrugi milijon protiplinskih mask za otroke. Medtem ko je bilo leta 1936 v letalski industriji zaposlenih samo 30.000 de-

lavcev, jih je danes ko je bilo ustanovljenih večje število novih letalskih tovarn, zaposlenih že 80.000. Medtem ko je znašal leta 1936 proračun za letalstvo 22 milijonov funtov (5 in pol milijarde din), znaša isti proračun danes 200 milijonov funtov (50 milijard din ali petkrat več, kakor znaša ves jugoslovanski proračun.

Dobre ceste - dobro gospodarstvo

Nekatere kraje naše domovine je že narava obdarovala s trdim svotom, e kamenjem in v zvezi s tem tudi z boljšimi cestami. Toda povsod mora cesto uravnati človeško delo. Naravnih cest nikjer ne poznamo.

Ker pa so ceste in pota stvar skupnosti, so pri njih tudi lepo odraža, koliko imajo v kakem kraju smisla za skupnost. Reči bi skoraj mogli, da ponekod dobre ceste zginjajo. V mislih imamo namreč občinske ceste. Kriza, ki je pred leti nastopila, je izzvala štednjo tudi v občinskih proračunih. In kje se lažje štedi kot pri cestah. Je pa temu še drug, globlji vzrok: gospodarski liberalizem. Ta je zadnja desetletja našel pot tudi v zadnjo goreko vasico. Načelo: vsak sam zase pa nasprotuje skupnemu popravljanju cest. Po naših občinskih cestah marsikje narašča blato. Do kolen ga je že. Sedaj pa: banovina, okrajni odbor, mi potrebujemo novo cesto. In ker ta res ne more graditi povedo, pa jadikujemo in čakamo iz leta v leto na novo cesto. Je res tako? O, ne povsod. A marsikje pa je!

Nočemo s tem samo kritizirati. Vendar spoznajmo napake, kjer so in učimo se iz njih. Nek naš kmetijski strokovnjak je pred leti zapisal: Naš kmet raje trikrat zvrne voz, kot da bi enkrat zapeljal v mlako kamenja ali lesa in cesto popravil. In sedaj odgovorimo na vprašanje: Kako temu od pomoči. Prvič, obnovimo duha skupnosti. Morda bo eden zapeljal po občinski cesti trikrat, drugi še nič in že se bosta sosedata prepirala, češ ti popravil cesto, ki vedno voziš. Seveda, pri občinskih cestah bo imel glavno skrb župan. Toda vse sam ne more. V pomoč mu bo občinski odbor. Je pa še nekaj drugega. Navada ali menda tudi postava je, da se za vsako občinsko cesto določi eden ali dva ugledna občana iz dotičnega kraja, ki imata na skrbi, da se dotična cesta popravlja. V nekaterih krajih na Stajerskem imenujejo te podžupane včasih: rihterje (menda tudi občinske moše). Običajno to niso občinski odborniki. Ti vodi vse delo popravljanja cest, določijo dneve, kadar imajo vaščani manj dela, jih obveste in porazdelo delo. Ako je tako podžupanc skrben in ima nekoliko organizacijskega talenta ter si

ugleda pri sovaščanih, lahko veliko pripomore k dobrim cestam. Samo en zgled, kako se ne sme postopati. V neki občini so lansko leto hoteli urediti ceste. Pa je župan vso stvar napravil čisto uradno. Naročil je tajniku, naj napiše ozir. predpiše vaščanom v posameznih vaseh, koliko voz kamenja morajo navoziti na to in to cesto. Tajnik je take listke napisal, sluga jih raznesel. In uspeh? Kamenja ni nihče navozil. Izgovarjali so se drug na drugega. Čakali so, kdo bo prvi začel voziti. Veakemu se je zdelo, da ima preveč voženj predpisanih.

Zato pa: osebni stik, ta je najvažnejši. Župan naj si odbere za vsako občinsko cesto po dva ugledna vaščana, ki bosta prevzela skrb za popraviljanje ceste. Morda bi bilo tudi boljše, da se določi samo eden, pa naj se imenuje že podžupanc ali kakorkoli. Ta naj bi imel še poseben interes na izročni mu cesti. Gleda se naj na to, da je pri ljudeh priljubljen, skrben in podjeten. Seveda tudi ta ne bo delal bubežev. Vsi mu moramo pomagati. In potem ne šteti, računati in gledati, da ne bi kateri večkrat zamahnil s krampom kot drugi. Mnogi se bodo zdaj vpraševali: Čemu so pa doklade, čemu jih pa občina naklada? Res je, tudi od teh bo še šel del za občinske ceste, a v prvi vrsti za mostove in tisto, kar se mora kupiti. Saj tolikokrat točimo čez visoke davke. Tu pa bi si jih še sami nakladali. Zato pa o primernem letnem času stopimo vaščani skupaj. Popravimo in napravimo si dobre ceste, kolikor se da sami. Potem bi pristopil okr. odbor in banovina. Saj veljemo, da: kakršne ceste, takšno gospodarstvo. In: dobre ceste — dobro gospodarstvo.

Na Slovaškem je od 2.7 milijona prebivalcev 2.290.000 Slovkov.

Splošno zvišanje uradniških in častniških plač je izvedla francoska vlada.

Francija hoče miru in stopa po trnjevi poti, je izjavil predsednik senata Jeanneney.

Semeniški vodja prelat Ignacij Nadrah, stolni prošt in generalni vikar ljubljanski je prejšnji teden obhajal svoj 70. god.

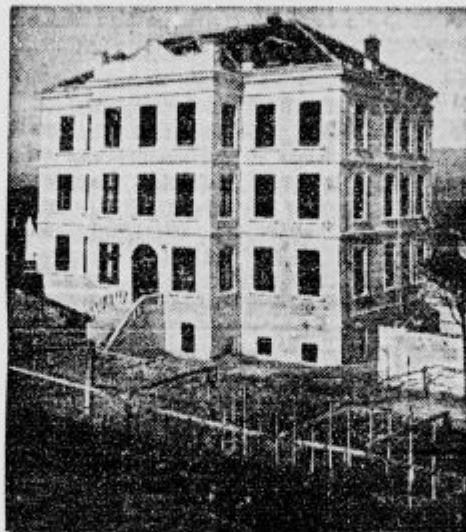
Rajni svetniški škol dr. J. Fr. Guidovec poleg + nadškofa dr. Jegliča.

Novi gimnazijski ravnatelj v Kranju Korbar France.

Dragiša Cvetković, novi predsednik vlade.

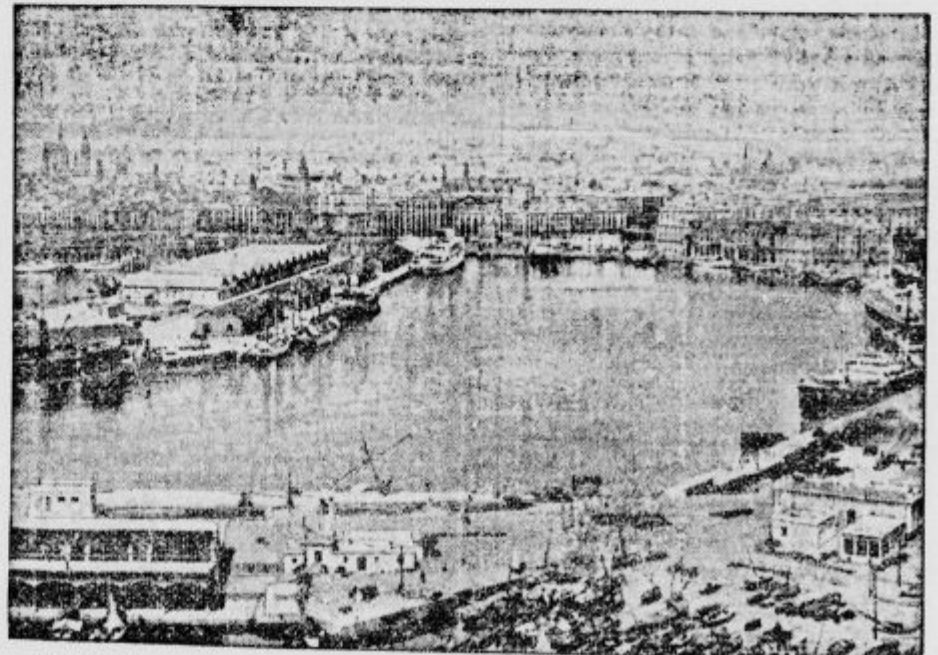
Dijaško semenišče v Prizrenu, ki ga je ustanovil pokojni škol dr. Guidovec.

Znameniti samostan v Montserratu na Špankem. V tem samostanu je bila nastanjena rdeča vlada Katalonije.

Rdeči španski miličniki so dospeli na franc. mejo. 10'

Pristanišče v mestu Barcelona, ki so ga nedavno zasedle zmagovalno Francove čete.

V Angliji sta na progi Cambridge—London trčila Brug v drugega dva osebna vlaka. Več voz se je pri trčenju popolnoma zdrobilo. Med potniki sta bila samo dva mrtva.

Boljševiški agitator v Barceloni skuša svojim somišljenikom v sadnjih urah pred padcem mesta viliti novega poguma.

Slovenski dom

JE NAS CENENI POPOLDNEVNIK, KI GA SVOJIM CITATELJEM TOPLO PRIPOROČAMO. IZHAJA VSAK DELAVNIK OB 12 IN STANE MESEČNO SAMO 12 DINARJEV. ZA ONEGA, KI SI NE MORE NAROCITI »SLOVENCA« JE »SLOVENSKI DOM« POPOLNO NADOMESTILO. PIŠITE NA DOPISNICI UPRAVI »SLOVENSKEGA DOMA« V LJUBLJANO, NAJ VAM POSLJE NEKAJ ŠTEVILK LISTA NA OGLED.

V Budimpešti imajo godbo, pri kateri sodeluje 20 oiganskih otrok. V teh dneh potujejo po Nemčiji in prirejajo koncerte.

Šlika s potresa v južnoameriški državi Čile. — Pod razvalinami tega gledališča je našlo smrt okrog 400 ljudi, ki so bili ob potresu pri gledališki predstavi.

Olimpijski stadion v Helsinkih na Finskem, kjer bo prihodnje leto olimpijada.

V VSAKO KATOLISKO HIŠO SPADA KATOLISKI ČASOPIS!

PO DOMOVINI

Težave slovenskega rudarja

Ker »Komoljub« precej piše o prošnjah in podporah, katere naj bi reševali naši poslanci v Beogradu, sem se tudi jaz namenil napisati par besed gospodom poslanem, da bi se zavzel za uboga rudarja in omilil zakon o pokojninskem zavarovanju.

Rudarjem se vsem oziru godi grozna krivica, katero je treba čimprej odpraviti, zakaj v nebo vpijajo greh je. Navedem tu več primerov:

Mo, oče je bil rudar. Delal je v žrnem revirju v Trbovljah. Vsak dan si je našel umazano in vsjo zakrpano obleko, vzeti sekuro in oljnato svetiljko v roke in se podal v rov. Iz dela je prišel ves bled in premočen, čemeru je zlijal vodo iz čevljev. Ne bom tu našteval njegove bede in trpljenja, le toliko še omenim, da se je družina vsake leto pomokila za enega člana, tako da nas je bilo 12 otrok. Stanovali smo vsi v eni sobi. Jedli smo nezabojer koruzni močnik, na katerega je mati nalila črne čorbe. Kruh smo imeli redkokdaj. Tako smo bili otroci prisiljeni, da smo prišli za delo, ko smo dovršili šolo, in tako vsaj malo omilili domno bedo.

Tako sem tudi jaz stopil leta 1910 v delo v rudniku. Oče rudar, sin rudar. Po raznih rudnikih sem delal 28 let. Zadnjih osem let sem bil zaposlen pri rudniku Liboje. Dne 14. julija 1938 pa je rudnik vsled izbrpanja premoga prenehal obratovati. Zato smo bili vsi delavci odpušteni. Takrat sem tudi zmočil. Po šestih tednih boleznj mi je krajevno Bratovška skladnica odpovedala nadaljnje zdravljenje kakor tudi hranarino, čeravno nisem bil zdrav. Ker sem se žutil bolhnega in onemoglega, za težko delo nesposobnega, sem zato zaprosil za upokoilitve. Dne 22. oktobra 1938 pa je kotaravnik na glavni Bratovški skladnici v Ljubljani ugotovil, da še nisem za dva tretjina manj sposoben za delo in mi vsled tega še ne pripada pokojnina. Bolezen se mi je zopet poslabšala. Sedaj sem lezal vnočel pet tednov v strašnih bolečinah, zakaj prizno me je trgalo po nogah. Pet tednov nisem mogel stopiti na noge. Denarja za

zdravlja in zdravnika ni. Srditi me, kako bom prečevalj sebe, ženo in dva otroka, ako ne odpravim, da bom mogel kaj zaslužiti. V nočah in v križu čutim še vedno bolečine. Sedmi mesec sem valed boleznj brez zaslužka in sam Bog ve, ali bom res kdaj še zmogel težjega dela.

Torej 28 let sem se mučil grotoko pod zemljo v zadulnem, zadušljivem zraku. Koliko trpi rudar pod zemljo, to ve le on sam! Naj bolj napornega dela, kot je delo v jamli 28 let sem plačeval vsake prispevke v pokojninski sklad, danes sem ves bolan in onemogel in naj od pomanjkanja poginen. Kje je tukaj pravica? Letno podpore dobim od Bratovske skladnice v znesku 600 din, to je na dan 1,64 din ali 0,41 din na dan za osebo! To ni nič za pol zemlje na osebo! Kako naj s tem živimo!? Gospodje naj sami presodijo položaj rudarjev in naj pomagajo v tem oziru revešem do rudarskih pravic!

Drugi primer: Moj oče je bil po 27 letih upokojen. Bil je kronski upokojenec Leta 1924 je umrl. Za njegov pogreb je Pokojninski zavod prispeval 150 din. Leta 1930 je umrla moja mati. Na mojo prošnjo za podporo pogrebniš stroškov mi je Pokojninski zavod odgovoril, da vedno kronskih upokojenecv nimajo pravice do pogrebnine, zato naj se s tozadevno prošnjo obrnem na pristojno občino. Kar pa iz strani seveda nisem storil. Torej oče in mati sta plačevala pol stoletja v pokojninski sklad in nazadnje naj pa občina spravlja vdove k večnemu počitku!

Če je pa tako, da naj občina skrbi za onemogle, kakor tudi za pogrebe, potem naj tudi vse prispevke od rudarjev prejema pristojna občina! Povprečno 100 din mesečno prispeva vsak delavec v bolnišnico in pokojninsko zavarovanje. Podjetje pa seveda ravna toliko. Koliko bi prejela občina od delavca v 20, 25 ali 30 letih!

Se en primer iz Nemčije! Leta 1921 je bil rudar v Nemčiji. Delal je do leta 1917 v rudniku. Istega leta je pa rudnik tudi prenehal v obratovanju. 4000 delavcev je bilo ob zaslužek. Tudi

je Slovenec med njimi. Pet leta je dobival pokojno po 60 mark mesečno, danes dobiva od tam pokojnino 1400 din mesečno. Kje je Nemčija in kje smo še mi?!

Gospod urednik! Pomagajte, prosim, uboga rudarju s tem, da opozorite gospode poslance v Beogradu na to, da se zakon o zavarovanju rudarjev omili in popravljajo v korist!

Iz raznih krajev

Bohinjska Bistrica. Prejani tedni je vodil 25 letni Matveje Kožič, p. d. Pavov, iz Kamniške bukove šole s hribov v dolino. Na sirmem klancu mu je spodrnilo, da je padel pod konja in v naslednjem trenutku je bil še pod vozom. Škoti se ga pritisnili za glavo in pravi, tako da se mu je vili kri skozi ušesa, usta in nos. Urat je bil ves podplut. Nezavestnega so ga pripeljali domov. Vsek je mislil, da bo kmalu končal s tem svetom. Toda popoldne je pa še vstal, jedel in kadil. Naj se ni pomnil. Bohinjci imajo trde kosti, zato ker jedo igance in mleko. Lansko leto je prišel neki fant iz Savice v Ljubljansko bolnišnico zaradi operacije slepiča. E skrijo je porveoval, če je bila operacija nevarna. Zdravnik ga je vprašal, od kod je doma. Ko mu fant pove, da je iz Bohinja, na je ta odgovoril: »O, potem pa ni nobene nevarnosti, ker tedni dni boš že doma. Bohinjci so trdniki in se je res tako zgodilo.

Si. Vid pri Siteni. Pretekli tedni smo položili k večnemu počitku zapet tri žarane. Groblej Estarica, samosa učiteljica v Kavcov nad Sotkami, stara 61 let, je umrla dne 1. februarja. Naslednji dan je umrl Kolar Ignacij, po domoku Lavra v Olgovce. Bil je oče 13 otrok, izmed katerih je še 10 živih. Bil je veren katoliški mošt in je vse svoje otroke vzgojil v praven katoliškem duhu. Nadalje je umrl Gliša Jožef iz Vel. Gabra, star 80 let. Bog jim da večni pokoj! Preostanek naše sožalje — V nedeljo 12. februarja se bo vdol občni zbor Ljubevne kmečke zveze po prvi nak v Prosvetnem domu. Kmetje, oženite se svoj strokovne organizacije! Vaši odbor.

Oerklje pri Kranju. Na zadnji občinski sej je bil sprejet proračun za leto 1939/40, kakome 146.330 din. Izobalov je 49.810 din. dovidov, 5 kritje priranihlikov se bo pobrala na države davke 84% dolozna, kar bo zneslo 102.770 din. Poleg tega se bo pa v prizadatih vasih pobrala

Besede

(Povest)

Episk K. Velikonja, ilustriral akad. slikar L. Sušmelj

Slike iz tromesečne kronike o naših krajih.

»Kdor vprašate sem dejal. Zasmeljal se je široko. »S tole palico? Gospod, samo nikomur tega ne povejte, ker vas imam za zelo pametnega!« je pristavil. — Vražji dedeck

Gosta sta se zasmejala.

»Pa vas jelt je rekel župnik in pozabil na Jerneja.

»Še kakolc je široko razprl roke nadučitelj.

»Pa me nič se je zarežal oskrbnik. »Srečala sva gozdarja Močnika. Rekel sem Cunti, naj me pošaka. Močniku sem kratko stvar razložil. Nekaj časa je šel z nama, potem pa je dejal, da mora še k voznikom. K voznikom v nasprotno stran. Šel je; ko pa sva s Cunto zavila, se je vrnil, našel srnjaka, ga prenesel in pokril z vejami. Cez dobro uro je prisopihal Cunta s sinom, Mrmrjal je, da je pustil žival pod panjem, da je pa zdaj ni več.

»Bog ve, za koga sem ga ustrelil?« je godrnjal simu.

»Zamete je odgovoril Močnik in stopil z napetim petelinom iz grmovja.

Močnik je prinesel srnjaka in bil za prišo. »Zato pa so starega okopalitc se je smejal oskrbnik. »Srnjakovo glavo sem dal nagaciti, tako lepe že dolgo nisem videl. Pokazal je bonitc

Na hribčku je bilo prijetno. Sonce je že zašlo in po grapi je vtekla sapa. Veliki jesen je obračal svoje velike liste, kakor bi preganjal zajee iz zelja. Zolna je

trkala po deblu ter se kriče spraelitna, v živi meji se je priklanjaj in zvedavo smukal kraljiček. Gosta sta zopet izpila in nadučitelj je porinil krožnik od sebe.

»Kar radovedna sva, kakšna je?«

»Zeloc je prišrdil župnik. Premaknil se je in gledal. Zmotil ga je bil vriše malih otrok, ki so grabili po prahu. Na majhnem vozičku sta dva človeka peljala kup vej in otroci bi se morali umakniti. Ker se niso hitro, je možakar, ki je držal veje, da se ni voz zvrnil, zamahnil s šibo. Selovca in Gmajnarica pa iz najstih kuhinj. Da ne bo nihče otrok tepel! Če ima kaj, naj pove, otrok pa se ne bo dotaknil nihče. Nihče! Ona se dera, da cesta ni za otroke, naj gredo na gmajno onstran zidu in se tam potolečejo, da bo imel vsak dve glavi. Suhe je, paše ni, snažno in gladko taka, da se lahko drsajo, in tudi pobijejo. Cesta pa je cesta in je samo za ljudi, ki gredo, in za vozova, ki peljejo.

»Kakšen voz! To ni voz, to so navadna kola. Saj so lesena in niso okovana!«

»Pri vas pa še takšnih nič!

Potem je nastal vriše in prepit, da nisi ničesar razumel. Glas je sekal glas in možakar je že palil veje izpod verige, žena je izdrla ročico pri voza, toda tudi ženski sta že grabili krepelca. Sam Bog ve, kaj bi se bilo zgodilo, da ni bil palit Zuta prinesel svoje košate brade okoli Vraha.

»Ljudje božji, zakaj pa so?« je mirno vprašal. Pravijo, da se je razhuril samo takrat, ko je videl, da so pastirji vrgli v ozidka kraj ceste vrhnje kamenite plošče.

»Parapel je za ljudi in ne zamete so bile besede njegove največje jeze. Kakor da niso vedeli, zakaj se kregajo, tako jih je zmešal njegov prihod. Gledali so v zadregi kakor otroci.

RAZNO

Spisno mesto je. ta je močnikar izmed fručičkan Roger namo v 18. stoletju.

Človek poj vsaj čez jedli za skoraj trideset let svoje teže in poj torej na leto dvajsetkrat toliko, kolikor tehta.

Krava more na dan požrti 50 kg korenja.

Če je na Sandviču otekli umri poglavci območnov, so vsakemu po diazoniku izbil predaj zob ali ekstrakt mesa.

Obe erini za 90 (=) sta zdaj stari 280 let. Iznesel je to znamenje za je — neki Anglič.

Kastarkoli težinnost, ostane v pijančih se 1 0 poldragi liter zraka.

Koliko tehta muha? Za 1 kg je treba 140.000 muh, 140 muh tehta 1 gram. Ena muha pa tehta 7 desetnih centigrama.

Par podgat imo v 14 letih milijon potomcev.

V Kaliforniji uporabljajo kočnice breskve za kurivo.

Muhasta sreča. Čudno srečo v igri ima neki Edward Robson v Londona. Lansko leto je postal igralnica v Monte

ko 30% doklada za vodovod. — Ne pozabite, da se vrši v sredo 15. februarja v Ljudskem domu kmetijsko-zadružni tečaj. Začetek ob 8 zjutraj. Pridite v obilnem številu!

Višnja gora. V nedeljo 5. februarja se je poročila odlična prosvetna delavka in predsednica Dekliškega krožka Angela Ahlin iz Dednega dola s Martinom Tomažičem iz Šmartna pri Litiiji. Ko odhaja od nas, se spominjamo njenega požrtvovalnega in uspešnega dela in se ji zahvaljujemo ter ji v zakonu želimo obilo sreče in božjega blagoslova.

St. Andraž pri Velenju. Občuten mraz, ki je vladal nekaj dni v začetku preteklega meseca, je kar nenadoma ponehal. O snegu, ki je zapadel o božiču, že ni nikjer več sledu. Pa so se ga tako veselili lemi voiniki; saj se je v lepem sanincu dal spravljati les tudi iz najbolj pustih jarkov in dolin. Sedaj pa je veselje naših voinikov izginilo s snegom vred. Že nekaj tednov imamo neprestano južno vreme, ki ga gledajo s kislimi obrazi in ki jih ovira, da ne morejo na cesto. Kljub temu, da je po nižavah popolnoma kopno, si pa gora Oljka večkrat nadene belo kapo. — V naših gozdovih vedno pogosteje poje sekira svojo pesem. Mnogi prodajajo les iz resnične potrebe, nekateri pa tudi, ker jim je les dorastel in se je pričel sušiti. Pri tem pa naši gospodarji zvesto zasajajo nastale goščave z mladim naraščanjem.

Hotič pri Litiiji. Naša župnija, ki ima nekaj nad 450 prebivalcev, se nahaja v prijazni zasavski dolini, razen treh malih vasi, ki so nekoliko višje nad Savo. Prebivalstvo se preživlja po večini s poljedelstvom, ki je najvažnejša panoga našega kraja. Skoraj ena tretjina prebivalstva pa se preživlja tudi od raznih zaposlitev, kot n. pr. pri železnici, v predilnici v Litiiji, nekateri tudi pri podjetju Birolla v Zapodjah ter sem pa tja tudi

Bogoljub

najboljši in najlepše opremljeni nabožni mesečnik v naši državi. Ima vedno lepe slike v bakrotisku. Pišite, da ga vam pošljejo na ogled. Naslov: »Bogoljub«, Ljubljana, Jugoslov. tiskarna.

Čemu posnemamo tuje noše

Nehote se nam vsiljuje tako vprašanje, ko opažamo posebno v letnem času vedno bolj naše slovensko ljudstvo v tujih narodnih, spakedranih nošah.

V sloveški naravi je, da posnema, kar se mu dozdeva lepo in si tako ustvarja modo. V naše kraje prihaja preko mej mnogo tujega, posebno noš in običajev. Zato ni čudno, da se naš svet, posebno v obmejnih krajih oprijemlje tujih noš.

Doselej pri nas ni še nihče načrtno pričel naše ljudstvo vzgajati tudi v tej smeri. Nihče ni našemu narodu pokazal naše noše v njihovi pravi krasoti in praktični vrednosti kot vsakdanje oblačilo. Šele »Naša skrinjca« je svojo narodno-propagandno revijo »Naše nošec« načela najbitnejše vprašanje našega narodnega ugleda.

Bliža se čas tujskega prometa. Do tedaj moramo biti pripravljeni, da bomo našo vas in mesto oblekli samo v svoje pristne narodne noše, blago, vzorce in motive. Pisane in kičkaste noše fot

dirndl, dalje razne noše iz alpekih dežel odgovarjajo našemu slovenskemu čustvovanju.

Prepričani smo, da bo ves narod radevolje pomagat pri tem tujsko-prometnem in narodno-propagandnem delu, ko bo poučen o neprecenljivih zakladih, ki jih čuva »naša skrinjca«, naša zakladnica.

Zato vabimo naše narodno-obrambne, prosvetne in kulturne organizacije, da podpirajo stremljenja društva »Naše skrinjca«. Sodeluje pa naj tudi vsa javnost s tem, da zavrže tuje noše in vzorce ter šege in se za vsako priložnost oblači v domače, narodne noše po vzorcih, ki jih prinaša revija »Naše nošec«.

Vrnimo narodu, kar je njegovegal

Bodimo tudi v svojih dejanjih in svojem vedenju dostojni naših slovenskih prednikov!

Zavedajmo se, da nas bo svet sodil najprej po naši zunanosti!

pri cestnih delih, tako da naše župnije ne tare preveč brezposelnost. — Preteklo leto je praznovala naša župnija 250 letnico, odkar je bila ustanovljena. Za ta jubilej smo nabavili zvonove, nove sicer ne, pač pa mnogo boljše od prejšnjih. Prebelili smo tudi na zunaj cerkev, prebarvali zvonik in tudi cerkev v notranjščini očeptali. — V naši župniji imamo tudi gasilsko četo, Fantovski odeck in Dekliški krožek, ki vsi zelo pridno delajo. — V političnem oziru stoji naša župnija v taboru dr. Korošca. Pri zadnjih volitvah smo volili vsi dr. Korošca, le 7 jih je bilo, ki so volili Maškovo listo. — Pri nas tudi ne manjka gostin, saj jih imamo 5, kar je za našo majhno župnijo gotovo preveč. — V letošnjem letu bomo dobili tudi elektriko, ker so dela za elektrifikacijo že pripravljena. — Na koncu bodi še omenjeno, da ima naša župnija tudi dobre poštno in prometne zveze.

St. Gotard. V nedeljo, dne 5. februarja se je vršil občni zbor Mlekarske zadruge in je bil dobro obiskan. Načelnik je podal izčrpano poročilo o 12-letnem delu zadruge, o njenih naporih za obstoj in končno tudi o njenih lepih uspehih, ki jih je imela zadruga v zadnjih letih. Vse to je jametvo za bodoči napredek. — Revizor in tajnik Zveze mlekarških zadrug v Ljubljani Ivan Benko pa nas je

vzpodbujal k zavednosti in zvestobi do svoje zadruge. Še bolj se bomo člani oklenili svoje zadruge in storili svojo dolžnost. — Kat. prosvetno društvo v St. Gotardu bo vprizorilo v društveni dvorani v nedeljo, dne 12. februarja ob 3 popoldne narodno igro s petjem v 7 slikah: Tone Kušar: »Izpod Golice«.

Prežganje pri Litiiji. Dne 1. februarja je bil pogreb najstarejše faranke Ane Ilvar po domače »Dežmanove« matere iz vasi Prežganje. Rajna je dočakala visoko starost 92 let. Vse njeno življenje je bilo neprestano delo, trpljenje in molitev. Do zadnjega trenutka je bila rajna vedrega razuma in spomina kljub visokim letom. Večkrat je obujala spomine na stare, dobre čase. Njena globoka vera in molitev sta ji izprosila, da jo je smrt našla lepo prevideno s sv. zakramenti. Bodi ji Bog bogat plačnik! — Kakor je bila prva polovica zime ostra in zasnežena, je drugi del sedaj bolj mil in skoraj brez snega. Vprašanje pa je, kaka bo pomlad? Da bi mraz in pezoza sadnemu drevju prizanesla! — V zakonski stan stopa Franc Škoda »Mrzlekarjevc«. Bil je vnet in delaven član mladeniške Marijine družbe, Kat. prosvetnega društva in bivšega »Orla«. Njegova številna dela pri Prosvetnem društvu bodo še dolgo pričala o njegovi prosvetni vni

»Vidite, pa bi se za nič do smrti. Kdo bi pa vas po smrti redil, kaj? Ali ste pomislili?«

Morali so se smejati. Onima z vozičkom je Zuta pomagal čez vzpon in veje so pometale po cesti, da se je dvigal oblak prahu za vozom.

Na gričku so radovedno zrli ta prizor.

»Tako se stepot« je rekel župnik. »Če še tako pridigaš. Pridejo v ogenj pa je!»

»Otroci še ne hodijo v šolo« je pomenljivo presodil učitelj. »Oni veliki so pa že pozabili!«

»Kmalu bi bili prekučnili veje!« je dejal inženir Hanuš in mešal karte. Tarok je bil na vrsti.

»Ali kaj plačajo?« je vprašal župnik. »Veje mislim!« In je urejal karte v roki. »Kakor po navadi? Samo po enil!«

»Kakor po navadi!« je odgovoril Hanuš. »Plačajo! Da se ve, da niso zastojni. Ponudi jim prst, pa imajo roko. To znajo Gorjanci.«

»Samo, da ti otroci še ne hodijo v šolo!« je polagal karte na mizo nadučitelj.

»Pravi!« je prižigal cigareto Hanuš. »Vzemimo šolo. Šestnajst metrov drv je bilo svoje dni obljubljenih krajnemu šolskemu svetu. Pet in dvajset jih zdaj dajemo, sicer bi bil vrišč. Kar toliko več v dar. Pa jih dajemo, saj jih je dovolj. O, na Dolu so zviti!«

»Pomagajo si!« je zagovarjal nadučitelj.

»Tako so torej močje že povišali?« je vrgel karto na mizo župnik. »To so gadje!«

»Župniku smo jih obljubili nekoč deset, zdaj jih dobi dvajset!« se je smejal Hanuš in pobiral karte.

»Pa so Otilčani tudi gadje!« je vrgel vmes nadučitelj. »Gospod oskrbnik igra!«

»Pozimi je zelo mraz!« je dejal župnik. »Rabim liht!« Hanuš je igral pikovega jezdeca.

»Naj jih! V erarnem jih je še in še. Nas še ne bo konec! Sproti raste in je nam malenkost, manj kot drugemu trska!«

»Tarok!« je ukazoval župnik, ko se je prikazala na stezici gospa Roza in vzkliknila.

»Župana je povozilo! Pravijo, da je mrtev!«

Pograbili so klobuke.

XIII.

Kdo je bolj cenil seljnate glave?

Mlakarjeva sinova Tone in Andrej sta dvignila mrtvega očeta ter ga pokrila z rjubami.

Tone je bil starejši in večji, a nekoliko slabe pameti, iztaknil si je bil oko na trski. Otroci so se mu smejali. Vzeli so ga iz šole, ker so se norčevali iz njega. Andrej je bil tih in miren fant; on je moral skrbeti za konje. Vračala sta se z grabljicami s senožeti pod Skukom ter nalezela na mrtvega očeta. Andreju se je tresla roka, ko je hotel zapreti očetu osteklenele oči. Ni več mogel, ker so bile veke že mrzle. Mrlič je svetlo gledal izpod vek, kakor bi hotel še nekaj reči, pa mu je beseda zamrla na odprtih ustnah.

Naložili so ga na voz. Župnik in nadučitelj sta prisopela k mrliču, ko so ga hoteli peljati.

»Ali ni v njem nič več življenja?« je vprašal župnik ter se odkril.

»Mrzel je in trd!« je uslužno dejal Vidmar.

»Mrtev!« je dejal nadučitelj.

»Da!« je odvrnil Vidmar.

Nato je župnik odmolil kratko molitev, drugi so odgovarjali. Ko so končali, je Matevž z bičevnikom pokrival pred konji: »Bog in sveti božji križ!«

Carlu pol ure pred odhodom svojega vlaka. V šestih ure je staval in zaslužil »malenkost« 400 tisoč frankov. Na hitrico je demar preštel in je komaj še došel na vlak. Baš na obletnico tega dogodka, je Robson stopil v monte-carloško igralnico pod šestimi pogoji. V nekoliko minutah je izgubil vse, kar je imel pri sebi. Za je hotel oditi, ko se je srečal z nekim prijateljem iz Londona, od katerega si je izposodil 1000 frankov. Staval je na številko 17, in sicer nekaj krat zaporedoma in dobival. Komaj je še ujel vlak, ki je odpeljal njegova in njegov »čisti dobiček« v znesku 300.000 frankov proti domu.

2000 dedičev žaluje. Za pravega dediča se je izkazal po svoji smrti neki 75-letni delavec iz majhnega angleškega mesta. V svojem življenju si je bil prištelil 1100 funtov in v svojih zadnjih dneh si je belil glavo, kako naj bi jih na najboljši način razdelil. Iz misli si je, da bi naj vsakdo, ki se bo udeležil njegovega pogreba, prejel po 1 funt (238 din). Seveda je imela ta čudna oporoška to posledico, da je

bodiel v društvu ali pri igrah, kjer je prevzemal vedno glavno, najtežje vloge. Vsi se mu za delo zahvalujemo, želeč mu vsa srečo v novem stanu in domu, župnija Sv. Helene. — V Sodražici je umrla mati našega g. župnika ga Ivana Stupica. »Domoljubovic naročniki in bralci izrekamo g. župniku najgloblje sožalje, njegove pokojne mame se bomo pa v molitvi spominjali.

Ig: »Slovenec je prinesel dne 26. januarja zelo lepe stvari o našem Igu in izanski občini. Ker niso tega vsi brali, zato še tukaj nekaj o tem. — Ig je ena največjih vasi v Sloveniji. Ima nad 200 hišnih števil, vsa občina pa 557 in 1098 gospodarstevskih posestev. Vseh Ižancev v občini nas je 2800. Koliko jih živi po svetu, to pa samo Bog ve. Da jih živi veliko, vemo iz tega, da Ižanca povsod poznajo. Na Ižanskem je bila že pred dva tisoč leti velika rimska naselbina. Eni so celo mislili, da je bila to Emona; a Ljubljanki na to ne pristanejo. Vsekakor je pa bila to velika rimska vas. Rimljani so jo imenovali: Magnus vicus — Velika vas. Zgodovinar Valvazor pa je pred 300 leti zapisal: Ig je največja vas na Kranjskem. Zdaj ima vas več okrajev in ulic, kakor kako mesto. Tako n. pr.: Na placu, Banija, Zabrv, Grič, Hrenova ulica in druge. Znamenitost Iga je tudi občinska hiša Trnek, ki je starejša kot ljubljanski rotovž. Ižanski grad pa nam kliče v spomin razne dogodke iz leta 1848, kakor smo jih brali v Mohorjevih »Večernicah« pred nekaj leti. Ižanska fara je ena najstarejših. Leta 1296 je bila na Igu samo kaplanija, ki je spadala v faro Sv. Peter v Ljubljani. Kdaj ravno je nastala na Igu fara, se ne ve, vsekakor pa je ta cerkev stala že leta 1360, kakor kaže letnica na cerkvenem zidu. Morda bo koga bolj zanimalo, zakaj se Ig imenuje Ig. To ime je slovansko in pomeni kraj, kjer se ravnila prelomi in se spenja v hrib. Podobno kakor Ježica, ki leži na ježi. Tudi Iga vas pri Starem trgu ima podobno lego, ali na Poljskem mesto Igošomice, kjer se ravnila lomi. Zanimivo pa je to, kako je zdaj na Igu. Od vsakih sto Ižancev samo trije ne znajo pisati; da je v občini 450 koles, to se pravi, da ima vsak šest Ižanec svoj bicikel; da vsak popije na leto 15 litrov vina, — če bi bilo po 10 din, je to 150 din. Dalje popije vsak dve steklenici piva in za 20 dinarjev žganja. Torej popije jo drugod še več, a za Ig je to tudi veliko. In koliko pokadimo! Letno potroši vsak Ižanec za tobak 25 dinarjev, to se pravi: če bi kdil samo Drava cigarete, bi jih bilo na leto 364.000, ali z drugo besedo: v ižanski občini spustimo v zrak vsak dan en tisoč cigaret. To je dima! Zato pa je Ižanska megla tako gosta! Če bi vse te cigarete skupaj

Dajte nam cenejši sladkor

(Beričevo.)

Zadnjič sem čitala v »Domoljubu«, kako je sladkor predrag in da naj bo sladkor cenejši, tobak pa dražji. Če se podraži, bodo kadilci klefali, kakor vedno, kadar se podraži. Za sladkor pa tudi vse gospodinjice jamramo. Če bi bil cenejši, koliko bi ga več prodali! Teda bi sladkor kupila tudi kakšna revna gospodinja. Tako je pa sladkor samo za bogate. Revna gospodinja ga ne zmore. Spominjam se, kako je bilo v tem pogledu drugače pred vojno. Vsaka gospodinja je lahko kupila sladkor. Zdaj po vojni ga pa nimamo še za zdravilo ne. Najboljši zajtrk je kava, pa si je ne moremo privoščiti. Kave nisem kupila vso povojno dobo. Če bi bil sladkor cenejši, bi ga imela vsaka hiša, tako ga ima komaj vsaka deseta.

zložili, da bi bila to ena sama cigareta, veste koliko bi bila dolga? Nič manj kakor 23 km in 630 m. Iz Iške vasi skozi Ig v Ljubljano, tam okrog Gradu in spet nazaj na Ig. Ali pa bi s to dolgo cigareto okrog in okrog lahko zagrabil ižansko občino, pa bi morda še kaj ostalo. Če ponovimo: vsak v ižanski občini je lansko leto popil in zakadil 306 din. — Pripomnimo, da hodijo zdaj po fari pobirat za Baragovo semenišče. G. škof prosijo, da naj vsak v naši fari da v ta namen 2 dinarja. Kaj ne, da ne bomo gledali na teh par dinarjev, naj bo pa letos tista dolga cigareta za dva dinarja krajša in pokažemo, da znamo Ižanci tudi za potrebno stvar in za božjo čast kaj žrtvovati!

Veliki Podlog pri Krškem. Velika udeležba živinorejcev, živinskih kupcev in prodajalcev na živinskem sejmu v vasi Veliki Podlog, obč. Leskovec pri Krškem, ki se je vršil 16. januarja priča, kako poročena je bila zamisel uvedba živinskih sejmov v tej vasi, ki je središče kmetijskega gospodarstva na Krškem polju. Ta sejem je bil tretji po vrstnem redu, in je izprizhal potrebo po izmenjavi blaga v tem okolju. Lepo urejeno seimišče odgovarja sejmiskim razmeram. Sejmiski odbor je poskrbel, da so bila dohodna in dovoljna pota kljub razmehčanim tlam odlična, za kar gre del pohvale tudi samim vaščanom, ki skrbijo za vzorno tozadevno in brezplačno urejevanje seimišča. Udeležba na tem sejmu bi bila še večja, če se ne bi ljudje bali silnaveke, ki je že dalj časa razsajala v so-

sednjih arezih. Kljub temu je bilo veliko poročevanje zlasti po praških, pa tudi po ostali Italiji in so bile zaključene večje kupčije. — Naslednji sejem se bo vršil v mesecu juniju in upamo, da bodo po večini vse živinske zapore ukinjene. — V vasi Gorici pri Vel. Podlogu, skozi katero vodi električni daljnovod, so trije šolarji metall v kopalnice in kamenje v izolirne porcelanaste nastave na drugih ter je bila povzročena škoda v znesku 700 din. Orožniki so storile izledili in bodo normalni njih starši škodo povrnili. — Kljub večernemu čakanju še do danes ni napeljana elektrika v našo vas. Večina hiš je že dala urediti več potrebno za spoj z daljnovodom. Zlasti težko pričakujejo električne razsvetljave žola in gasilsko četa, ki imata veliko korist, da se kulturno življenje počivi. — Pred kratkim je polagala prostovoljna gasilska četa v Vel. Podlogu svoj obratni del za preteklo poslovno leto. Iz predloženih poročil je bilo razvidno, da četa pridno deluje in je vsa vsemu okraju. Njeno premoženje je ocenjeno na 90.000 din. Četa poseduje ličen dom ter veliko in krasno gasilsko dvorano, poleg orodja in celote opreme. Vse članstvo se vestno pripravlja za gasilski kongres, ker nameravajo nastopiti tudi pri nastopu. Hvalvredno je povedati, da je četa osnovala svoj gasilski naraččaj, ki ga namerava vsajiti v dobre in zavedne gasilce.

Primskovo pri Liti. Dne 31. januarja smo spremiti k večnemu počitku Amalijo Kastele, pl. Gracarjevo mamo iz Obte gorice, ki je umrla stara že 32 let. Dalje časa je bolela, ki pa je svoje bolezen vdano v voljo božjo potrpežljivo prenašala. Kako je bila pokojnica priljubljena, je priča njen pogreb, katerega se je udeležila ogromna množica ljudi od blizu in daleč. Pevski zbor je zapel ob odprtem grobu dve žalostinki. Njen grob obdajajo mož in trije sinčki v starosti od 3-6 let. Bila je blaga in dobra žena do vseh. Bog ji boji obilen plačnik, preostalim naše iskreno sožalje! — Dekleta so imele 29. januarja ustanovni občni zbor mladinske kmetijske zveze. Dekleta, le pozna in korajžna! Želimo mnogo uspeha v vaši stanovski organizaciji.

Trata v Poljanski dolini. V teku enega tedna so doslej nezleseden zločin vionili v stavbo poštniške kolonije oo. frančiškancev in Ljubljano s krajo in poštnodhmi so napravili okrog 3000 din škode. — Na svečnico je priredilo gasilsko društvo Gorenja vas v Prosvetnemu domu na Trbi burko »Politikant«. Udeležba je bila obilna, splošni uspeh prav zadovoljiv. — Dne 14. febr., na st-

Konji z mrličem so počasi stopali. Borovci so se priklanjali in stali kakor nemi stražniki na cesti. Temni, mrki in molčeči, kot bi stali ob mrtvaškem odru.

Skržat je bil že utihnil, toda med šumenjem potoka, ki je žuborel pod cesto, gruljenjem divjega goloba v skalovju in mukanjem goveda pod Goro, med ropotom voza in škrtanjem peska pod konjskimi kopiti, okovanimi hribovskimi čevlji in med žuborečo molitvijo drugih, se je slišal na cesti zategli glas stare Mete, ki je molila za dušni mir in pokoj. Zmerom bolj je soplja in zastajala.

V predorih je skrivnostno trkljal pesek po stenah in ko so zavozili na visoki most, je votlo bobnelo v globeli. Mrak se je lovil po izpranih čerih in prepadih, zobate skale so zadobivale oblike čudnih zverženih in spačenih postav, ki so okamenele v strmini. Po planoti so se prižigale luči, nad hribi je žarel krvavordeči mesec po vročem dnevu.

Vonj po potni živini, po svežem senu, živinskih smeteh, segretem pesku, boru in kostenik je rišil nozdrve.

Na razpotju je v kapeli migljala rdeča lučka. Na strmem brežuljku je stala mreža za pesek.

Vidmar je korakal za vozom v škornjih, trdo, počasni in premišljeno. Župnik in nadučitelj sta voz že prej pustila ter sta hitela pred njim. Pri kapeli, kjer se je cesta delila in je ena držala na Predmejo, druga na Vrh, se je poslovil Siegl. Zdelo se mu je, da je napoti; kar je rekel, so napravili drugače. Vidmar je potegnil k sebi Benka in Brusa ter rekel:

»Pojdimo po bližnjici, voz bo prišel za nami. In pri vozu sta že tako in tako Andrej in Tone!«

Šli so po bližnjici po rebri navzgor. Ko so dospeli na prevál, si je Vidmar obrisal čelo z modrim robcem in pljunil.

»Zdaj bomo morali paziti, kako in kaj. Zdi se, da se bo Rupar poganjal za župana. Vse je prav, toda povejte, ali je on sposoben za župana? Če bi bil sposoben, bi bil še župan. Kar naravnost in brez ovinkov. Saj vemo, kakšno je bilo. Nekaj ljudi ima res za seboj in ti ga bodo gotovo silili. Nič ne rečem, če ga bo hotela večina, naj ga ima! Toda, ali mislita, da je za to?«

In je škrobotnil z okovano peto ob kamen.

»I, kje?« se je prilinjeno začudil Benko. »Kako naj on vse to zmore. Toliko, da zna čikniti! Za župana je treba pač nekaj tu notri.« je pokazal na čelo, »in pa tu notri.« je udaril po žepu. »Saj ne zna govoriti. Gotovo ga prej zaduši slina, preden bi zinil. Kaj bi govoril? Zakaj pa ni več župan? Ker so ljudje prišli k pameti! Saj je bil. Celih dvanajst let je bil. Kaj pa je naredil? Nič! Tri velike vodnjake je ponujala oblast. Celo denar bi imeli za delo in ne samo za kamen in cement. Načrte, komisijo in denar! Ali bi imeli tako sušo? Kdaj bi še kdo šel v Lokavšek po vodo? Kdo pa ima tri ure časa, da bi jih zavrgel? Zdaj jih mora, če ga žeja. In živina! Da ne omenim one telice, ki je erknila od žeje. Kaj bi še ugibali in govorili? Župan bodi podžupan! Kajne, Brus?«

»Kako pa! Sicer se meni ne spodobi, toda...«

»Le nikar tako ponižen, le nikar tako ponižen! Ali je tebi vseeno, kdo bo tvoj gospodar?« ga je pestil.

»Moj gospodar je prav za prav občina!« je počasi in oprezno vlekel Brus. »Jaz moram služiti vsem, kako naj —«

bilo v pogrebnem spremstvu toliko žalostnikov in prijateljev pokojnikov, kolikor jih ni nikal še noben mrtvec v tem mestu. Bilo jih je namreč nad 2000. Ker pa je bilo to večje nego vsa zapsuščina, so morali osnovati odbor dedičev, ki je poskrbel, da je prejel vsak izmed udeležencev svoj pravični del. Namesto celega funta je prišlo na vsakega seveda samo dobra polovica.

Najmanjši kino na svetu je v Ameriki. Nabajt se v nekem mestecu države Ohio ter ima prostora komaj za 30 ljudi, ker se vršijo v njen neprestano predstave in ima še to posebnost, da gledalci plačajo vstopnino šele, ko so si film ogledali in le če so bili z njim zadovoljni, je vedno do zadnjega zaseden. Podjetnik se menda upravičeno hvali, da njegovo podjetje dobro uspeva.

Vožnja z avtom pripravljajo ljudem, ki ne morejo spati in ki so živčno razdrapani.

Prej more stradati 4 do 6 tednov, konj 3 tedne, če dobi kaj vode vmes. Slavčkov petje je silšati delj ko kilometer dalječ.

Cene mleka

Na sestanku v Kmetijski zbornici dne 26. januarja se je na posredovanje Kmetijske zbornice dosegel sporazum pri določitvi cen mleka v Ljubljani med zastopniki vseh dobaviteljev mleka, ki so sklenili, upoštevajoč težak položaj malega konsumenta, da bodo prodajne cene mleka povsod enotne, in sicer 2.25 din za liter. Kmetovalci se sicer dobro zavedajo, da te cene niso v skladu s proizvodnimi stroški, vendar so pristali na te cene, dokler se ne zboljša položaj malega konsumenta. Opozarjajo se tako producenti kot konsumenti, naj vzamejo te cene kot končno veljavne! — Iz Kmetijske zbornice.

kjer nam je g. nadzornik prikazal velik pomen izobrazbe za kmeta in nas je navdušil za zidanje nove šole. Dosedanji šolski prostori v privatni hiši so prestalji in premajhni, potrebuje jih pa tudi lastnik hiše, zato je nova šola nujno potrebna. Občinska uprava občine Dolsko je naklonjena zidavi nove šole in je že odkupila primeren prostor sredi vasi. Po govoru je priredila naša šolska mladina pod poštvalnim vodstvom gđ. učiteljice ljubko proslavo materinskega dne. — Po dolgem času se je zopet začela razvijati lesna kupčija. Ob savskem bregu se že sliši živahno vzklikanje splavarjev, ki veselo zbijajo »flose« iz jamskega lesa in jih vozijo proti Trbovljam. — Za nedeljo 12. februarja t. l. pripravljajo gasilci Nestroyevu burko v treh dejanjih »Lumpacijvagabund«.

Tinje. Po dvodnevnem telovadnem tečaju se je prosvetno delo poživilo. To se vidi tudi na tem, da so celo nekateri starši iz nasprotnega tabora privolili dekletom k telovadbi. Vztrajno delo in pogum rodi gotov uspeh. — Prav tako je tudi pri dramatičnem delu. Za pustno nedeljo so si izbrali Kušarjeve »Butalece«, kateri bodo brez dvoma zbudili veliko zanimanja. — Od drvarjev se čuje presenetljiva vest, da se je neki filmski gospod potrudil tudi do naših drvarjev v grof Attemovih gozdovih, kateri sedaj s muko v smuku spravljajo les v dolino. In te drvarje homo bajje videli na filmskem platnu. Bo javnost vsaj videla zimsko trpljenje drvarjev po gozdovih za preljubo

skorjico kruha. — Od božiča pa do Treh kraljev smo imeli skoro vsak dan mričča, kar je najbrž posledica letošnje zime.

Rovte nad Logatec. V torek 31. januarja je pokrila hladna zemlja dobro znanega posestnika Janeza Kavčiča v starosti 71 let. Pokojni je bil skrben gospodar in od kmetijskega ministrstva odlikovan. Bil je ključar župne cerkve, občinski svetovalec, v šolskem odboru, tudi 6 let župan. Imel je lep grob. V pokojnikovo družino je prihajal »Domoljub« od pričetka in v njegovi hiši so še vsi izvodni knjižnice Mohorjeve družbe. Blagemu pokojniku bodi Bog najboljši plačnik!

Ponova vas. V Ponovi vasi je bilo pred kratkim prav živahno. Smuka in drsaljšče sta bili ugodni. Sedaj pa nam ni ostalo drugega, kot polni travnik vode. Ta zaliv imenujemo po domače Ponoško barje. To barje pa se bo kmalu spremenilo v jezero, če ne bo čimprej pristopila oblast in pripomogla k osušitvi travnikov.

Sv. Marjeta pri Rimskih toplicah. Ne vem, kaj tako peče nasprotnike našega katoliškega tiska? Ali odkritost, ki jo najdejo v člankih, ali ko piše o propasti komunistov v Španiji? Uprava »Domoljub« je pošiljala po par izvodov za propagando, da se razdele med nenarodne. Seveda so jih rado volje sprejemali. Le ena oseba je »Domoljub« odklonila, pa se za to svet ne bo podrl, »Domoljub« pa tudi ne, saj ima že okrog sedem tisoč novih naročnikov.

Sv. Jošt nad Vrhniko. V nedeljo 22. jan. smo pokopali posestnika Grdodolnik Jožeta. Pokojni je bil skrben oče 7 sinov in 1 hčere, kateri se vsi udeležujejo v katoliških organizacijah. V hišo je zahajal »Domoljub« nad 20 let. Bil je vedno zdrav. Pred časom pa ga je napadla pljučnica, kateri je podlegel. Družina pokojnika se vsem udeležencem zahvaljuje za spremstvo. — Jožetu pa naj sveti večna luč!

Poljanska dolina ob Kolpi. Ker iz raznih krajev prihaja k nam, vsako leto več izletnikov v poletnem in zimskem času, so izvolili pri zadnji občinski seji v Starem trgu ob Kolpi turistični odbor, ki bo gotovo storil vse, da privabi v naše lepe kraje čim več izletnikov in denarja.

Galicija pri Celju. Na svečnico popoldne smo imeli pri nas v župnišču časopisno razstavo in predavanje o katoliškem tisku. Predavanja se je udeležilo lepo število fantov in deklet. — Dan za dnem se pritožujejo naši naročniki, da dobivajo list prepozno, nekateri ga pa ne dobijo. — V zadnjem času smo nabrali okoli 20 novih naročnikov za »Domoljub«. Tako je pravi! Tudi v naši fari

Valentina dan ob treh popoldne bo v Prosvetnem domu na Trati redni letni občni zbor zadruga. Računski zaključek za l. 1938 je sestavljen in članstvu na vpogled. Zadruga je v preteklem letu vsestransko lepo napredovala. Tekom preteklega leta je bila ustanovljena podružnica v Lučinah. Število članstva še vedno narašča, dasi je bilo otvorjeno v Gorenji vasi konkurenčno privatno podjetje. Obžalujemo pa, da se je našlo nekaj članov, ki so pričeli oddajati mleko zasebnemu podjetju. Da bi se ne bili razočarali! Na občni zbor prideta tudi dva govornika od Zadruga zveze iz Ljubljane.

Is elskega okraja. V našem okraju je zelo razvito sadjarstvo. Tu so delali dolga desetletja odlični propagatorji sadjarstva: teoretični in praktični sadjarji, kot Ivan Belle, Miloš Levstik in še drugi. Danes imamo v našem okraju osem uradno dovoljenih drevesnic, ki skrbijo za dober sadni naraščaj. Spomladaj bodo zgradili v Medlogu pri Celju moderno sušilnico za sadje, kateri bo priključen tudi oddelek za kuhanje mezge. Proizvodnja marmelade je dobičkanosna in računajo zato, da se bo ta panoga vnovčevanja obnesla tudi pri nas. Tudi občina Vojnik-okolica ima v programu tako gradjo sadne sušilnice; toda na žalost pa banska uprava nima v proračunu zadostnih kreditov, s katerimi bi podprla to delo. Tudi iz zdravstvenih razlogov bi bilo to priporočljivo, da bi se ne pukahalo vse za »nospac«. — Čitali smo, da se je v Ljubljani uradno določila cena mleku na 2.25 din za liter. Pri nas pa ga v najbližji okolici mesta plačujejo prekupci po 1 din za liter. Kako dolgo bo šlo še tako?

Luče. Ze pred letom je »Domoljub« napisal, da se od strani neklih fantov izvaja nasilje za denar proti ženinu ob času poroke. Ena taka poroka se je vršila eno preteklih nedelj v neki fari na Dolenjskem. Fantom se je zahotelo po denarju in so napravili zaporo in zahtevali kar 2000 dinarjev. Starejšine so ponudile 200 dinarjev. Ker fantje niso pristali, niso dobili nič, svatje pa so se odpeljali. Pribiti pa moramo, da so tu bili udeleženi taki, ki jim ni mar Prosvetno društvo ali še manj Fantovski odsek. Čast onim fantom, ki se v kaj takega ne spuščajo. Zato vas vabimo, vse poštene in dobro misleče, da se oklenete bolj in bolj naših Prosvetnih društev.

Senožeti ob Savi. Nasproti postajališča Jevnice leži pod hribočkom Sv. Miklavža naša prijazna vasica Senožeti. Na svečnico 2. februarja je prišel k nam ukrajni šolski nadzornik Fran Erjavec. V obilnem številu smo se zbrali v gasilskem domu,

Gospod Volodijovski

VII.

Gospodična Baša je le pritiskala na Volodijovskega, da bi jo učil »fehtove« (borjenja); on ji tega ni odbil, zakaj dasi je vedno imel rajši Drohojovski, je vendar čez nekaj dni tudi Baško zelo vrljubil; kako bi je pa tudi človek ne bil imel rad?

Neko jutro se je torej začela prva lekcija²⁷; izavala jo je v glavnem Baška s svojo bahavostjo in zadrževanjem, da se zna že kar dobro boriti in da se ne more kdorkoli z njo meriti.

»Stari vojaki so me učili,« je dejala, »in teh es pri nas ne manjka; znano pa je, da jih ni nad naše bojevnike... Da, še to je vprašanje, če bi ne bili kos vama, gospoda.«

»Kaj govoriš, gospodična,« je zaklical Zagloba, »nama na vsem svetu ni ni nihče kos!«

»Rada bi videla, če bi se pokazalo, da sem tudi jaz enaka. Ne pričakujem tega, ampak rada bi videla!«

»V streljanju z bandoletom bi se še jaz pokazala,« je rekla smeje se gospa Makovičeva.

»Zo Boga, menda prebivajo v Latičevskem same amazonke²⁸!« je dejal Zagloba.

Tu se je obrnil k Drohojovski:

»A ti, gospodična, katero orožje najbolje znaš?«

»Nobeno,« je odgovorila Kržiša.

»Aha, nobeno,« je kriknila Baška. In tu je, oponašajoč Kržišo, začela peti:

»Le verujte, vitezi,
nič ne premore
ne ščit ne oklep.

Skoz jeklo, železo,
srce vam prebode
Kupidova ostra strelica.«

»Tako orožje zasluče ona, ne bojte se!« je dodala, obrnivi se k Volodijovskemu in Zaglobi.

»Nemajhen mojster je tudi onak!«

»Na plan, gospodična!« je rekel gospod Mihael, hoteč prikriti lahko zmedenost.

»O Bog, da bi se to pckazalo, kar jaz mislim!« je zaklicala Baša, zardela od radosti.

In postavila se je takoj v pozicijo²⁹; v desni roki je imela lahko poljako sabljico, levo pa je zaokrenila na hrbet. Z napetimi prsi, dvignjeno glavo in razprtimi nosnicami je bila tako lepa in tako rožnata, da je zagloba šepnil gospe stolnikovi:

»Nobena steklenica, tudi s stoletnim ogrskim vinom, če bi jo zagledal, me ne bi tako vrsdomstilal!«

»Pazi, gospodična,« je rekel Volodijovski, »jaz se bom samo branil, niti enkrat ne bom udaril, ti, gospodična, pa napadaj, kakor ti najbolj ugaja.«

»Dobro. Kadar pa boš hotel, gospod, da preneham, reci mi le besedo.«

»Lahko bi tudi tako končal, kadar bi le hotel!«

»Na kakšen način pa?«

»Ker bi mogel takemu borilčku laže sabjico iz rok izbiti.«

»Bomo videli!«

»Ne bomo videli, ker tega iz vrljudnosti ne storim.«

»Tu ni treba nobene vrljudnosti. Le stori to, gospod, če moreš. Vem, da znam manj kotor ti, vendar si tega ne dam narediti.«

»Torej dovoliš, gospodična?«

»Dovolim!«

»Daj vendar mir, najstajši hajduček,« je rekel Zagloba. »To je napravil on največjim mojstrom.«

»Bomo videli!« je ponovila Baša.

»Začniva!« je rekel Volodijovski, nekoliko nestirpen zaradi deključine samozavesti.

Začela sta.

Baša je strahovito napadala in skakala pri tem kakor poljski konjiček. Volodijovski pa je stal na mestu in delal po svoji navadi prav majčkene gibe s sabljo, ne da bi kaj dosil pazil na napad.

»Saj se me, gospod, oteplejš kakor sitne muhe!« je zaklicala Baša razdraženo.

»Jaz se s teboj, gospodična, ne skušam, ampak te učim!« je odvrnil mali vitez. »Tako je dobro! Za žensko nikakor ne slabo! Mirneje z dlanj!«

»Za žensko? Tu imaš, gospod, za žen-ko! NÁ NÁ!«

Toda čeprav je Baša uporabila vse svoje najznamenitejše udarce, ni gospod Mihael nič imel. Dá, še nalašč se je pričel razgovarjati z Zaglobo, da bi pokazal, kako malo se briga za Bašino udarce.

»Stopi proč od okna, gospod, ker je gospodični temno, in čeprav je sablja večja od igle, ima pa zato gospodična manj izvedenosti v sablji nego v igli.«

Bašine nočrvi so se še bolj razpele, a čop ji je padel čisto na bleščeče se očke.

»Ali me omalovažuješ, gospod?« je vprašala, močno dihajoč.

»Ne osebe, Bog varuj!«

»Ne maram gospoda Mihaela!«

»Tu imaš, bakalar³⁰, za svoj nauk!«

»Potem zopet proti Zaglobi!«

»Za božjo voljo, sneg naletava.«

»Ná, sneg, sneg, sneg!« je ponavljala Baška in napadala.

²⁷ Naslov študentov na vseučiliščih, potem, ko so napravili izpite in smeli nekaj predavati.

²⁷ Učna ura.

²⁸ Bojevite velikanke v pravljici.

²⁹ stanje, v katero spravi borilec svoje telo v začetku dvoboja.

moramo odločno uveljaviti pravilo, da berejo naše družine, le take časopise, ki zagovarjajo krščanska načela. — Do 300 litrov vinske kapljice so pokradli neznani dolgooprstneži iz neke vinske kleti v vinogradu v Zelezem.

Sv. Andraž v Slov. goricah. Ono sredo so žalostno zapeli zvonovi andražovski. Oznanjali so žalostno vest, da je za vedno zatisnil oči bogoslovec g. Franček Papst. Zavratna bolezen ga je tri mesece tiščala v bolniški postelji. Samo šest mesecev ga je ločilo od nove sv. maše. Ni mu bilo dano. Petdeset bogoslovcev se je udeležilo pogreba. Ganljivo se je poslovil pred hišo žalosti bogoslovec Kočmut Janez, drugi tovariši pa so zapeli »Spomladi vse se veselici. Pokojniku v slovo so izpregovorili tudi drugi, med njimi g. župnik. Dragi Franček, počivaj v miru!

Vranja peč na Kamnikom. Te dni nam je strašen vihar, ki je razsajal celo noč podri evharistični križ. — Za »Domoljub« se je letos priglasilo 11 novih naročnikov. Le pogumno naprej!

St. Jernej na Dolenjskem. V Vrhpolju pri St. Jerneju bosta v nedeljo 12. februarja praznovala svojo zlato poroko zakonca Josip in Albina Kos. Bog živi pravi dolenjski korenini in čestitamo. — Terezija Kos se je polila s petrolejem. Ker je bila blizu peči, se ji je vnela obleka in je zadobila težke opekline. Zdravi se v bolnišnici v Novem mestu.

Raka pri Krškem. V nedeljo 12. febr. uprizori ob pol treh popoldne Prosvetno društvo trodejanke »Zamotana snubitv«. Sodeluje tudi tamburaški zbor. Vabljeni! — Ko je napravljala drva, si je na roki odedekala prst R. R. iz Reškega vrha. Odpeljali so jo v bolnišnico. — Dokaj upravičene nevolje je izzval nedeljski razglas o novem obdobjenju dvovalov. Ta ukrep je res skrajno neumesten ter bi naj poklicani vse etorili, da se ukine. Prav ista je z obdobjenjem podeželskih posestnikov mlinov in žag. Ta davčina, če se bo pobirala, bo šla spet na rovaš že itak z neštetiimi takсами »osrečenež« malega človeka. Saj bi mlinar umevno svoje plačilo kril spet z večjo mero. Popravite!

Ribnica. Dne 29. januarja smo imeli lepo svatbo Poročil se je cerkveni pevec Trdan Jože s Franco Obersnel Oha, ženin in nevesta, sta bila delavna člana naših društev. Pevci so novoporočencema v cerkvi in na domu lepo prepevali. Novoporočencema želimo obilo božjega blagoslova!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Občinski odbor je v svoji seji 29. januarja imenoval voditelja slov. naroda in predsednika senata dr. Antona Koročca za častnega občana občine Sv. Marjeta niže Ptuja.

Če se pujsi pasejo v gozdu

V podgorski vasi Vrhpolju, kjer so imeli znano požigalsko afero, o kateri smo že poročali, so imeli te dni novo, nenavadno senzacijo. Pri polsestniku Kovačiču so pitali že od jeseni debele svinje za zakol. Ko je pa pred nekaj dnevi res prišla pod mesarski nož, se je izkazalo, da je nopolila devet že skoraj godnih mladičev. Manjkalo jim je največ par tednov do godnosti. Ta zadeva jim je domače nad vse presenetila, ker niso imeli o je domače nad vse presenetila, ker niso imeli o vsem prav nič pojma. Stvar se je pojasnila, ko so dognali, da so negodni mladiči bolj podobni divji svinji kot domači. Stvar je bila pa tale:

V prigorju imajo navado, da puste v jeseni domače svinje na želodovo in žirovo pašo v Gorjancu. Svinje ostajajo v gozdovih na paši dalje

časoma noč in dan, ter jih nihče ne žene domov. Tu je zašla Kovačičeva svinja med divje prašiče in sklenila očividno z njimi prijateljstvo. Ljudem je žal, da je zanimiv prirodosloven poizkus oziroma slučaj propadel zavoljo mesarskega noža.

Že nekaj let se pojavljajo divji prašiči v Gorjancih v velikih tropah. Store mnogo škodoje po njivah, posebno pa po pašnikih, ki so kakor proranji. Zupanstvo je sklenilo zaprositi okrajno glavarstvo za dovoljenje, da se smejo vsi posestniki lovskega orožja udeležiti velikega love na to škodljivo svinjo. Bo pa ta poizkus gotovo brezuspešen, kakor so bili vsi dosedanj. Metoda divjih lovov, ki love posamezno, se je izkazala doslej edine uspešno.

za zasluge, ki si jih je stekel kot voditelj slovenskega naroda. — Dne 26. januarja je umrla Marija Muihič, mati našega šmarjetskega župana Iv. Muihiča iz Gorišnic. Blagi pokojnici daj Bog večno plačilo v nebesih, spoštovani Muihičevi družini pa naše iskreno sožalje!

St. Janj na Dolenjskem. Za častnega občana občine St. Janj je izvolil občinski odbor bivšega tukajšnjega župnika g. Črnilca Janeza. Ljudstvo je vzelo to izvolitev na znanje z največjim odobravanjem — Prosvetno društvo pripravlja za predpust igro »Veleturist«. Društvo vabi vse dobroumislječe, da z obilno udeležbo pripomore k tako potrebnemu popravilu dvorane.

Tržišče. Meritvena dela na železniški progi Tržišče—Trebneje hitro napredujejo. Proga bo šla deloma po stari progi, a na km 4 so odepri na levo proti Ponikvam. Tu bo predor in se na ta način proga izogne hudemu klancu med postajama Mirna—Trebneje. Z gradnjo se prične spomladi.

St. Jarj pod Kumom. Prva v tem letu je zapustila to solzno dolino od kapi zadeta Baš Marija. 60 letno dekle. Naj ji sveti večna luč! — »Domoljub« je dobil tudi letos nekaj novih naročnikov. »Bogoljuba« pa bi bilo lahko nekaj več. Se je namreč nekaj hiš, ki nimajo nobenega časopisa.

Vodice. Kot zanimivost lahko omenimo, da se je v tem letu znatno povečal dohodek od trošarin na vino in druge pijače. — Te dni plačujejo ljudje kolesarske takse in ker je v naši občini nad 600 kolec, znači, da ima skoraj vsak tretji občan kolo,

bodo plačali samo naši kolesarji 12.000 din kolesarskega davka državit. Za bajtarje in delavce je ta davak huda obremenitev. — Da se pa vse skupaj predpust v pošteni družbi počestno nasmeje, vse vodiške farane in okoličane iskreno vabimo na našo pustno prirreditev v nedeljo, 12. februarja, ko bosta počastila s svojim obiskom ob 3 popoldne naš Dom v Vodica »Dva ptička« s svojo družbo.

Kamnik pri Preseju. Naša gasilska četa je slavila dne 2. februarja t. l. svoj 25. letni jubilej. Pri tej priliki so prejeli najstarejši in najzaslužnejši gasilci gasilske častne diplome. Pripomniti moramo, da so vsi slavljenci izrazito katoliški možje, v katerih hišah je »Domoljub« največji prijatelj, odkar izhaja. Njihovi sinovi so pa najboljši člani naše čete. Bog živi vse še mnogo let!

Dobrepolje. Minule dni je na Zlenaki Rebi posestnik Zrnek Jože doma tako nesrečno padel, da si je zlomil nad kolonom desno nogo. Želimo za čim prejšnjega okrevanja. — V ponedeljek, dne 6. februarja sta bili v naši farni cerkvi dve poroki. Poročil se je Strnad Matevž z Erčulj Marijo, oba iz Male vasi. Dalje se je poročil posestnik Zganar Jože z Jerič Marijo. Obe nevesti sta bili zvesti članici dekliške Marijine družbe. Novoporočencema želimo mnogo sreče in mnogo božjega blagoslova. — One dni smo položili k večnemu počitku Marijvo članico ženske Marijine družbe 88 letno posestnico Kralj Marijo. — V Hočevju je pa umrl zadnji član gasilskega društva 70 letni posestnik Kastele Ignacij; ko so domači molili rožni venec, ga je zadela kap. Obema blagopokojnima naj evsti veča

»Baška, dosti! Saj že komaj dihaš!« je pripomnila gospa stolnikova.

»No, drži, gospodična, sabljo, ker ti jo izbijem.«

»Bomo videli!«

»Na, poglej!«

In zablja se sfrlotala kot plič Baši iz rok in padla z breketom na tla tam okrog peči.

»To sem jaz sama! Nehote! To ni gospod!« je klicala gospodična s solzami v glasu; zgrabila je v trenutku sabljico in zopet udarila.

»Poskusi, gospod, sedaj...«

»Na, poglej!« je ponovil gospod Mihael.

In sabljica se je zopet znašla pod pečjo. Gospod Mihael pa je rekel:

»Za danes je dosti!«

Gospa stolnikova se je začela tresti in piskati glasneje kot ponavadi, Baša pa je stala sredi sobe zmedena in osamljena; dihala je močno, si grizla ustnice in dušila solze, ki so ji nehote silile v oči; vedela je, da se ji bodo tem bolj smejali, če jok spusti. Zato se je hotela na vsak način obrzdati, ko pa je videla, da ne more, je naglo plavila iz sobe.

»Za Boga!« je zaklicala gospa stolnikova. »Gotovo je zbežala v hlev, pa tako razgreta... še prehladi se. Treba je le iti za njo. Kržiša, ne hodi ven!«

S temi besedami je odšla, vzela naglo v veži toplo jopico in hitela z njo v hlev, za njo pa je hitel Zagloba, nemiren zaradi svojega hajdučka.

Hotela je teči ven tudi Dorohojvska, toda mali vitez jo je prijel za roko.

»Saj si čula prepoved, gospodična? Ne izpuštam te roke, dokler se ne vrnejo.«

In res je ni izpuštil. A ta roka je bila iz atlasa, mehka; gospodu Mihaelu se je zdelo, da valovi nekak topel tok iz teh tenkih prstov v njegove kosti in ustvarja v njih nenavadno ugodje, zato jih je držal vedno močneje.

Lahna rdečica je preletela lepi Kržišin obraz.

»Torej vidim, jetnica je uplenjena!« je rekla.

»Kdor bi dobil tak plen, bi ne imel sultanu kaj zavidati, saj bi celo sultan rad dal polovico svojega imetja za tako jetnico.«

»Toda ti, gospod, me ne bi poganom prodal!«

»Kakor bi tudi duše vragu ne prodal!«

Tu je opazil gospod Mihael, da ga trenutna verna predalč zanaša, pa je popravil:

»Kakor bi tudi sestre ne prodal!«

Dorohojvska pa je rekla resno:

»To si, gospod, zardel. Po naklonjenosti sem sestra gospe stolnikovi, bom tudi tebi, gospod!«

»Zahvaljujem se od srca,« je rekel gospod Mihael, poljubljajoč ji roko, »saj sem strahom tolažbe potreben.«

»Vem, vem!« je ponovila gospodična, »tudi jaz sem sirota.«

Tu ji je majhna solza spolzela iz oči in se ustavila na onem malem pihu nad usti.

Volodijovski pa je gledal solzico, na lahko osenčena usta, in rekel naposled:

»Tako dobra si, gospodična, prav kakor angel! Že mi je odleglo!«

Kržiša se je sladko nasmehnila.

»Bog daj, gospod!«

»Kakor mi je Bog mil!«

Pri tem je čutil mali vitez, da če bi ji še enkrat poljubil roko, da bi mu še bolj odleglo. Toda v tem trenutku je vstopila gospa Makoviec.

»Baška je jopico vzela,« je dejala, »je pa tako zmedena, da noče za nobeno ceno v hišo. Gospod Zagloba se podi za njo po vsem hlevu.«

In res, gospod Zagloba, ki je na vse načine Baško tolažil in pregovarjal, se ni samo za njo podil po vsem hlevu, ampak jo je slednjič pregal iz hleva na dvorišče v nadi, da jo hitreje spravi v toplo sobo. Ona pa se mu je umikala in ponavljala: »Ne, ne pojdem! Naj se prehladim! Ne pojdem, ne pojdem...« Slednjič je opazila pri hiši stebel s klini in ob njem lestev, pa je skočila nanjo kakor neverica in obstala šele kraj strehe.

Tam je sedla, se obrnila h gospodu Zaglobi in napol v smeju zaklicala:

»Dobro, pojdem, če zlezeš, gospod, semkaj po mene.«

»Ali sem mar maček, ti hajduček, da bi laži po strehah za teboj? Tako mi torej plačuješ za to, da te ljubim?«

»Tudi jaz te ljubim, gospod, toda s streh.«

»Ded svoje, baba svoje! Takoj mi zlezi dol!«

»Ne zlezem!«

»Smešno, kakor mi je Bog mil, da si zmedo tako k sruu jetejč. Ne tebi, podlasica preganjana, ampak Kmitiču, ki je veljal za mojstra naših mojstri, je Volodijovski prav to napravil, tudi se za šalo, ampak v dvoboju. Najznamenitejši borilci vlaški, nemški in švedski se mu niso mogli upirati dije kakor en očenaš, tu pa si takie brencelj jemlje to stvar k sruu. Fej! Sramuj se! Zlezi dol, zlezi dol! Saj se vendar šele užiš!«

»Toda ne maram gospoda Mihaela!«

»Glej jo! Zato, ker je exquisitissimus!« v tem, kar hoče sama znati? Še temberlj ga moraš ljubiti!«

Gospod Zagloba se ni motil. Rašino spoštovanje do malega viteza je kljub njeni zmedi zraslo, vendar je odgovorila:

»Naj ga ljubi Kržišate!«

»Zlezi dol, zlezi dol!«

»Ne zlezem!«

»Dobro, pa sedi tam; povem ti samo, da za gospodično tudi ni kaj brihtno sedeti na lestvi, ker lahko nudi svetu razveseljiv prospekt (prizor)!«

»Ni rest!« je rekla Baša in prišla z rokano jopico.

»Jaz sem star, ne bom nad tem oči izgubil, toda takoj skličem semkaj vse, naj se čudijo!«

»Saj zlezem dol!« je klicala Baša.

Medtem se je Zagloba obrnil na drugo stran hiše.

Loč, prizadetim pa naše sožalje. — V poslednjem času se je razpela v naši dolini grda in vsoga obsojanja vredna razvada, da »izvestni ljudje hodijo po vaseh in prisluškujejo pod okni onih hiš, koder se navadno zbirajo vaščani pri kramljanju. Nekega takega junaka so pretekle noči izsledili v Brubanjji vasi in z njim obračunali tako, kot taki ljudje zaslužijo.

Ponikve pri Dobrepoljah. Eno preteklih noči je bil pogorel do tal svinjak posestnika Perhaja Florijana. V svinjaku je zgorelo 10 kokoši, ki so bile zaprte v svinjaku. Prizadeti trpi znatno škodo. V delo, dne 12. februarja ob 3 popoldne bo gasilno društvo privedlo veselolgro »Trojčik«. Vljudno vabljeni. — Kakor smo doznali, nas bo v kratkem zapustil zadružno zdravnik in šef poliklinike dr. Jože Herfort, ki bo nastopil novo službeno mesto v Kranju. Za njegovo plemenito in človekoljubno delo in za njegov velik trud se mu najtopleje zahvaljujemo. Na novem službenem mestu mu želimo, da bi mu Bog dal mnogo uspehov, sreče in zadovoljstva.

Braslovče. Sedaj so vendar naši ljudje spomali, kateri tednik je res najboljši in največ vreden. Z veseljem so se oprijeli našega »Domoljuba«. Najlepši zgled nam je dala mala vas Gornje Gorče, ki je sedaj dobila pet novih naročnikov. Upamo, da se v jeseni ali še prej tem naročnikom pridružejo še drugi, saj Gorčani vedno skup držijo. Pa tudi ostale vasi bodo naročila naš najboljši katoliški tednik in ga prebirale.

Tunjice. Na stavbišču Prosvetnega društva se stalno večajo kupi kamenja, ravna se zemljišče, tako da bo tudi okolica, kjer bo stal naš farmi dom, lepo izgledala. Fantje si tudi urejajo svojo letno telovadišče v gozdicu zraven doma. — V nedeljo 29. jan. je bil ustanovni občni zbor gasilske čete in kakor kaže vnema mož in fanov tudi v tem oziru ne bomo zadnji v našem okraju. — Rova se ne bo dolgo veselila časti, da so na prvem mestu za »Domoljubove« naročnike, še nekaj jih pridobimo, pa si bomo segli v roke.

Smartne ob Šavi. Minulo nedeljo se je vrtil v gostilni Keber važen sestanek, na katerem so se zbrali zastopniki petih občin: D. M. Polje, Ječica, Podgorica, Dol in Dolsko. Na sestanku, katerega se je udeležilo tudi mnogo drugih domačinov, so obravnavali, kako doseči od naših oblasti, da se Sava, katera nam je napravila že milijone škod, res pravilno regulira. Prav je, da so se občine zavzele za to, da je tudi njih dolžnost, da branijo imetje svojih občanov in da jih varujejo še

pred vedno večjo škodo, ki jim preti. Sava je raznim posestnikom vzela od črnuškega mostu do vasi Hrašte že do 300 ha najrodovitejše zemlje. Ob povodnji kmetje žalostno gledajo, kako se pogreza v valove kos za kosom njihove zemlje. Kjer je prej dobival toliko voz sena, stelje in drv, je sedaj kupe naplavljenega gramoza. Najbolj prizadete so vasi Stožice, Mala vas, Tomačevo, Jarše, Obrije, Smartno in Hrašte. Pod vasio Obrije je struga Save široka 950 m. To je številka, ki jasno priča, kakšen udarec je to za naše kmetije. Z resno regulacijo Save je potrebno pričeti pri črnuškem mostu, za kar je pa potreba več milijonskega kredita. Odbor, kateri si je izvolil za predsednika A. Bolta iz Smartna, je sklenil storiti vse potrebno, vplivati na oblasti in prositi tako glasno, da se bo slišalo v Beograd, kamor teko naši milijoni, da se nam potem pravilne regulacije Save obvaruje naše imetje.

Zdrav in vesel obhaja Valentin Štepar 80 letnico svojega življenja med svojimi štirimi še živimi hčerami in sinovi, ko jih je pa šest že pred njim odmrlo. Rojen je bil v Repnjah 11. februarja leta 1850., ki jo prav sedaj preurejajo. 50 let je bil cerkvenih pri sv. Tilnu, mnogo let odbornik in delaven član vodiške Hranilnice, mliški oglednik. Na »Domoljuba« je bil narocen od njegovega začetka, katerega še sedaj od prve do zadnje besede prečita. Prebira pa še tudi druge časopise. Celo življenje je bil delaven, tako tudi pri svojih osmih križih še vedno pomaga z veseljem in lahkoto svoji hčeri pri večjem kmečkem gospodarstvu. Tudi ml mu želimo še mnogo, mnogo let v zdravju in veselju!

Ivanci v Prekmurju. Marsikdo misli, da spimo na prosvetnem polju, ker se nič ne oglašamo. »Domoljubac« imamo zelo radi ter smo ga že poznali pred svetlovo vojno. — Lansko leto smo zelo slovesno posvetili novi gasilni dom, ki je kras Ivanem. Stoji v sredini vasi z 8 m visokim stolpom; lma dvorano, ki jo uporablja Prosvetno društvo. Za gasilni dom nam je mnogo pripevalo naš narodni poslanec dr. Klar, ki je naš rojak. — Ga-

aliska četa je imela 14. januarja občni zbor, na katerem je bil izvoljen nov odbor. Dne 22. jan. smo imeli v gasilski dvorani predavanje o strupenih plinih. Predaval je žol. upravitelj. Nov tovorni avto je naročil Jožef Kos, kar bo za naš kraj velikega pomena. Poleti nameravamo povečati staro kapelo sv. Janeza Krstnika.

Studence pri Sevnici. Iz Ljubljane je prišla žalostna vest, da je v bolnišnici umrl Bonifer Franj, bivši občinski sluga. Naj mu aveti večna luči! — Preteklo nedeljo so imeli gasilci svoji občni zbor. Razgovarjali so se med drugim tudi o graditvi gasilske doma. — Ljudje se pri nas prav pridno ženijo, kar 9 parov jih je bilo naenkrat oklicanih. Vsem želimo obilo sreče.

Kolovrat. Na svečnico je obhajala najstarejša faranka Močnik Marija, pd. Velnova mama svoj 86. rojstni dan. Kljub visoki starosti je še neverjetno čila in razgibana. Mož ji je že davno umrl, sinovi in hčere so pa tudi daleč od rodne hišice; nekaj jih je v Ameriki, sin Matija pa je višji policijski nadzornik v Ljubljani. Vel jo gmočno zelo radi podpirajo, da zdaj v starosti brezskrbno živi. Še vedno brez očal rada prebira naše katoliške liste. To zamo jo je sicer bolezen za nekaj časa položila na posteljo, toda njena močna in odpornarava jo je resila bolezenskih težav. Naj ji dobri Bog še nakloni mnogo zadovoljivih let. — V nedeljo 29. januarja je imela gasilska četa svoj redni letni občni zbor. Iz poročila je razvidno, da je ta začela živahno delati. Po prizadevanju predsednika Zupantiča si je nabavila novo brizgalno. Za Kolovrat napredek gasilske čete že kaže radi tega mnogo pomeni, ker je to dokaz, da so tudi pri nas dani pogoji za društveno delo. V bodoče ima četa mnogo lepših načrtov in trdno smo prepričani, da že ni več daleč čas, ko bomo zgradili nujno potrebni dom za razne prosvetne in druge namene. Fantje, pripravimo se!

Jankova pri Vojniku. Ko je podiral drevje v gozdu, se je težko ponesrečil posestnik Kožuh Gašper iz Jankove. Težko deblo mu je zlomilo noge pod kolonom, nalomilo rebra in ga tudi drugače precej poškodovalo. Zdravnik dr. Pokorn je takoj odredil prevoz v celjsko bolnišnico. Dobri Pekovi kakovi rodbini želimo, da bi se jim skrben oče kmalu pozdravil in vrnil domov. — Nagrade »Domoljuba« so tudi pri nas našle ugoden odmev. Ljudje se zavedajo, da je nam potreben le katoliški zaveden časopis, kakor je »Domoljub«. Kdor ga ne more naročiti, ga dobi tudi posamezno po 1 din za številko. Toliko bo pa od časa do časa zmogel lahko

»Za božjo voljo, nekdo greč, je rekel.

In res, izza vogla se je prikazal mladi gospod Novovjejski; prijel je bil in privezan konja pri stranskih vratih, sam pa je šel okoli hiše, da bi vstopil pri glavnih vratih.

Ko ga je Baša zagledala, je bila v dveh skokih na tleh, toda bilo je žal prepozno. Gospod Novovjejski jo je videl, kako je skakala z lestve; obstal je zmeden, osupel, zardel kakor dekle; prav tako je obstala pred njim Baša. In kriknila je naglo:

»Druga zmedak«

Gospod Zablada, ki se je zelo zabaval, je nekaj časa mežikal s svojim zdravim očesom, slednjič pa je rekel:

»Gospod Novovjejski, prijatelj našega Mihaela in njemu podrejen, to pa je gospodična Lestvenska... feji... sem hotel reči: Joziorkovska!«

Novovjejski se je hitro zavedel in ker je bil kljub svoji mladosti vojak bistriga domisleka, se je priklonil, pogledal prelepo prikazen in rekel:

»Za Boga, rože cveto na snegu v Kellingovem vrtu.«

Baša pa je med poklonom zamrmrala sama pri sebi:

»Za drug nos, kakor je tvoj!«

Potem je rekla zelo ljubko:

»Prosim v hišo!«

In šla je sama hitro naprej, stopila naglo v sobo, v kateri je sedel gospod Mihael z ostalo družbo, in zaklicala zabavljivo, mereč na rdečo suknjo gospoda Novovjejskega:

»Kalin je priletel!«

Potem je sedla na stol, dela roke v naročje in stisnila uste, kakor se je spodobilo za skromno in dobro vzgojeno gospodično.

Gospod Mihael je predstavil mladega prijatelja sestri in Kržiši Drohojovski; ko pa je ta zagledal še drugo gospodično, sicer drugačne vrste, je prav tako nenavadne lepote, se je drugič zmedel. Vendar je to zakril s poklonom in da bi si

dal videz duhovitosti, je segel z roko do brkov, ki mu pa še niso rasli.

Zavihal je torej s prsti nad ustnico navzgor, se obrnil k Volodijovskemu in mu pripovedoval, čemu je prišel. Gospod hetman veliki je namreč nujno želel videti malega viteza. Kolikor si je gospod Novovjejski mogel misliti, je šlo za neko vojaško funkcijo²²; hetman je namreč pravkar prejel nekaj listov, in sicer od gospoda Vilčkovskega, od gospoda Silnickega, od polkovnika Piva in od drugih poveljnikov, razmetanah po Ukrajini in Podolju, obenem z obvestili o krimskih dogodkih, ki se niso napovedovali ugodno.

»Han²³ sam in sultan Galga, ki je z nami sklenil pogodbo v Podhajcah,« je pravil dalje gospod Novovjejski, »hočeta pogodbe držati; toda Budžiak še sumi kakor čebela v panju, kadar roje. Prav tako vstaja burja med bialogrodsko ordo²⁴; ti nočejo poslušati ne hana ne Galge...«

»To mi je gospod Sobieski že zaupal in me vprašal za svet,« je rekel Zagloba. »Kaj pravijo tam sedaj o pouladi?«

»Pravijo, da se s prvo travo gotovo zgane ta golazen, ki jo bo treba znova gnesti,« je odgovoril gospod Novovjejski.

Pri teh besedah je napravil strahovito bojeviti obraz in začel tako brke vihati, da mu je gornja ustnica kar zardela.

Baša, ki je bistro gledala, je to takoj opazila; pomaknila se je torej nekoliko nazaj, da bi se gospod Novovjejski ne videl in bi se še naprej brke vihali, ter začela oponašati mladostnega viteza.

Gospa stolnikova je je takoj z očmi ostro pokarala, obenem pa je začela drgetati, s silo zadržujoč smeh; gospod Mihael si je prav tako grizel ustnice, Drohojovska pa je očel povesila, da so ji dolge trepalnice obsenčevale lic.

²² nalogo.

²³ tatarski vladar.

²⁴ tatarsko vojaštvo.

»Gospod,« je rekel Zagloba, »mlad človek, z izkušeno vojak!«

»Imam dvajset dve leti, a sedem jih služim domovini, ne da bi se izgovarjal, ker sem v petnajst letu utekel iz inlime (nižje šole) na bojišče!« je odgovoril mladci.

»In se spozna v stepi in ume hoditi v travi in planiti na ordince kakor kanja na jerebice,« je dodal gospod Volodijovski. »To je nenavaden četnik! Tatar se mu v stepi ne pritažije!« je doletel pohvala iz tako slavnih ust vprilo gospodičen.

Bil pa je pri tem ne samo stepni kragulj, ampak tudi lep dečko, črnkast, od viher ožgan. Na obrazu je nosil brazgotino od ušesa do nosa, ki je bil zaradi udarca na eni strani tanjši nego na drugi. Imel je bistro oči, vajene gledati v daljavo, nad njimi močno črne obrvi, ki so bile nad nosom zrasle in tvorile nekaj tatarski lok. Na obrbri glas vi mu je vihral čra, uporen čop. Baši je ugajal po govoru in postavi, vendar ga kljub temu ni nehala oponašati.

»Prosim!« je rekel Zagloba. »Milo je videti starim, kakor sem jaz, da raste mlajše pokolenje nas vredno.«

»Še ne vredno!« je odvrnil Novovjejski.

»Hvalim tudi skromnost! Kmalu bomo videli, kako začno gospodu poverjati manjša poveljstva.«

»Kaj šele!« je zaklical gospod Mihael, »saj je že bil poveljnik in je gromil na lastno roko.«

Gospod Novovjejski je začel tako brke vihati, da bi si bil skoraj ustnice izruval.

Baša pa, ki ga ni spustila iz oči, je prav tako dvignila obe roki do obraza in ga v vsem oponašala.

Toda bistri vojak je v kratkem opasal, da uhajajo vsej družbi pogledi na stran, tja kjer sedi nekoliko za njim tista gospodična, ki jo je videl na lestvi, in takoj se je domislil, da najbrž ona tam ko skriva proti njemu kuje.

(Nadaljevanje prihodnjik.)

Prezidavanje nadžupnijske cerkve v Moravčah

vsak. Dolžnost vsakega katoličana je, da naroča in čita dober časopis in zavrača veri in cerkvi sovražne liste, ki jim je na tem, da ljudske mase zavedejo v »modernoc poganstvo«. — Povsod odobravaljo to, da bi se trošarina sladkorja znižala. Obdavci se naj pa tobak, ki res ni toliko za življenje potreben, ampak škodljiv. Pomislimo, kako rade imajo naše dobre mamice svojo ljubo piščico kavo, ki jim sladi življenje. Ali jim po raznih težavah to odrekamo? Mi zahtevamo, da se sladkor poceni, kar bo vsem v korist.

Malo Dole pri Vojniku. Dne 8. febr. je pri dobrem zdravju obhajal 60 letnico življenja katoliško zaveden mož Potočnik Jožef. V svoji preteklosti je moral mnogo trpeti, a zaupal je v vseh križih in težavah na Boga in ni nikdar obupal. Saj je služboval tudi pri blagopokojnem g. župniku Potočniku Jožetu v Vojniku. Se danes je prav tako delaven in ni spremenil značaja. V bodočnosti mu želimo obilo blagoslova, da bi še dočkal 70 letnico in še več!

St. Gotard. Gibanje prebivalstva naše župnije v preteklem letu nam kaže sledečo sliko: Rojenih je bilo 28, umrlo 14, oklicani so bili 4 pari, poročena pa 2 para. V letošnjem letu pa je vsemogočni že 3 farane poklical iz naše srede. — Tečaj, ki ga je priredila krajevna kmečka zveza, je izredno lepo uspel, saj je bilo preko 100 udeležencev. Drugi del kmetijskega tečaja se bo vršil dne 14. februarja v St. Gotardu v cerkveni dvorani. Predavanja bodo obsegala: gnojilne jame, travništvo in pomoč pri bolnih živalih. Pričetek ob 8 zjutraj. Vabljeni! — Krajevna kmečka zveza Trojane bo imela svoj redni občni zbor v nedeljo, 12. februarja po prvi sveti maši v St. Gotardu. Vabljeni člani in tudi nečlani. — Popoldne, 12. februarja, po litanijah pripravili dramatični odsek Prosvetnega društva igro »Izpod Gotice«. — Vabljeni!

Brešice. Smrtna poslanica kosi zadnji čas pri nas tudi med najboljšimi. V sredo, 1. februarja smo pokopali 63 letno Zorko Ano, ženo posestnika in železničarja v p. iz Gor. St. Lenarta, ki je bolehalo že dalj časa. Pokojna je bila skrbna gospodinja in vzorna krščanska mati svojim otrokom. V petek, 8. februarja pa smo položil k večnemu počitku 67-letnega Kastelca Jožeta, posestnika iz Cundrova, ki je po kratki bolezni kljub operaciji v ljubljanski bolnišnici podlegel. Pokojni Kastelic je bil vzoren gospodar in skrben družinski oče ovari družini. Kakor je bil sam vedno in povsod neomajno odločen, tako je tudi vzgojil svoje otroke 3 sinove in 3 hčere v strogo krščanskem duhu. Bil je vedno zvest naročnik in čitatelj naših katoliških listov, ter zaveden član bivše SLS in sedanje JRNZ. Naj počivata v miru. Svojcem izrekamo naše iskreno sožalje!

Vojnik pri Celju. Zbiralna akcija za nabavo novih zvonov pri cerkvi sv. Tomaža lepo napreduje. Saj je znano, da je podružnična cerkva sv. Tomaža ena najrazglednejših točk v novocerkovski dekaniji, kamor rado pohiti staro in mlado. Edinstven način, kako pomagati cerkvi s kakim darom za zvonove si je izmislila starejša ženica iz tukajšnje okolice. Stara navada v teh krajih je namreč bila, da so hodile žene in dekleta, zlasti iz okoliških krajev sem »Svečnico petč«. Tudi ta ženica je na tak način zbirala darove češ, ker je revna in sicer nikdo ne bi plačal zvonjenja takrat, ko bo umrla. Ljudje so jo z veseljem sprejemali. — Zvonovi aicer ne bodo težki, vendar bodo stali okrog 40.000 din. Večje vsote bodo prispevali zlasti botri. Zvonove bi radi do maja že dobili. — Letos se bo vršil v Vojniku okrožni tabor celjskega Fan-

Cerkev sv. Martina v Moravčah je bila nekdanja podružnica pražupnije sv. Mihaela v Mengšu ter je spadala pod cerkveno nadoblast Ogleda vsa do obstoja oglejskega patriarhata. Kdaj je bila zidana, kakor tudi točno letnico ustanovitve moravške lare je zaradi pomanjkljivosti zgodovinskih virov težko določiti. Vsekakor je že obstojala v drugi polovici 13. stoletja, kjer srečamo prvega župnika, Vitiga de Lilgenberch, ki je bil član domačega plemstva Lilienbergov na Limbarski gori in v Belneku. Za časa cesarja Maksimilijana konec 15. stoletja so postale moravske cesarske župnije. Po razpustu oglejske patriarhije leta 1751 je prešla moravska župnija pod cerkveno oblast gorškega nadškofa Požar, ki je leta 1761 močno poskušoval župnišče, je uničil nedvomno mnogo važnih zgodovinskih listin. V dekanijo je bila povisana moravska župnija leta 1783, kjer zasledimo prvega dekana v osebi Andreja Ignacija Pocepka. Dekanija je bila leta 1787 podrejena ljubljanski škofiji ter je štela že sredi 19. stoletja nad 23.000 prebivalcev.

Ob potresu leta 1895 je bila moravska farna cerkev hudo prizadeta. Že takrat je bila prezidava nujno potrebna. Dobili bi bili tudi izdatno podporo, ker je bila fara tedaj cesarska in bi bila država nosila dve tretjini stroškov. Na žalost pa prizidavanje tedanjega dekana Kajdiča zaradi odpora nekaterih faranov niso uspela. Zgradili smo le oba porušena zvonika s pročeljem, cerkev pa je ostala takšna, kakor je bila. Razna popravila so vzela dolej več denarja, kot bi bilo stalo takrat vse zidanje.

Danes je cerkev v prav slabem stanju. Razpoklina vzdolž oboka kaže, da se pogreza leva stena in je nevarnost, da se obok poruši. Slaba

lovskega in dekljskega okrožja. Ob tej priliki bomo tudi praznovali 20 letnico ustanovitve F. O. v Vojniku; 10 letnico postavitve Orlovskega doma v Vojniku in blagoslovitve prapora. Domači fantje in dekleta se že marljivo pripravljajo, da po 10 letnem prisiljenem molku znova pokažejo svoje moči.

Škofja vas pri Celju. Občinske doklade se bodo z novim proračunom nekoliko povisale. Da ne bo krivih tolmačenj, je treba nekaj pojasnil. V zadnjem letu so se odecipili od naše občine kraji krog Sv. maža, t. j. katastrska občina Sv. Tomaž, še prej pa Vojnik-okolica. Ti kraji imajo bolj kmečki značaj, zato občine ne rabijo toliko kot kraji z delavskim naseljem. Saj je znano, da je imela občina Celje-okolica pred spojitvijo z mestom sorazmerno najvišje doklade. Saj se je skupni davčni predpis naše občine znižal od lanskega leta za 11.550 din. Dajate pa so narastle. Prispevek ubožnemu skladu je narastel za 4.046 din, ravnotako tudi ostale socialne dajatve. Je že tako. Iz kmečko-delavske občine se spreminjamo v novo občino, ki bo že jutri nosila nov naziv: delaveko-kmečka.

Struge. Nedavno je nenadoma umrl Brarič Viktor pos. in čevljarški mojster v Strugah. Pokojnik je bil vzoren krščanski mož. Bil je stalen naročnik »Domoljuba«. Političeno je trdno in vedno stal na naši strani. Sveti mu večna luč! — Pred kratkem je uprizorilo Katoliško prosvetno društvo

je tudi streha in ostreže na prizidani kranjski in hodnikih; zaradi zamakanja ob doževju je ob pada podstrešni zidec. Cerkev je bila prvotno zidana v gotičnem slogu. Posledica večkratne poddave so številni koti in stopnice, od katerih se ne vidi na oltar in na prižnico ter se tudi pridajo dovolj ne razumejo. Vsa cerkev je dolega in ostro tešen in neroden je zlasti prostor pred velikimi oltarjem. Tudi okna se ne dajo več dobro zapirati.

Cerkveno predstojništvo je sprevidelo, da je po 40 letnem odlašanju primorano nekaj ukrepati. Nabavilo si je načrte za predelavanje, po katerih bi znašali skupni stroški 430.000 din. Poravnati jih bilo treba v osmih letih a 43% povisokom doklad na davčno podlago moravske župnije, ki znaša približno 100.000 din. V ta namen je bilo sklicano 30. januarja javno posvetovanje na kraju samega kamor je prispejala tudi stavbna komisija, občinski odbori z župani, cerkvena ključarja in mnogo drugih faranov. Stavbna komisija je ugotovila potrebo prezidavanja in sprejela od škofije št. 2 odobrene načrte, za katere so se složno izrekli tudi vsi navzočni farani. Glede časa za zbiranje donarnih sredstev so se končno zedinili na dobo 1 let tako, da bodo prva štiri leta pobirali 25% doklado. V nastopnih štirih letih pa bo treba poravnati razliko med nabrano in določeno vsoto. Kdor bi ves znesek plačal naprej, bi mu pri doku svedea ne bilo treba odplačevati. Izvoljeni sta tudi odbor bo baje že letos začel pripravljati potrebni material in zbirati prostovoljne prispevke. Ujam tudi na pomoč banovine in države, ker je moravska okolica izrazito kmečka in revna. Računamo na darove mnogih naklonjenih domačinov in rojake, ki so razkropljeni po svetu in svoje ožje okolice vine še niso pozabili.

igro »Mlinar in njegova hčica« prav dobrim uspehom. Fantovski odsek pridno telovadi. — Za je letos prav ugodna. Podjetni može in ženske pripravljajo, da bodo letos zopet žgali apno, ki se lahko prodaja.

Čaglje v Slavoniji. Ravno na svečnico smo vključili pobožnost sv. misijona, katera je prav lepo uspela. Vodili so ga 66. gospodje salezijci v Zagrebu. Z njihovimi prelepimi govori so prišli v cerkev tudi tiste, kateri že celo vrsto let niso bili v njej. Naj bi sv. misijon obrodil obilo sadja, a 66. gospodom, pa Bog plačaj vseh njihov trud. — Da »Domoljub« vedno napreduje, se vidi po tem, ko vsako leto v večjem obsegu izhaja. Tako je letos začel prinašati prilogo in slikah, kar mu čez prav lepi okras. In pa tisti prostorček mi je res všeč v katerem pišete o sv. evangeliju. Lepe po zdrave vsem bralecem »Domoljubca«, posebno pa onim iz naše fars, pošilja Jožef.

Celje. V nedeljo, 12. februarja bodo v Celju praznovali Veliki Frančiškovi križarji gimnazijski št. jaki. V mestnem gledališču bodo vprizorili izvirno zgodovinsko dramo »Marijin vitez. Celjani in celjski okoličani se še dobro spominjamo pretrežljive igre »Krik uničene mladosti«, ki so jo ljubljanski križarji lansko leto s tolikim uspehom igrali v celjskem mestnem gledališču. Naval je bil lansko leto tako velik, da je moralo na stotine ljudi oditi brez vstopnic. Letošnja igra »Marijin vitez« bo še mnogo lepša in še veliko bolj zanimiva, ker je vse iz naših razmer. Fantje nastopijo v krasnih vitezskih nošah. Igrajo pa res kot poklicni igralci. Celjani in okoličani, ne zamudite lepe prilike!

Ljutomer. Prosvetno društvo v Ljutomeru je priredilo 3. sestanek, ki se vrši v nedeljo, dne 12. februarja ob 9 dopoldne v Kat. domu. V sestanku bo predavanje o najvažnejših vprašanjih poljedelskih proizvočajev, kako doseči večji donos, spravljanje in prodaja. Predaval bo višji kmet. svetnik Primož Simonič iz Ljubljane. Z oziranjem na naše razmere, ki smo odvisni od poljedelskih proizvodov, je to predavanje zelo važno, na katerem opozarjamo vse člane organizacij in prijatelje, da se udeležijo tega sestanka v velikem številu.

Bogojina v Prekmurju. Dne 5. februarja je imel gozdarski referent iz Murske Sobote predavanje o negi gozda, o pomenu gozda in o podnebju. — ZZD je imela sestanek v Bogojini dne 5. februarja. Govornik je podal navodila, pri katerih naj se naši delavci in delavke ravna v Franciji in Nemčiji.

NAZNANILA

Na Ovsiaših pri Podnartu bo v torek, dne 14. februarja 1939, na sv. Valentina dan, veliki vsakoletni cerkveni šhod. Sv. maša boša ob 7 in 8. Ob 10 bo pa pridiga in sv. maša. Nazadnje pa darovanje za cerkev. Častivel in častivke sv. Valentina, ne zamudite lepe priložnosti!

Krajevna kmečka zveza Dobrunje vabi svoje člane in tudi druge, ki še niso člani — prav posebno so vabljeni dekleta in fantje — na kmetijsko zadružni tečaj, ki se vrši v petek, dne 10. februarja, ob 8 zjutraj, in na občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 12. februarja po prvi maši v Prosv. domu v Sostrem. Člani udeležite se zanesljivo občnega zbora.

Duhovne vaje za dekleta so v Domu Breznaske od 25. februarja do 1. marca in od 24. marca do 28. marca. Za žene od 18. do 22. marca. Začetek svečer prvega dne, sklep zadnjega dne zjutraj.

Oskrbnina 85 din. V to vsoto je všteta tudi vožnja iz Ljubljane v Malo Loko in nazaj. Prosimo, priglasite se vsaj do 6 dni pred začetkom, da se vam lahko še pravočasno odgovori. — Majca Loka pri Ihanu, p. Domžale. — Vodstvo ž. as. sv. Križa.

n Zveza Maistrovih borev v Mariboru vabi vse one bore, ki stanujejo v območju ormoškega sodnega okraja in so se v prekratni dobi leta 1918-19 borili pod poveljstvom generala Maistra za osvoboditev naše severne meje, na ustanovni občni zbor Odselca Zveze Maistrovih borev, ki bo v nedeljo 12. februarja 1939 po rani sv. maši v klub-borce, ki morda niso preječi našega vabila!

Iđrižanci in Iđrižanke! Vaš rojak skladatelj Zorko Prelovec je nabral lepo zbirko iđriških ljudskih pesmi in jih priredil za moški in mešani zbor v prav lahkem in pevnem slogu ter tako otel pozabne narodne pesmi iđriške rudarske kotline. Zbirka, ki jo založi Rudarska zadruža, je že v tisku in bo lična. Ko izide, jo takoj prejmete, če se prednaročite na naslov: Zorko Prelovec, Ljubljana, Dalmatinova ulica 13-1.

Iz naših društev

Fantovski odsek in Dek. krožek uprizorita na splošno željo »Lumpacija Vagabundac« v nedeljo 12. in 19./II. obkrat ob 3 popoldne. Prijatelji smeha, vabljeni!

i Sora. Fantovski odsek v Sori priredi v nedeljo, dne 12. februarja t. l. dve burki: »Kisle gobce in »Advokat«. — Vsi naši prijatelji vljudno vabljeni!

i Radomlje pri Kamniku. V nedeljo, dne 12. februarja ob 3 popoldne gostujejo v tuk. Prosvetnem domu igralci Prosvetnega društva iz Dola pri Ljubljani, kjer bodo uprizorili štiridejansko komedijo: »Konec stanovanjske krize«. Prijatelji smeha vljudno vabljeni!

i Sv. Gregor. Prosvetno društvo uprizori v nedeljo, 12. t. m. ob 3 popoldne najnovejšo komedijo »Butalci« v treh dejanjih. Kdor se boče zares od arca nasmejati, naj pride v nedeljo v naš Prosvetni dom!

i Hraslje. V nedeljo, dne 22. januarja je bil občni zbor Prosvetnega društva, ki je zelo lepo uspel. V nedeljo, dne 5. februarja smo priredili igro »Politikant«. Prav od arca smo se nasmejali. Za prihodnje pripravljamo naše društvo igro »Podrti križ«. Društvo prav marljivo dela.

i Nova Oselica. Dne 12. februarja bo Prosvetno društvo priredilo veseloigro »Butalci« ob 3 popoldne v Prosvetnem domu. Vljudno vabljeni!

i Horjul. Katoliško prosvetno društvo bo uprizorilo v nedeljo 12. februarja Linhartovo veseloigro »Veseli dan ali Matiček se ženit«. Začetek ob pol 7. Kdor se boče pošteno nasmejati, naj nikar ne ostane doma. Pred igro bo še narodno petje. Vabljeni vsi, zlasti okoličani.

i St. Jurij pod Kumom. Prosvetno društvo uprizori v nedeljo, dne 12. februarja po deseti maši nad vse zabavno veseloigro za predpust »Dva para se ženita«. Igra se ponovi na pustno nedeljo, 19. februarja ob 2 popoldne. Kdor se boče pošteno nasmejati, naj je ne zamudi. Vabljeni tudi iz sosednjih župnij.

i Ponikve pri Dobropoljah. Gasilska četa Ponikve priredi v nedeljo, dne 12. februarja ob 3 popoldne v gasilnem domu bu. v treh dejanjih »Trojčica«. Vljudno vabljeni vsi okoličani.

i Brezovica. Katoliško prosvetno društvo bo priredilo v nedeljo, dne 12. februarja ob 3 popoldne in 8 zvečer v Katol. domu komedijo »Dva para se ženita«. Vse naše prijatelje vabimo.

i Begunje pri Cerkljici. V nedeljo, dne 12. februarja bo pevski koncert. Vršil se bo v Cerkvem domu. Pričetek ob 3 popoldne — po večernih. Nastopijo mladiški, mešani, ženski in moški zbor.

i Šmarjeta pri Novem mestu. Prosvetno društvo bo priredilo v nedeljo 12. februarja ob pol treh popoldne igro »Dobrovo« v gasilnem domu. Netop bo dovoljen samo odraslim. Igra se bo ponovila v nedeljo 19. februarja ob istem času, in sicer za otroke in ostalo občinstvo. Vljudno vabljeni. — Fantovski odsek in Dekliški krožek se prav pridno pripravljata za nastop, ki bo predvidoma na binkoštni ponedeljek. Fante imajo telovadbo ob sredah in sobotah zvečer, dekleta pa ob nedeljah popoldne. Prav tako se pripravljajo mladi in mladenke.

i Moravče. Občni zbor krajevnih Kmečke zveze bomo imeli v nedeljo 12. februarja po prvi maši v Ljudskem domu. Vabimo vse, ki se zanimajo za naše stanovsko gibanje, tako moške in fante, kakor tudi naše žene in dekleta. Pridite, da poživimo našo kmečko misel in si priborimo pravice, katerih prav naš stan tako občutno potrebuje.

i Laško. Zrebanje naše loterije bo torej nepreklicno 19. februarja ob 3. popoldne. Vsi, ki niste razprodajali srečke, jih nemudoma vrnite, ker jih doma primanjkuje. Tisti, ki ste naročili srečke neposredno od loterijskega odbora, svoje obveznosti takoj poravnajte; srečke, ki bi ne bile poravnane do 19. februarja (poštni žig!), so neveljavne, in zapadejo v slučaju izžrebanja v korist Društvenega doma. Izžrebane številke bodo objavljene v naslednjem »Domoljubcu«.

i Smartno pri Litiji. Pri nas bo 12. februarja po prvi sv. maši v Društvenem domu občni zbor Krajevnih kmečke zveze. Vsi člani, pa tudi drugi, ki vas zanima, ste vabljeni, da se tega svojega občnega zbora udeležite. Pridite vsi možje in žene, dekleta in fante in z veliko udeležbo pokažimo našo kmečko zavost!

i Vrhnika. Največja zabavna prireditev letošnjega predpusta na Vrhniki bo v nedeljo, 12. t. m.

v Prosvetnem domu. Dramatični odsek bo uprizoril sijajno Gogoljevo komedijo »Ženitev«, pri kateri sodelujejo samo stari igralci, ki jih nekaj od njih že več let nismo videli na deskah našega odra. Fante in dekleta bodo pa poskrbeli za ves ostali program in za čim boljše potrežbo pri veselici, ki bo sledila gledališki predstavi. Vsa prireditve se vrši pri pogrnjenih mizah. Začetek je ob pol 8. zvečer.

i Prosvetno društvo v Trbovljah priredi v nedeljo, dne 12. februarja t. l. ob 15 v prosvetni dvorani šaljivo igro »Gospoka kmetijac«. Prijatelji poštene zabave, napolnite novo prosvetno dvorano!

i Zalna. Prosvetno društvo priredi 12. februarja ob 3 popoldne v društveni dvorani burko: »Čevljarjeva Liza« in komedijo: »Babilon«. — Prijatelji poštene zabave in smeha bodo prisli na svoj račun. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo orodja Fantovskega odseku, ste vsi vljudno vabljeni, da nas poprite.

i Buča na Dolenjskem. Prosvetno društvo priredi v nedeljo, 12. februarja popoldne v »Dvorani« dve veseloigri: »Prisiljen prstan je zaničevan« ter »Čeber« s času primernem predavanjem. Vabljeni domačini in okoličani!

RADIO LJUBLJANA

Četrtek, 9. febr.: 18 Šramel »Škrjančke« — 18.40 Slovenščina za Slovence — 20 Ljubljanski pevski jazz-kvartet. — Petek, 10. febr.: 18 Zenska ura: Vzgojna vprašanja — 19.50 O naših izseljencih — 20 Prečernov spominke večer. — Sobota, 11. febr.: 19.40 Ukrajinska vstaja — 19.50 Beseda k prazniku — 20 O rnanji politiki — 20.30 O žabah, klošasah in drugih rečeh Kmečki pisan večer. — Nedelja, 12. febr.: 9.15 Prenos cerkvene glasbe iz franc. cerkve — 9.45 Verski govor — 17 Kmet. ura: Preprečevanje jalovosti in zdravljenje jalovih krav — 17.30 Pevski krožek Viš — 19.50 Koncert vojaške godbe — 22 Napovedi in poročila — 22.15 V oddih Igra Radij. orkester. — Ponedeljek, 13. febr.: 18 Paberki iz vsakdanjega zdravstva — 18.40 Umetnost v Prekmurju — 19.50 Zanimivosti — 20 Viktor Parma: Povodni mož, Lepa Kunica. — Torek, 14. febr.: 18.40 Nov način vzgajanja — 20 Slovenski vokalni kvintet — 20.45 Harmonika igra Jože Jurman. — Sreda, 15. febr.: 18.40 Sestav Slovenije po stanovih — 19.50 Prisdopisni kotiček.

Mali oglasnik

Vaska drobna vrstica ali nie prostor velja za enkrat Din 5. Naročniki »Domoljuba« plačajo samo polovico, ako kupujejo kmetijske potrebščine ali prodajajo svoje pridelke ali iščejo poslov oziroma obrtniki pomočnikov ali vajencev in narobe. Pristojbina za male oglase se plačuje naprej.

Prodaj hišico

z vrtom za 25.000 din. Eržen, Vrhnika, Klanc št. 24

Z služkinji srednjih let, vajeni vsakega dela ter samostojnega gospodinjstva iščeta mesta na večjem posestvu ali župnišču za skupno. — Ponudbe poslati upravi Domoljuba pod »Zanesljivci« št. 1828.

Deklo srednjih let, za k živini in poljska dela sprejemem. — Gostina Gabrijelečič, Brezje.

Čepelj v dobrem stanju ugodno napredaj. Boštari Jože, Saha št. 2, Kranj.

Prodaj lepega dveletnega bika. — Smokut 28, p. Zirovnica

Novi žrebec angleške pasme, 3 leta star, črn, jahalni, se prodaja za zmerni cenil. — Vprašati: Župnišče Tršče pri Čabru.

Klajpa vajenega konja, in poljskih del sprejemem takoj. Zednikar Viktor. Hrušev št. 14, p. Dobra pri Ljubljani

Zelenega protia več tisoč kg ugodno prodaj. Lovrenc Janša, Plešivica 11, Brezovica.

Brjo kravo prodam. Stanežič št. 93.

Služkinja za kmečka dela, pridna in poštena dobi službo takoj pri dobri kršćanski družini. Naslov v upravi lista pod 1478.

Mizarskega vajenca

sprejemem takoj. — Oskrbavhiši. Franc Nađar, mizarstvo, Kranj

Kobilc lepo, brejo, prodaja Joža Udir, Sp. Besnica 21, Kranj.

Žrebico 8 mesecev staro prodam. — Vaše št. 23, Medvode.

Pastirja od 13 1/2 do 15 let starega, vajenega živine sprejemem. — Plača ugodna. Peterca Jože, Vevče 28, Dev. Mar. v Polju.

Prodaj 1 vagon pese. Cena po dogovoru. Anton Habjan, Savska 19, Domžale.

Posestvo prodaj na lepem kraju Dolenjske za 75.000 din. — Vprašati: Ozimek, p. Zagradec št. 25.

Prodaj dobro koio, znamke Torpedo, moški šiv. stroj, znamke Singer, fotoaparati 9x12 z izvrstno optiko, gramofon boljše vrste. — Polzve se pri A. Bohincu, Trata 5, p. Gorenja vas.

Sprejemem takoj čevljarkega vajenca. Marol Franc. Zdenska vas 9, Videm-Dobropolje.

Kupim vsakovrstno zlato in zlatnine. F. Čuden, Prešernova ulica št. 1, Ljubljana.

Vajenca za čevljarstvo sprejemem takoj! Hrana in stanovanje preskrbljeno. Franc Vidmar, čevljar Medija - Izlake.

Sadno škropilnico

samodelno, rabljeno, kupim. — J. Trampuž, Črnuče, p. Ježica.

Kmečko posestvo

radi družinskih razmer napredaj, prosto vseh bremen, z vsemi pritlikinami ali brez. Redi se 5 glav goveje živine. Informacije da lastnik: Pretnar Florjan. Zg. Dobra 1, Podnart.

Fanta od 14 do 16 let starega iščem. Snaj Avgust, Dev. M. v Polju 27.

Posestvo na ravnini, pet minut od cerkve in trgovine blizu železnice, elektrika napeljana, prodam po zelo ugodni ceni radi izselitve. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 1828.

3 šivalni stroji

pogrezljiv 1.500 Din, drugi 500 Din in čevljarški (flahštep) 700 Din napredaj — Kladsna 28.

Manjše posestvo

kupim, od 40.000 do 60.000 din, najraje na Gorenjskem. Naslov v upravi Domoljuba pod št. 1870.

Črne obleke in sukule

za ženske nudi najceneje Presker, Ljubljana, Sv. Petra c. 14.

Kože veвериčne kuno in druge od divjačih prodajate zdaj dokler imajo dobro dlako in ceno Zdravič-u. Ljubljana, nasproti kavarni Zalaznik.

Travnik in gozd

na zelo lepem kraju pri občni cesti se ugodno prodaj. Naslov v upravi Domoljuba pod številko 1829.

Klajpa dela sprejme Anton Lenča. Kleče 21, pošta Ježica.

Sprejme se mlad krojač in šivilja Hrana, stanovanje in din 900 — mesečne plače. — Ponudbe na upravo Domoljuba pod »Izvrstenc« 1639.

Srednje posestvo

napredaj na Dolenjskem. — Naslov pove uprava Domoljuba pod št. 1886.

Napredaj posestvo v Sav. dolini 10 oralov, sončna lega, 1/4 ure od trga. Poizve se pri g. dr. Gračnerju, Vransko.

Čebelnjak za 36 A-2 panjev prodaj. Strehovec, Vodice 1.

Lepo posestvo

s valjanim mlinom in žago venecijanko na vodno moč 70 konjskih sil je napredaj v Prekopi pri Vranskem, Savinjska dol. Posestvo ima krasno lego blizu glavne ceste ter obsega 2000 hmeljskih nasadov. Vsa pojavnata daje Hranilnica in posojilnica na Vranskem.

18 šivalnih strojev

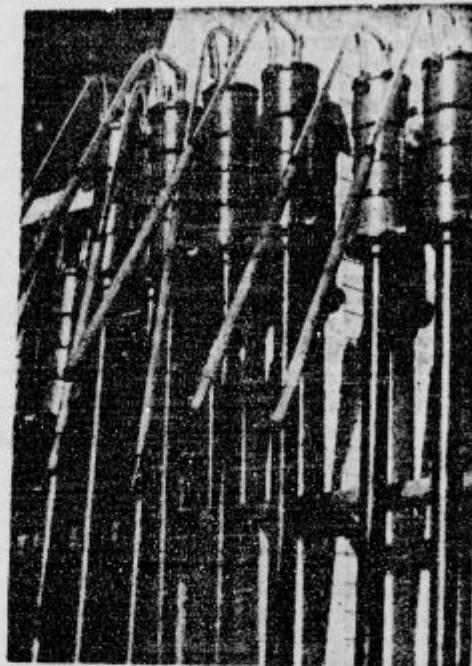
provostnih znamk in več rabljenih prav poceni napredaj pri »Promet« (nasproti Križanske cerkve).

Nagradno žrebanje DOMOLJUBA

23. februarja 1939

Vsi naročniki »Domoljuba«, ki so poravnali naročnino za leto 1939 do 4. t. m. bodisi po poštni položnici ali pa pri poverjeniku, bodo imeli pravico do žrebanja, ki bo dne 23. t. m. pred komisijo naročnikov, ob navzočnosti javnega notarja

Opozorjamo vse naročnike, ki so se naročili na »Domoljuba« pri poverjenikih, da se tam prepričajo ali so bili vpisani v seznam, ki je bil poslan Upravi »Domoljuba«

5 prvovrstnih gnojničnih črpalk bo za žrebanje pripravila tvrdka KREMŽAR, Št. Vid n. Ljubljano

Žrebanje bo izvedeno takole:

Vsi naročniki bodo razdeljeni v 10 skupin. — Prav tako bo 290 daril razdeljenih na 10 skupin po 29 nagrad. Vsaka skupina bo imela enake nagrade.

Najprej bo vsaka skupina naročnikov žrebala eno skupino nagrad. Ko bo žrebanje po skupinah končano, bodo pa vsi naročniki skupaj žrebali ostalih 12 nagrad.

23. februarja t. l. bo sreča razdelila nagrade med naročnike »Domoljuba«. Izide žrebanja bomo objavili v prvi številki »Domoljuba«, ki bo izšla po 23. februarju t. l.

Uprava »Domoljuba«

OBLASTVENO KONCESIJONIRANO
MIZARSKO IN POGREBNO PODJETJE
M. GOGALA na Bledu

ima na zalogi vsakovrstne lesene in kovinske krste z vložki, od preproste do usojinejše izdelave. Obenem vam nudi vse zraven spadajoče potreščine, dekoracijo sobe itd. po vsaki ceni in zahtevno se vam v najkrajšem času dostavi na dom. Postrežba topla, piščali popoji vsodni.

HERSAN - ČAJ

Vam bo pomagal zopet doseči zdravje s pomočjo zdravilnih svojstev rastlinjal. Ne bodite samemu sebi sovražnik! Bolezni ob MENI in BOLEČINE MESTNEGA PERILA (menstrualne) Vas bo olajšal HERSAN čaj. Vas morda nadleguje DEBELUŠNOST? Bi radi bili VITKIT? Tedaj lahko uporabljate HERSAN čaj. Zakaj krpite bolečine REV. MATIZMA in PROTINA, če to ni potrebno? HERSAN čaj je sredstvo, ki vam lahko olajša muke. HERSAN čaj pomaga pri ARTERIOSKLEROZI in MEMORODIJI (slaba tila). Ali res ne veste, da je HERSAN čaj dobro sredstvo pri DROLENJU ZELODCA, JETER in LEDVIC? HERSAN čaj se dobiva SAMO v IZVIRNIH ZAVOJIH v vseh lekarnah. ZAHTEVAJTE brezplačno BROŠURO in VZOREC pri: »RADIO SAN, ZAGREB« Dukičianova ulica 1. Reg. S. št. 12634-23

Svilo v različnih barvah za plesne obleke, enobarvni baržun in opremo perila za neveste, ima po zelo nizkih cenah na zalogi

Oblačilnica za Slovenijo - Ljubljana
Tyrševa cesta 29 (hiša Gospodarske zveze)

Fige zopet dobite po nezvišani ceni, kakor tudi **brinje** pri tvrdki Fran Pogačnik, d. z. o. z., Ljubljana
Tyrševa (Dunajska) cesta 33

Nov redilni prašek

»REDIN« za prašiče. — Vsak kmetovalec si lahko hitro in z malimi stroški zredi svoje prašiče. Zado- stuje samo 1 zavitek za 1 prašiča ter stane 1 zavitek 6 din, po pošti 12 din; 3 zav. po pošti 24 din. — Mnogo zahvalnih pisem. Uspeh vam je zagotovljen.

Prodaja drogerija Kanc, Ljubljana, Židovska ul. 1.
Pazite: pravi »Redine« se dobi samo v zavitkih z napisom »Redine«.

Prosjak je stal na koncu ulice ter vrjel lajno. Mimo je prišel mogočen gospod, ki pa siromaku ni nič dal.

»Vi, če mi že nič ne daste, vsaj po taktu moje godbe ne hodite.« je vpil za njim lajnar.

Črni gaber

od 16 cm premera in 120 cm dolžine naprej iščem vsako množino. — Ponudbe pod »Ostria« na upravo Domoljuba štev. 20.001.

Prostovoljna dražba 12. februarja ob 1. uri pop. 18 glav živine »Montalozna« pasmeč na Stufencu 1, Dev. Mar. v Polju.

„JABLUS“ za jabolčnik

Ako boste imeli pijače za domačo uporabo premalo, ako je Vaš sadjevec kisel, vse to si lahko popozgate, ako naročite priznani snov „Jablus“, iz katere napravite izvrsten jabolčnik ali brusovec brez da rabite naravni sadjevec. — Z poštnino stane 30 l. 89-50, 100 l. 69-., 150 l. 98 din. Stotine pohvalnih pisem.

Generalno zastopstvo „JABLUS“, Podčetrtek

V BOJ ZA NAŠE ČASOPISJE!

Brezplačen posk v granju. Zablavajte brezplačen katalog.

MEINELL & HEROLD d. z. o. z.
tal. Iznornice glasbil
MARIBOR št. 107

»Domoljuba« stane 38 šil za celo leto, za tuzemstvo 60 din. — Dopise in spise sprejema uredništvo »Domoljuba«, naročnina, in- sate in reklamacije pa uprava »Domoljuba«. — Oglasi se zaračunavajo po posebnem ceniku. — Telefon uredništva in uprave: 40-06. Izdajatelj: dr. Gregorij Pečjaš. — Urednik: Jože Količek. — Za jugoslovansko tiskarno: Karel Čeč.